

Regeringen

DK2035

Et stærkt Danmark i en usikker verden

FEBRUAR 2026

Regeringen

DK2035

Et stærkt Danmark i en usikker verden

FEBRUAR 2026

Indhold

1. Et stærkt Danmark i en usikker verden	5
--	---

Temakapitler

1. Forsvar og sikkerhed.....	21
1.1 En fortsat mere usikker verden	22
1.2 Et nødvendigt svar på tidens trusler	23
1.3 Behov for yderligere styrkelse.....	26
2. Samfundssikkerhed og beredskab.....	29
2.1 Samfundssikkerhed og beredskab er en prioritet for regeringen.....	30
2.2 Totalberedskab	34
3. Grøn omstilling og klimatilpasning	37
3.1 Næste skridt i den grønne omstilling.....	40
4. Generationsudfordringer for dansk økonomi	47
4.1 Stigende udgifter til offentlig velfærd.....	49
4.2 Lavere fertilitet.....	51
4.3 Opnåelse af klimamål for 2045 og 2050 via tilskud til CO ₂ e-nedbringelse	54
Appendiks om samfundsøkonomisk forløb til 2035.....	59
A.1 2035-forløbet	62
A.2 Strukturel saldo frem mod 2035 og finanseffekter.....	68
A.3 Finanspolitisk råderum og prioriteringsrum	70
A.4 Offentlige indtægter	78
A.5 Offentlige udgifter	82
A.6 Finanspolitisk holdbarhed	87
Bilag til appendiks. Opdateret demografisk træk	92

Kapitel 1

Et stærkt Danmark i en usikker verden

Vores verden er på kort tid blevet mere usikker og mindre tryk. Internationale normer, regler og samarbejder, vi har draget stor fordel af, er under forandring. Vi står med markante nye udfordringer i forsvars- og sikkerhedspolitikken, i den globale handels- og klimapolitik, og i forhold til Danmark og Europas position i verden.

En del af udfordringerne skal vi håndtere i samarbejde med vores europæiske og øvrige partnere. Samtidig er der behov for en styrket dansk indsats. Det gælder først og fremmest i forsvars- og sikkerhedspolitikken og i et styrket dansk beredskab. Vi skal selv tage vigtige skridt for at øge trygheden og mindske usikkerheden for danske familier og virksomheder samtidig med, at vi skaber nye muligheder. Udfordringerne kræver også, at vi sikrer gode rammer for, at vi fortsat kan udvikle vores velstand, velfærd og sammenhængskraft. Og at vi sikrer en effektiv implementering af vedtagen politik i forhold til den grønne omstilling, samtidig med at vi styrker indsatsen yderligere.

Og det gælder mere bredt den økonomiske politik. Med 2035-planen prioriterer regeringen midlerne til at tage hånd om de vigtigste udfordringer, der ligger foran os, samtidig med at vi bevarer løbende handlerum og en stærk dansk økonomi med holdbare offentlige finanser.

Danmark har et stærkt udgangspunkt

Det er afgørende, at Danmark har et stærkt økonomisk udgangspunkt – ikke mindst i den usikre situation vi befinder os i. Rekordmange går hver dag på arbejde i danske virksomheder og skaber vækst og velstand. Vi har en høj levestandard, sunde offentlige finanser, lav offentlig gæld og offentlige overskud for nu niende år i træk, de seneste seks med det højeste overskud i EU. Hvis man retter blikket ud i verden, er der ikke mange lande med så stærkt et udgangspunkt. Dansk økonomi er en europæisk succeshistorie – den styrkeposition skal vi værne om. Sammenlignet med EU-gennemsnittet har Danmark en tydeligt højere produktivitet og en større andel af befolkningen i beskæftigelse.

Den danske styrkeposition er vokset frem fra en samfundsmodel, som er blandt de bedste i verden. Det danske samfund er præget af en høj grad af tillid, et udbygget velfærdssystem, sammenhængskraft, personlig frihed samt stærke og innovative virksomheder.

Der er i Danmark et bredt udbygget fælles finansieret velfærdssystem, hvor langt de fleste børn går i daginstitution og alle har adgang til undervisning af god kvalitet i grundskolen, og de unge har fri adgang til ungdomsuddannelserne, universiteterne og andre videregående uddannelser. Velfærdssamfundet er også et fællesskab, der griber dem, der kommer til skade eller på anden måde er et sted i livet med behov for støtte. Hvor sundhedssystemet er blandt verdens bedste, og hvor man får hjælp og pleje i den sidste fase af livet. Den fri og lige adgang til velfærdsydelserne er helt grundlæggende for den danske samfundsmodel og sammenhængskraft, som medvirker til danskernes tryghed og understøtter en fleksibel og produktiv arbejdsstyrke.

Den stærke danske samfundsmodel og økonomi er ikke kommet af sig selv. Den er et resultat af opbygningen af et velfungerende arbejdsmarked, et dynamisk og tilpasningsdygtigt erhvervsliv samt stærke institutioner, fællesskaber og foreninger. Og det er resultatet af en ansvarlig økonomisk politik, hvor der tages hånd om de udfordringer der løbende opstår, men også de udfordringer, der kan skimtes ude i fremtiden. Gennem rettidige og ansvarlige reformer og aftaler gennem de seneste godt 40 år og gennem fremadskuende planlægning af den økonomiske politik, er den danske samfundsmodel løbende blevet gjort robust.

Den høje produktivitet afspejler et erhvervsliv, der er innovativt og omstillingsparat, og som løbende har udnyttet de muligheder, der er opstået i forbindelse med globaliseringen, digitaliseringen og den grønne omstilling. Den høje produktivitet hænger også sammen med, at Danmark er blandt de bedste lande i verden at drive virksomhed i, hvilket er helt afgørende for at sikre dansk velstand. Gode rammevilkår, en veluddannet arbejdsstyrke, et fleksibelt arbejdsmarked, en velfungerende offentlig sektor, sunde konkurrence- og erhvervsdynamikker samt god fysisk og digital infrastruktur danner rammerne om et højproduktivt erhvervsliv.

Et vedvarende reformfokus har bidraget til at øge den strukturelle beskæftigelse og sænke den strukturelle ledighed, hvilket har betydet, at rekordmange er i beskæftigelse og tilgængelige for arbejdsmarkedet i Danmark. Det har muliggjort en vedvarende fremgang i både den private og offentlige sektor. Det stigende arbejdsudbud afspejler et attraktivt dansk arbejdsmarked med gode løn og arbejdsvilkår, hvor flere indvandrere – både nytilkomne og herboende – er kommet i beskæftigelse, og hvor flere seniorer vælger at arbejde mere og trække sig senere tilbage, blandt andet som følge af Velfærdsaftalen fra 2006 og senere initiativer, herunder reformer gennemført under denne regering. Fra regeringen trådte til i 2022 og frem til i dag, er den forventede beskæftigelse i 2035 steget med næsten 170.000 fuldtidspersoner.

Det har krævet en stor indsats at nå hertil, og det vil fortsat kræve en løbende indsats for at fastholde den gode position i en foranderlig verden. Det stiller krav til alle dele af samfundet, fra den enkelte borger, til virksomhederne og til civilsamfundet, og i høj grad også til de regeringer og folketing, der har som opgave løbende at tilpasse strukturerne til den verden vi er i nu, og den verden vi ser i fremtiden.

For der ligger store opgaver foran os. Verden er i konstant forandring, og i de seneste fem år har udviklingen været ekstraordinær. Både i kraft af den hastighed, udviklingen er sket med, og den retning verden har forandret sig i.

Da regeringen trådte til i slutningen af 2022, var coronaepidemien ved at ebbe ud, og de globale forsyningskæder var under pres. Ruslands fuldskalainvasion af Ukraine havde været i gang i 10 måneder, og den efterfølgende høje inflation betød, at mange danskere fik svært ved at få budgettet til at hænge sammen. I 2025 blev den internationale handel udfordret af usikkerhed og handelsbarrierer – den verdensorden vi har været vant til, er blevet forandret. Der er øgede spændinger mellem den frie verden og autokratiske regimer og høj geopolitisk ustabilitet.

Alt det kommer oven i klima- og biodiversitetskrisen, som i forvejen er en af vor tids største udfordringer.

Den analyse regeringen blev dannet på baggrund af, har kun vist sig mere rigtig, som tiden er gået: At kriserne griber ind i hinanden. Og forstærker hinanden. At vi hurtigt kan miste grebet om dem og om økonomien, hvis vi træffer de forkerte beslutninger – eller undlader at træffe de rigtige beslutninger. Og at det vil få stor betydning for vores børn og børnebørn, hvis vi svigter vores ansvar.

Regeringens resultater

Regeringen påtog sig i 2022 ansvaret for at lede Danmark gennem usikre tider. En bred, ansvarlig regering over midten, som kunne tage fat på substantielle udfordringer. De seneste år har dansk økonomi passeret nogle afgørende milepæle trods globale forandringer. Blandt andet er der fortsat krig på det europæiske kontinent, men et stærkt fundament og en god krisehåndtering i hele samfundet

har betydet, at vi i dag står med et fortsat stærkt samfund og en økonomi, som er sund, holdbar og i vid udstrækning gearret til fremtiden. Med den økonomiske styrke kommer både handlerum og ansvar. Regeringen har, sammen med skiftende og ofte brede flertal i Folketinget, og med klare politiske valg, sikret, at fundamentet er solidt. Således er ni ud af ti af alle aftaler under denne regering indgået med partier på begge sider af den politiske midte.

Vi har investeret i at udvikle velfærden lokalt i kommuner og regioner med historiske økonomiske løft. De seneste to år med de højeste løft i 15 år. Med Folkeskolens Kvalitetsprogram har vi sat fokus på at skabe bedre balance mellem bogligt, kreativt og praktisk indhold og på at sætte folkeskolen fri sådan, at det åbenlyst vigtigste kommer i fokus – de basale færdigheder, børnenes udvikling, dannelse og trivsel, samt at skolen forbereder børnene på at begynde på en ungdomsuddannelse. Vi har styrket dagtilbud med markante løft af vores vuggestuer og børnehaver, så vores børn mødes af flere voksne. Vi har givet substantielle løft til sundhedsvæsenet, herunder psykiatrien, og samtidigt givet et målrettet lønløft til velfærdsmedarbejdere. Og vi har med *Sundhedsreformen (november 2024)* styrket kvaliteten af sundhedstilbud i hele landet, bragt sundhedstilbud tættere på borgerne og rustet sundhedsvæsenet til fremtidens behov.

Vi har gennemført tiltag, der løfter beskæftigelsen strukturelt med mere end 32.500 fuldtidspersoner i 2030, så der er bedre adgang til kvalificeret arbejdskraft til både den private og offentlige sektor, blandt andet gennem den største lempelse af personskatterne i mere end 10 år, der sænker skatten på arbejde for almindelige lønmodtagere, og ved at gøre den supplerende beløbsordning permanent, hvilket gør det lettere at tiltrække kvalificeret international arbejdskraft.

Samtidig har vi investeret i, at flere får de rette kompetencer, blandt andet gennem reformer af universiteter og de professions- og erhvervsrettede uddannelser, ligesom vi har oprettet den nye erhvervs- og professionsrettede gymnasieuddannelse EPX.

Vi har gjort hverdagen billigere for danskerne gennem blandt andet afskaffelse af punktafgifter, personskattereformen, en sænkelse af elafgiften til det lavest mulige niveau og lønløftet til en række velfærdsmedarbejdere. Hertil har vi prioriteret skattestoppet, at reducere forældrebetalingen til daginstitutioner, lempet bo- og gaveafgiften og permanent forhøjet ældrechecken. Og senest har vi indgået aftale om en fødevarecheck til de grupper, som i særlig grad er ramt af høje fødevarepriser, ligesom vi har sat gang i et arbejde med at finde modeller for, hvordan momsen på fødevarer kan nedsættes, eller momsen på frugt og grønt kan fjernes fra 2028. En arbejderfamilie med to børn og hus vil have op mod 30.000 kr. mere til forbrug i 2026 end i 2024 efter, at der er taget højde for inflation.

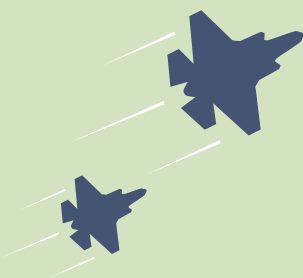
Vi har forbedret trygheden for danskerne, blandt andet ved at gennemføre en strafreform med et historisk løft på 3 mia. kr. i 2030. Reformen skærper straffene for personfarlig kriminalitet, styrker den forebyggende indsats og finansierer mere end 2.000 nye fængselspladser. Samtidig har vi indgået en ny flerårsaftale for politiets og anklagemyndighedens økonomi for 2026-2030, der øger den økonomiske ramme med knap 1,5 mia. kr. i 2030 i forhold til 2025 og udvider politistyrken til 12.000 personer.

Og vi har sikret bedre rammevilkår for danske virksomheder og iværksættere, så de har bedre muligheder for at vokse sig store. Vi har reduceret administrative byrder for erhvervslivet, skabt bedre adgang til risikovillig kapital og bedre mulighed for at tiltrække og holde på talenter. Regeringen har derudover lettet vilkårene for generationsskifte i familieejede virksomheder.

Regeringens resultater

Velfærden er løftet: Største løft af den nære velfærd i kommuner og regioner i 15 år. Mere end 10 mia. kr. afsat til sundhedsområdet og 4,6 mia. kr. til psykiatrien sammenlignet med 2019.

Forsvarsudgifter løftet med 365 mia. kr. fra 2024 til 2033. Dansk støtte til Ukraine blandt de højeste i verden pr. indbygger.

Lavere skat og billigere hverdag. En arbejderfamilie har samlet forøget sine forbrugsmuligheder med 30.000 kr. Bl.a. den største lempelse af personskatterne i mere end 10 år og lavere bo- og gaveafgift.

Flere i beskæftigelse. Fra dec. 2022 til dec. 2025 er beskæftigelsen steget med mere end 100.000. Beskæftigelsen er øget med mere end 32.500 fuldtidspersoner i 2030 gennem politiske reformer, bl.a. skattereform og lettere adgang til international arbejdskraft.

Uddannelsesreformer, der har muliggjort investeringer i kandidatuddannelser, professionsuddannelser, erhvervsakademierne og EPX.

Klimamålet i 2025 skønnes indfriet. Vi kan se vejen til indfrielse af klimamålet i 2030, og et nyt mål for 2035 er besluttet.

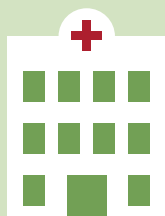
Forbedrede rammevilkår for erhvervslivet, herunder reduktion af administrative byrder ved fx sanering i statens tilsyn (10 pct.), certificeringsordning for udenlandsk arbejdskraft, rød løber for produktionsvirksomheder, iværksætteripakke og lettere overdragelse af familieejede virksomheder.

Grøn trepart, herunder grundlaget for omlægning af et areal svarende til Fyn, Langeland og Bornholm tilsammen til natur og skov.

Lønløft til en række velfærdsansatte.

Frisættelse af den offentlige sektor fx via ældre- og beskæftigelsesreformer.

Prioriterede løft af folkeskolen og dagtilbuddene.

Tryghed, herunder historiske løft af politi og retsvæsen.

Kernesunde offentlige finanser, lav gæld og høj nettoformue.

Statsligt arbejdsprogram med administrative besparelser i staten på 5½ mia. kr. i 2030.

Med den grønne trepartsaftale er det lykkedes regeringen at lave en aftale med parterne om en historisk omlægning af omkring 400.000 ha af Danmarks areal, der skal give bedre plads til naturen, blandt andet med udtagning af kulstofrige lavbundsjorder og rejsning af ny skov. Aftalen er udtryk for et paradigmeskifte i kvælstofindsatsen, hvor regulering kombineres med målrettet arealomlægning. Som en central del af trepartsaftalen er der etableret en arealfond på mere end 40 mia. kr., der skal understøtte omlægningsindsatsen, og det er besluttet, at der skal indføres CO₂e-afgifter i landbruget. Samlet set har vi lavet en aftale, der understøtter, at Danmark i fremtiden fortsat skal være et land, der producerer fødevarer på moderne og effektiv vis. Nu gælder det om at implementere aftalen.

Samtidig kan vi se vejen til at indfri klimamålet om at reducere CO₂e-udledningerne med 70 pct. i 2030 i forhold til 1990-niveauet.

Vi har også sat vigtige danske aftryk internationalt. Ikke mindst med et vellykket dansk EU-formandskab i 2. halvår 2025 med fokus på at levere på behovet for et sikkert, grønt og konkurrencedygtigt Europa. Vi har skubbet på for et Europa, der kan stå mere i egen ret, og som tager ansvar for egen sikkerhed. Vi er kommet et godt stykke og har leveret solide resultater. Det gælder ikke mindst mobilisering af kapabilitetskoalitioner og investeringer i europæisk forsvarsindustri, fortsat ambitiøs EU-støtte til Ukraine, markant fremdrift på migrationsområdet og en aftale om et ambitiøst 2040-klimamål.

Danmarks forsvar er på kort tid blevet styrket substantielt, ligesom der er givet markant hjælp til Ukraine. De danske forsvarsudgifter er øget fra 1,36 pct. af BNP i 2022 til 3½ pct. af BNP i år, inklusiv militær støtte til Ukraine. Der er allerede i alt afsat ca. 70½ mia. kr. under Ukrainefondens militære ramme i 2023-2028. Danmark har blandt andet doneret artillerisystemer, kampvogne og F-16-kampfly til Ukraine, og vi har etableret en særlig dansk model for donationer via den ukrainske forsvarsindustri. Derudover er niveauet for forsvarsudgifterne løftet med i alt ca. 365 mia. kr. fra 2024 og frem til 2033.

Det hele er gennemført inden for fortsat ansvarlige økonomiske rammer, understøttet af de reformer regeringen har gennemført og en stærk udvikling i dansk økonomi, som har øget de finanspolitiske handlemuligheder. Danmark står i en position, som kun få lande kan matche.

Den danske velfærdsmodel er noget at være stolt over, og den skal vi værne om. Regeringen har sat pengene af til, at budgetterne følger med, når demografien ændrer sig, og investeret yderligere i at udvikle velfærdssamfundet.

Men flere penge gør det ikke alene. Det er vigtigt, at pengene anvendes effektivt og på indsatser, der skaber mest mulig værdi, frem for unødigt bureaukrati. Regeringen har derfor igangsat en omfattende frisættelse af den offentlige sektor, der skal skabe større lokal frihed og ansvar. Blandt andet gennem beskæftigelsesreformen, der er den største forenkling og afbureaukratisering af beskæftigelsesindsatsen nogensinde, og ældrereformen, der giver mere selvbestemmelse for den ældre og større tillid til medarbejdere og ledelse. Regeringen vil frigøre årsværk og ressourcer, der kan prioriteres til nye behov. Kunstig intelligens skal frigøre mindst 50 mio. timer, svarende til mindst 30.000 årsværk, på tværs af den offentlige sektor frem mod 2035, samtidig med at opgaveløsningen kan forbedres. Og regeringen vil gennemføre besparelser på administration mv. for 3 mia. kr. i kommuner og regioner og mindst 5½ mia. kr. i staten frem mod 2030.

Samtidig har regeringen stort fokus på implementering med henblik på at sikre, at de politiske mål rent faktisk omsættes til mærkbare resultater.

Nye prioriteringer frem mod 2035

Regeringens 2035-plan optegner linjerne for en fortsat stærk dansk økonomi i det kommende årti. Men samtidig er der udfordringer, som skal håndteres her og nu.

Prioriteringer på kort sigt

Selvom der er kommet styr på inflationen, er mange danskere stadig udfordrede af høje priser på visse dagligvarer. Derfor har regeringen sammen med et flertal i Folketinget indgået aftale om at afsætte i alt 4,5 mia. kr. i 2026 til en fødevarecheck til de grupper, som i særlig grad er ramt af højere fødevarepriser, og senest en bred aftale om en ramme på 6 mia. kr. til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt. Det kommer oven i den række af initiativer, som skal gøre hverdagen billigere, og som blev gennemført med finansloven for 2026, herunder en afskaffelse af elafgiften i år og næste år, en afskaffelse af afgifterne på kaffe, chokolade og sukkervarer samt lavere forældrebetaling for daginstitutioner. Og samtidig har regeringen gennemført skattelettelser, som kommer almindelige lønmodtagere til gode samt sikret et lønloft til en række velfærdsansatte.

Rusland forbereder sig på en krig med NATO. Det betyder ikke, at der er truffet beslutning om en sådan krig, men Rusland opruster og opbygger kapaciteten til at kunne tage den beslutning. Derfor må vi ikke vakle i vores støtte til Ukraine. Regeringen vil derfor fortsætte støtten til Ukraine og allerede i 2026 gennemføre et yderligere løft af Ukraine-fonden på 3,8 mia. kr.

Samtidig er skellet mellem krig og fred blevet udvisket, og regeringen finder øget behov for, at Danmarks beredskab skal styrkes allerede i år. Det er nødvendigt, hvis Danmarks beredskabsindsats i et nyt verdensbillede fortsat skal kunne værne om det danske samfund.

Forsvar og sikkerhed

Vi skal investere mere i vores forsvar. Oprustningen kommer først og sidst. Sådan vil det være i lang tid fremover. Vi skal opfylde vores forpligtelser over for vores allierede i NATO.

I 2025 indgik et bredt flertal af Folketingets partier *Aftale om styrkelse af Forsvarets kampkraft*. Aftalen havde ét centralt mål: Mere kampkraft hurtigst muligt. Til det formål blev der etableret en Accelerationsfond med i alt 120 mia. kr. Accelerationsfonden har – sammen med øvrige investeringer under Forsvarsforliget – gjort det muligt at styrke dansk forsvars kampkraft markant inden for en kort årrække, så vi nu forventer at bruge 3½ pct. af BNP på forsvar og sikkerhed allerede i år. Regeringen vil fra 2030 sætte midlerne af til, at vi når NATO-målsætningen. I 2035 svarer det til, at regeringen prioriterer 43 mia. kr. til at permanentgøre forsvarsløftet til 3½ pct. af BNP.

Beredskab

Vi skal derudover investere klogt, så vi har et beredskab der står mål med en forandret og mere fjendtlig omverden, også på længere sigt. I lyset af det skærpede trusselsbillede har regeringen siden sin tiltrædelse arbejdet for at styrke prioriteringen af og opmærksomheden på samfundssikkerhed, beredskab og krisestyring. Regeringen vil som nævnt prioritere en akutpakke på beredskabsområdet allerede i år på 1,2 mia. kr. og gennemføre et varigt løft, der i 2035 udgør 5 mia. kr.

Grøn omstilling og klimatilpasning

Vi skal holde blikket rettet mod det nye klimamål i 2035, hvor regeringen vil mindske CO₂e-udledningen med 82 pct. i forhold til 1990. Vi har gennemført aftaler, der gør at vi kan se vejen til at nå klimamålet i 2030 og indsatsen skal fortsættes, så det næste mål i 2035 nås på vejen mod klimaneutralitet

i 2045 og reduktioner på 110 pct. i 2050, så vi netto bidrager til at fjerne drivhusgasser fra atmosfæren. Regeringen prioriterer 4 mia. kr. årligt fra 2034 til at indfri det nye klimamål.

Derudover prioriterer regeringen ½ mia. kr. fra råderummet i 2035 til tre havvindmølleparker. Samlet set prioriteres råderumsfinansiering på knap 21 mia. kr. i 2033-2052.

En holdbar grøn omstilling kræver også, at vi ruster os mod de klimaforandringer, som allerede påvirker vores samfund i dag. Regeringen har allerede taget vigtige skridt for at sikre det danske samfund mod klimaforandringerne på en række områder. Det omfatter fx beskyttelse af store dele af den jyske vestkyst mod kysttilbagetrækning, ligesom regeringen har skabt rammerne for kollektive løsninger til håndtering af terrænnært grundvand. Med 2035-planen prioriterer regeringen 1½ mia. kr. i 2035 til yderligere investeringer i klimatilpasning. Samlet set prioriteres ca. 15 mia. kr. i 2029-2040 til Klimatilpasningsplan II, som vil gøre det muligt at beskytte kyster med en væsentlig risiko for oversvømmelse ved stormflod og høje skadesomkostninger i hele Danmark.

Velfærd

Vi vil fortsætte med at sætte pengene af, når vi i de kommende år bliver flere ældre og afsætter 23¼ mia. kr. frem mod 2035. Derudover vil der være råderum til løbende prioriteringer, blandt andet i de årlige finanslove og økonomiaftaler med kommuner og regioner, som hen over årene kan udmøntes til nye politiske prioriteter, håndtering af løbende behov samt udfordringer, der opstår hen ad vejen. Det er også en kerneopgave at understøtte, at vores børn trives og har gode fysiske rammer for at udvikle sig. De fysiske rammer i dagtilbud – både inde og ude – er afgørende for børns trivsel, udvikling og læring. Derfor prioriterer regeringen 2 mia. kr. af de resterende midler fra den ophævede reservation til Togfonden DK til at investere i bedre fysiske rammer i dagtilbuddene. De resterende midler fra den ophævede reservation til Togfonden DK vil regeringen prioritere til andre initiativer – hovedsageligt børn og klima.

Samtidig vil vi fortsætte arbejdet med at skabe mest mulig værdi for borgerne og frigøre ressourcer inden for den offentlige sektor.

Reduktion af byrder

Frem mod 2035 ønsker regeringen at fortsætte den nuværende kurs, hvor vi med holdbare offentlige finanser udvikler Danmark med blik for et stærkt velfærdssamfund, sammenhængskraft, individuel frihed og virksomhedernes mulighed for at konkurrere internationalt, herunder gennem byrdereduktioner, jf. boks 1. Det er fundamentet for en fortsat stærk udvikling i dansk velstand og velfærd.

Boks 1**Byrdelettelser for erhvervslivet**

Det skal være enklere at drive virksomhed i Danmark. Regeringen vil derfor væsentligt reducere de administrative byrder og sikre, at regler og krav er lettere at efterleve og proportionale med deres formål både for eksisterende regler og ved indførelse af nye. Med finansloven for 2026 har regeringen og Det Konservative Folkeparti besluttet, at de samlede byrder for dansk erhvervsliv opgøres med henblik på at følge udviklingen. På baggrund af dette arbejde vil regeringen fastsætte en ambitiøs målsætning om at nedbringe byrder for erhvervslivet, herunder fastlægge en entydig opgørelses- og afgrænsningsmetode, som gør det muligt løbende at følge fremdriften mod målopfyldelsen.

Som led i arbejdet med at nedbringe byrder og gøre det enklere at drive virksomhed vil regeringen desuden prioritere en række konkrete initiativer på nationalt niveau.

For det første vil regeringen på baggrund af en gennemført analyse af statens tilsyn med virksomheder og de bagvedliggende regler afskaffe og sanere en række tilsyn, hvor formålet ikke længere vurderes relevant, kan opfyldes på en mindre indgribende måde, eller hvor virksomhedernes omkostninger ikke står mål med gevinsterne. Det skønnes samlet set at reducere virksomhedernes tidsforbrug og administrative omkostninger til tilsyn med knap 10 pct.

For det andet vil regeringen igangsætte fase 3 af Automatisk Erhvervsrapportering, der forventes at kunne give virksomhederne yderligere administrative besparelser for op til 9 mia. kr. årligt.

For det tredje vil regeringen igangsætte konkrete initiativer, som skal danne grundlaget for, at virksomheder på sigt i udgangspunktet kun skal indgive oplysninger til det offentlige én gang. Det sker på baggrund af initiativet 'MinVirksomhed – Lettere indberetning til det offentlige', som regeringen igangsatte i forbindelse med Danmarks digitaliseringsstrategi – *Ansvar for den digitale udvikling (november 2023)*, og som indeholder en kortlægning af virksomhedsindberetninger til det offentlige.

Regeringen vil for det fjerde gennemgå 1) krav om tilladelser og myndighedsgodkendelser, der forsinker og fordyrer investeringer samt 2) ændre regulering, der i dag skaber adgangsbarrierer for virksomheder og hæmmer konkurrencen. Sidstnævnte kan omfatte særlige standarder, licens- eller autorisationskrav mv., der kan gøre det svært for virksomheder at etablere sig eller udvide deres aktiviteter. Regeringen vil dertil tage initiativ til at gennemgå større reguleringskomplekser med væsentlige byrder for virksomheder.

På EU-plan er der i de senere år indført regler og krav til europæiske virksomheder og myndigheder, som indeholder byrder i en hidtil uset størrelsesorden. Særligt de seneste års bæredygtighedsrapportering har ført til en generel stigning i nye byrder for dansk erhvervsliv. Kommissionen har sat en målsætning om at nedbringe administrative byrder for erhvervslivet med 25 pct. og 35 pct. for SMV'er, hvor målet om 25 pct. svarer til byrdelettelser for 280 mia. kr. Kommissionen har fremlagt de første 10 omnibuspakker, som indebærer en række lettelser for erhvervslivet. Kommissionen har dog også fremlagt en række nye lovgivningsforslag, som indebærer betydelige byrder for erhvervslivet. Regeringen vil arbejde aktivt for at realisere Kommissionens målsætning og implementere initiativer i Danmark, så det kan få effekt for vores virksomheder. Bedre regulering og færre byrder er derfor en central dagsorden og dansk prioritet i EU som led i arbejdet med at styrke europæisk konkurrenceevne. Under det danske EU-formandskab lykkedes det blandt andet at sikre en aftale om forenkling af bæredygtighedsrapportering, som kan give danske virksomheder en årlig besparelse på mindst 6 mia. kr. i administrative omkostninger. Det danske formandskab sikrede også aftaler om forenkling af investering- og landbrugslovgivningen, der vil øge EU's investeringskapacitet og styrke europæisk landbrugs konkurrenceevne.

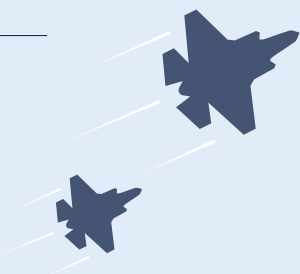
Regeringen har ligeledes taget initiativ til en ny model for systematisk overvågning af byrder for kommende EU-forslag i Rådet. Regeringen arbejder løbende på nationalt plan for at undgå overimplementering og sikre hensigtsmæssig implementering af EU-regler i dansk lov.

Udfordringer, der kan opstå i fremtiden

Ud over de centrale og fastlagte prioriteringer skal vi sikre manøvrerummet til at kunne investere yderligere i velfærden, gøre hverdagen billigere for danskerne og i at skabe et endnu mere dynamisk erhvervsliv, som kan skabe velstand og gode job. Derfor er der i planen bevaret et betydeligt handle- rum til løbende prioritering og til håndtering af udfordringer og behov, der måtte opstå frem mod 2035.

Regeringen har også blikket rettet på perioden efter 2035. Selvom dansk økonomi og velfærdssam- fundet står stærkt og styrket med regeringens plan, vil der fortsat være udfordringer at adressere. Det kommer blandt andet til at skabe forandringer, når Danmark skal blive klimaneutral, og når vi fortsat skal sikre os mod fremtidens vejr og vandstand. Udfordringer, der kan opstå i fremtiden, skal følges og analyseres i god tid, så man ikke står uforberedt, hvis de en dag bliver en realitet. Regeringens 2035-plan indeholder derfor også udvalgte scenarier, der kan belyse risici og langsigtede udfordringer for dansk økonomi, *jf. temakapitel 4*.

Udvalgte prioriteringer i 2035

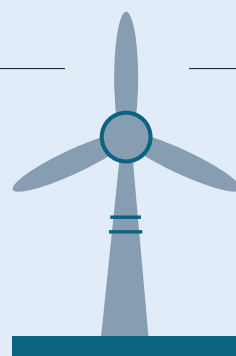
43

mia. kr. til
at løfte udgifterne til
forsvar og sikkerhed
til 3½ pct. af BNP.

23¼

mia. kr. til
demografisk træk.

4½

mia. kr. råderums-
finansiering til **indfrielse**
af 2035-klimamål og
tre havvindmølleparker.

5

mia. kr.
til **beredskab.**

15

mia. kr.
i 2029-40 til
klimatilpasning.

6

mia. kr. til som
udgangspunkt **nedsat**
moms på alle fødevarer
eller fjernelse af momsen
på frugt og grønt.

Mål og ansvarlige finanspolitiske rammer

Med regeringens plan er de offentlige finanser solide både nu og i fremtiden. Med de konkrete prioriteringer, regeringen lægger frem i 2035-planen, vil der i de kommende år også være rum til løbende nye prioriteringer. Den offentlige gæld vil fortsat være lav, og finanspolitikken vil fortsat være holdbar.

Med regeringsgrundlaget forpligtede regeringen sig fra begyndelsen til at gennemføre konkrete reformer, der i 2030 skulle øge den strukturelle beskæftigelse med 31.500 fuldtidspersoner. Vi har nu nået mere end 32.500.

Regeringen vil fastholde kursen med at føre en ansvarlig økonomisk politik inden for budgetlovens rammer. En sund og holdbar finanspolitik er afgørende for, at der er rum og handlemuligheder til at håndtere fremtidens udfordringer og for, at der ikke efterlades en regning til kommende generationer.

Vi har i Danmark et stærkt økonomisk udgangspunkt, som blandt andet skyldes en ansvarlig økonomisk politik bygget på mellemfristet planlægning. Med 2035-planen fastsætter regeringen et mål for den strukturelle saldo på -0,6 pct. af BNP i 2035, *jf. boks 2 og figur 1*. Samtidig fastholder regeringen det hidtidige mål på -0,5 pct. af BNP i 2030 som sigtepunkt. Rammerne for de offentlige finanser og det samfundsøkonomiske 2035-forløb er beskrevet nærmere i *Appendiks om det samfundsøkonomiske forløb til 2035*.

Boks 2

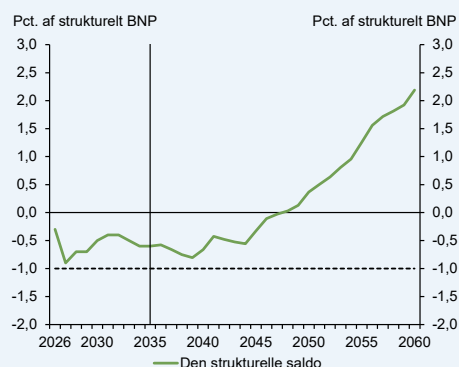
Ansvarlige finanspolitiske rammer

Fundamentet for den økonomiske politik er ansvarlige og holdbare finanspolitiske rammer. Regeringen tilrettelægger den økonomiske politik inden for rammerne af fastkurspolitikken, EU's Stabilitets- og Vækstpagt og den danske budgetlov.

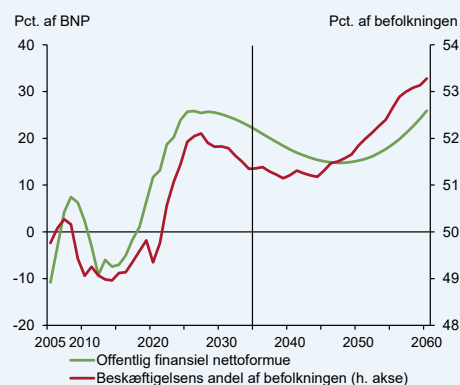
- Mål for den strukturelle saldo på -0,6 pct. af BNP i 2035 og fastholdelse af sigtepunkt om strukturel saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030.
- Overholdelse af budgetloven og internationale økonomiske forpligtelser herunder overholdelse af underskudsgrænsen på den faktiske offentlige saldo på -3 pct. af BNP i Stabilitets- og Vækstpagten.
- Finanspolitisk holdbarhed.
- Den offentlige gæld skal holde en god sikkerhedsmargin til EU's grænse for ØMU-gælden på 60 pct. af BNP.
- Fortsat skattestop frem til 2035.

De finanspolitiske rammer indebærer fortsatte sunde offentlige finanser med lav og stabil gæld og en fortsat offentlig finansiell nettoformue, *jf. figur 1*. I de kommende år, hvor en større del af befolkningen trækker sig fra arbejdsmarkedet, vil den store offentlige nettoformue blive reduceret lidt. Fra midten af 2040'erne er der udsigt til, at formuen stiger igen fra et i forvejen højt niveau, *jf. figur 2*. De offentlige finanser er mere end holdbare på langt sigt, givet de beregningstekniske forudsætninger, der lægges til grund, *jf. Appendiks om det samfundsøkonomiske forløb til 2035*.

Figur 1
Afstand til underskudsgrænsen i budgetloven
på mellemlangt sigt

Figur 2
Fortsat udsigt til stor offentlig nettoformue

Anm.: Den stiplede linje i figur 1 angiver grænsen for strukturelle underskud i budgetloven.

Kilde: Egne beregninger.

Rammerne giver rum til at dække væksten i det demografiske træk, håndtere styrkelsen af Danmarks forsvar, sikkerhed og beredskab, og investere i den fortsatte grønne omstilling, samtidig med at der er rum til overs til blandt andet at kunne styrke vores fælles velfærd, gøre hverdagen billigere for danskerne og forbedre rammerne for virksomhederne, så vi kan fastholde et konkurrencedygtigt erhvervsliv samt håndtere nye udgiftsbehov, der opstår undervejs. Det finanspolitiske råderum frem mod 2035 kan opgøres til godt 120 mia. kr. med regeringens plan.

Det finanspolitiske råderum er et vigtigt input i planlægningen af finanspolitikken som et mål for, hvor meget de finanspolitiske rammer vokser i de kommende år. I praksis tilrettelægges udgifts- og finanspolitikken imidlertid inden for de fastsatte 4-årige udgiftslofter. Derfor vil det faktiske disponeringsrum til nye initiativer ikke være identisk med det finanspolitiske råderum.

For at give et mere udfoldet billede af de konkrete prioriteringsmuligheder – i forhold til allerede besluttede tiltag mv. – er der udarbejdet en opgørelse af det reelle disponeringsrum i 2027-2029 til nye initiativer inden for rammerne af udgiftslofterne. Opgørelsen er beregningsteknisk og med usikkerhed forlænget til 2030. Dertil er der udarbejdet en beregningsteknisk illustration af de resterende midler i 2035. Opgørelsen er forbundet med usikkerhed.

Efter regeringens prioriteringer i 2035-planen kan det resterende disponeringsrum opgøres til 13,9 mia. kr. i 2027 stigende til 36 mia. kr. i 2030, *jf. tabel 1*.¹

I opgørelsen af det resterende disponeringsrum er der ikke indregnet potentielle udgifter til håndtering af bevillingsudløb, håndtering af evt. driftsudfordringer, uforudsete udgifter mv. Der er illustrativt

¹ Der er i opgørelsen af disponeringsrummet i 2027-2030 taget højde for udgifter til opfyldelse af inputmålsætninger (udviklingsbistand på 0,7 pct. af BNI og forskningsmålsætning på 1,0 pct. af BNP) og en teknisk reservation til forsvar fra finanslovsforslaget for 2026, der endnu ikke er afspejlet på bevillingerne på finansloven. Dette er udfoldet i *Appendiks om det samfundsøkonomiske forløb til 2035*.

opstillet et mekanisk scenarie for udgifter forbundet hermed, *jf. illustrativt scenarie i tabel 1*. Scenariet kan afspejle elementer på indtægts- og udgiftssiden, som kan påvirke disponeringsrummet. Elementerne kan dels være afledt af eksogene, udefrakommende forhold, dels afspejle øvrige nye beslutninger i udgiftspolitikken. Fx kan ændrede statslige indtægter som følge af internationale aftaler have en mere eksogen karakter, mens udgiftsniveauer på statslige driftsområder i højere grad kan afspejle øvrige nye beslutninger i udgiftspolitikken. Udgifterne kan blandt andet dække over håndtering af bevillingsudløb i flerårsaftaler, fx på Skatteministeriets område fra 2028, håndtering af øvrige statslige potentielle merudgifter eller mindreindtægter. Det kan fx omfatte mindreindtægter som følge af den besluttede udskydelse af ETS2 fra 2027 til 2028 samt som følge af en ny samlet ændring af OECD-aftalens Søjle 2 om global minimumsbeskatning af globale koncerner. Det resterende disponeringsrum kan på den baggrund opgøres til ca. 6 mia. kr. i 2027 stigende til ca. 16 mia. kr. i 2030.

Opgørelsen af det resterende disponeringsrum frem mod 2030 og den beregningstekniske illustration af resterende midler i 2035 er uddybet i *Appendiks om det samfundsøkonomiske forløb til 2035*.

Tabel 1
Nye prioriteter og resterende midler

	2027	2028	2029	2030	2035
Mia. kr. (2026-priser)					
Disponeringsrum	29,9	51,4	71,5	83	-
Beregningsteknisk illustration af resterende midler ¹	-	-	-	-	135
Nye prioriteter					
Lineært løft af forsvarsudgifter til 3,5 pct. af BNP i 2030	-15,0	-23,0	-37,7	-38,6	-42,9 ²⁾
Forhøjet ramme til beredskab og samfundssikkerhed	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-5,0
Klimatilpasning	-	-	-0,3	-1,0	-1,4
Ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt	-	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Indfrielse af 2035-klimamål på 82 pct. og støtte til tre havvindmølleparker	-	-	-	-	-4,5
Vækst i det demografiske træk	-	-	-	-	-13 ³⁾
Forlængelse af den nuværende obligatoriske pensionsordning for overførselsmodtagere	-	-	-	-	-2,4
Resterende disponeringsrum	13,9	21,4	26,5	36	-
Beregningsteknisk illustration af resterende midler	-	-	-	-	59
<i>Illustrativt scenarie for udgifter til bevillingsudløb mv.</i>	<i>-8,0</i>	<i>-12,0</i>	<i>-16,0</i>	<i>-20</i>	<i>-20</i>
<i>Resterende prioriteringsrum efter illustrativt scenarie for udgifter til bevillingsudløb mv.</i>	<i>5,9</i>	<i>9,4</i>	<i>10,5</i>	<i>16</i>	<i>39</i>

- 1) Efter 2030 er der ikke opgjort et resterende disponeringsrum, idet udgiftslofter og bevillinger ikke er opgjort efter 2030. De resterende midler i 2035 kan beregningsteknisk illustreres ved at tage udgangspunkt i det resterende disponeringsrum i 2030 og tillægge en teknisk forudsat stigning i udgiftslofterne baseret på udviklingen i det finanspolitiske råderum fra 2030 til 2035. Opgørelsen af de resterende midler i 2035 er efter regeringens prioritering om at videreføre skattestoppet på punktafgifter frem til 2035, som isoleret set reducerer de resterende midler med ca. 1 mia. kr.
- 2) Den viste disponering i 2035 til løft af forsvarsudgifterne til 3,5 pct. af BNP udgør merudgiften i 2030 tillagt udgiftsvæksten frem mod 2035 for at fastholde pct.-målsætningen for forsvarsudgifterne. Således kan det sidestilles med den forudsatte vækst i resterende midler fra 2030 til 2035, som afspejler det finanspolitiske råderum målt ift. udgiftsniveauet i 2030.
- 3) Prioriteringen om at dække væksten i det demografiske træk i årene frem til 2030 er allerede afspejlet i disponeringsrummet for nye prioriteter.

Temakapitel

Forsvar og sikkerhed

1

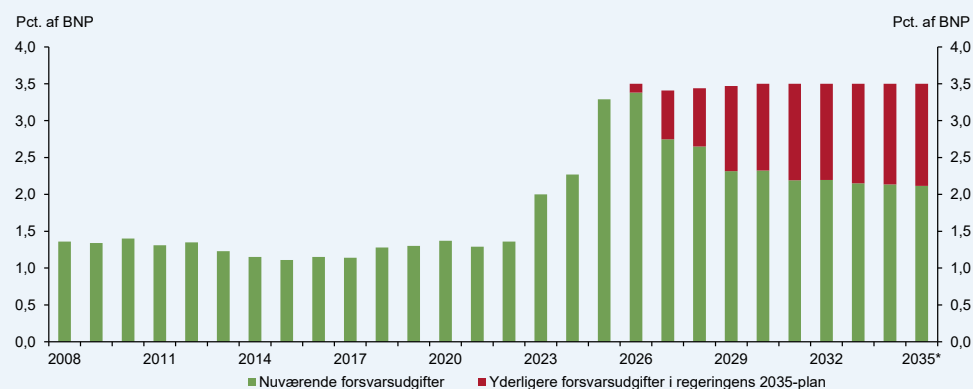
Kongeriget Danmark står overfor flere og alvorligere trusler og sikkerhedspolitiske udfordringer end i mange år. Rusland fortsætter invasionen af Ukraine og fører hybridkrig mod NATO og Vesten. Målet for Rusland er ikke at opnå hurtige gevinster men at skabe en vedvarende tilstand af usikkerhed, hvor NATO's sammenhold langsomt undermineres. Det er sandsynligt, at Rusland vil blive mere villige til at skærpe de hybride angreb, hvis alliancen ikke reagerer på dem.

Samtidig forbereder Rusland sig på en krig med NATO. Det betyder ikke, at der er truffet beslutning om en sådan krig, men Rusland opruster og opbygger kapaciteten til at kunne tage den beslutning. Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) vurderer, at den militære trussel fra Rusland vil stige de kommende år.

Som følge af den sikkerhedspolitiske situation har Danmark oprustet meget og hurtigt. Indgåelsen af forsvarsforliget og etableringen af Accelerationsfonden har betydet, at Forsvaret har taget de første nødvendige skridt for at sikre, at Danmark i højere grad bidrager til at løfte NATO's kollektive forsvar og afskrækkelse. Vores oprustning stopper ikke ved vores egne grænser, og vi har eksempelvis tilbagevendende haft udstationeret tropper i Baltikum. Samtidig har vores støtte til Ukraine, hvor Danmark er gået forrest, bidraget til et mere sikkert Europa.

Den sikkerhedspolitiske situation tillader os ikke at stoppe her. NATO er blevet enige om, at medlemslandene frem mod 2035 skal øge deres udgifter til forsvar og sikkerhed til mindst 5 pct. af deres BNP i 2035, hvor mindst 3,5 pct. skal anvendes på militære kernebehov. Danmark støtter fuldt op om NATO-målsætningen. Derfor lægger regeringen op til igen at øge forsvarsudgifterne markant allerede fra 2026, jf. figur 1.1. Konkret lægger regeringen op til at øge Ukraine-fonden i 2026 med 3,8 mia. kr., således at forsvarsudgifterne i 2026 også vil udgøre 3,5 pct. af BNP. Og fra 2027 og frem vil regeringen gradvist øge de samlede forsvarsudgifter, så Danmark fast når målet om forsvarsudgifter svarende til 3,5 pct. af BNP allerede fra 2030 – fem år før målsætningen tilsiger.

Figur 1.1
Forsvarsudgifterne målt som andel af BNP efter NATO's definition for forsvarsudgifter

Anm.: *De eksisterende forsvarsudgifter er teknisk forlænget som andel af BNP fra og med 2034 til og med 2035.

Kilde: Forsvarsministeriet samt egne beregninger.

1.1 En fortsat mere usikker verden

Der er sket en magtforskydning i verden. Kina er i de seneste år styrket betydeligt, og det har svækket USA's rolle som verdens dominerende magt. Rusland fører hybridkrig mod NATO og Vesten, mens Kina bruger sin økonomiske og i stigende grad militære magt til at lægge pres på andre stater og understøtter Ruslands angrebskrig i Ukraine.

Ukraines frihedskamp er også en kamp for Europas sikkerhed

Krigen i Ukraine går ind i sit femte år. Ukrainerne kæmper dagligt for deres frihed og uafhængighed. Danmark er fra krigen begyndelse gået forrest i at understøtte ukrainerne i deres kamp – både for at sikre ukrainerne retten til deres land og for at kæmpe for den regelbaserede verdensorden.

For så vidt angår Ruslands evne til at udgøre en militær trussel mod NATO, vurderer FE, at når krigen i Ukraine stopper eller fryser fast, vil Rusland i løbet af ca. to år være klar til en regional krig mod flere lande i Østersøregionen i et scenarie, hvor NATO ikke opruster i samme tempo som Rusland, og USA ikke kan eller vil involvere sig. Under de samme forudsætninger kan Rusland i løbet af ca. fem år være klar til en storskalakrig på det europæiske kontinent. I øjeblikket producerer den russiske militærindustri mere materiel og ammunition end den europæiske. Det er derfor afgørende, at Europa fortsætter oprustningen og omsætter løfterne om investeringer i forsvaret og forsvarsindustrien til reel kampkraft.

Danmark er blandt de lande, som yder den største militære støtte til Ukraine målt i forhold til BNP. Gennem *Ukrainefonden* er der afsat ca. 70 mia. kr. frem til 2028 til donation af våben, materiel og træning. Danmark har blandt andet leveret F-16-kampfly, luftforsvarssystemer og kystforsvarsmissiler samt spillet en ledende rolle i internationale koalitioner for luftforsvar, droner, minerydning og maritim støtte. Via den danske model har Danmark med bidrag fra EU og allierede effektivt understøttet ukrainsk forsvarsindustri og dermed deres kampkraft med samlet mere end 17 mia. kr. i 2024 og 2025. Hertil kommer uddannelse af tusindvis af ukrainske soldater i militære færdigheder og avanceret materiel.

Regeringen lægger nu op til at øge forsvarsudgifterne til 3,5 pct. af BNP i 2026 ved at øge midlerne under *Ukrainefonden* med yderligere 3,8 mia. kr.

De geopolitiske spændinger har også spredt sig til Arktis

Rusland, Kina og USA har forskellige interesser i Arktis, men de ønsker alle at spille en større rolle i regionen, og regionen er ikke længere præget af et lavt spændingsniveau, som det var tilfældet inden Ruslands invasion af Ukraine i 2022.

Arktis har stor militærstrategisk betydning, især fordi størstedelen af Ruslands, Kinas og USA's ballistiske missiler vil flyve over Arktis i tilfælde af en storkrig mellem to eller flere af landene. Det er fortsat Danmarks, Færøernes og Grønlands målsætning at opretholde fred og stabilitet i den arktiske region i samarbejde med allierede. Det er samtidig nødvendigt, at Kongeriget reagerer på den skærpede sikkerhedspolitiske situation og styrker forsvaret og sikkerheden i Arktis og Nordatlanten yderligere. I samarbejde med Færøerne og Grønland har vi allerede foretaget betydelige investeringer i at styrke sikkerheden i og omkring Arktis. Alene i 2025 blev der truffet beslutning om investeringer i initiativer og kapaciteter, der kan anvendes til Forsvarets opgaveløsning i Arktis og Nordatlanten for godt 88 mia. kr. (2025-pl) frem til og med 2033. Det er nødvendigt at fortsætte denne styrkelse af

Forsvarets evne til suverænitetshævdelse, overvågning samt evnen til at understøtte NATO's og allieredes opgaveløsning i regionen.

De allierede i NATO er enige om at tage de nødvendige skridt for at styrke det kollektive forsvar

På topmødet i Haag i juni 2025 er NATO's medlemslande blevet enige om at hæve målsætningen for investeringerne i landenes forsvar og sikkerhed. Frem mod 2035 skal landene hæve deres forsvarsudgifter til 5 pct. af BNP. Heraf skal mindst 3,5 pct. bruges på militære kernebehov og op til 1,5 pct. anvendes til forsvars- og sikkerhedsrelaterede udgifter.

Den nye forsvarsinvesteringsmålsætning vil medføre store milliardinvesteringer i alle NATO-lande. Det stiller store krav til at få omsat de økonomiske rammer til en accelereret opbygning af landenes forsvars kampkraft og reaktionsevne. Samtidig er det nødvendigt at have et fortsat fokus på at sikre mest mulig kampkraft for pengene.

Det højere ambitionsniveau for forsvarsinvesteringer er et nødvendigt skridt i lyset af den skærpede sikkerhedspolitiske situation, hvor alle NATO-lande er nødt til at løfte mere. Regeringen bakker derfor fuldt op om den nye og meget ambitiøse målsætning.

1.2 Et nødvendigt svar på tidens trusler

Den skærpede sikkerhedspolitiske situation kræver handling. For at være i stand til at forsvare os selv i et mere komplekst og alvorligt trusselsbillede, er det nødvendigt, at vi opruster vores forsvar. Det gælder i Danmark og i Europa.

Regeringen har siden dens tiltrædelse sammen med et bredt flertal i Folketinget taget betydelige og mærkbare skridt i styrkelsen af vores forsvar og sikkerhed. På få år er de danske forsvarsudgifter blevet løftet fra 1,36 pct. af BNP i 2022 til 3,50 pct. af BNP i 2026. Det er en historisk stor oprustning.

Siden juni 2023 har regeringen og forsvarsforligskredsen indgået en række aftaler, der samlet har løftet de danske udgifter til forsvar og sikkerhed med 365 mia. kr. fra 2024 til 2033. Aftalerne omfatter blandt andet indgåelsen af forsvarsforliget *Vilje og evne til at tage ansvar – Dansk forsvar og sikkerhed 2024-2033 (juni 2023)* og etablering af Accelerationsfonden i 2025 med *Aftale om styrkelse af Forsvarets kampkraft (februar 2025)*.

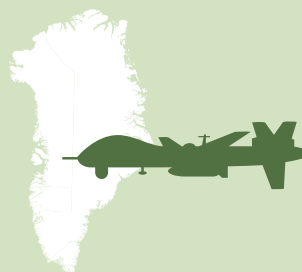
Siden aftalernes indgåelse har regeringen arbejdet på at omsætte de politiske målsætninger til konkrete planer og materielanskaffelser, som reelt styrker Forsvarets kapaciteter. Af den samlede ramme til styrkelse af forsvar og sikkerhed på 365 mia. kr., har regeringen og forligskredsen udmøntet samlet knap 356 mia. kr.

Regeringen har allerede sat en markant oprustning i gang

Opbygning af robust luftforsvar

8 nye jordbaserede luftforsvarssystemer og flere F35-kampfly skal beskytte civilbefolkning, militære mål og kritisk infrastruktur.

Styrket forsvar i Arktis

5 nye arktiske skibe, langtrækkende droner, maritim patruljefly-kapacitet, satellitovervågning og radarer i Arktis og Nordatlanten.

Ny værnepligt på 11 måneder

Værnepligten forlænges til 11 måneder for både mænd og kvinder. Samtidig forøges antallet fra ca. 4.700 til ca. 6.500.

Flere specialstyrker

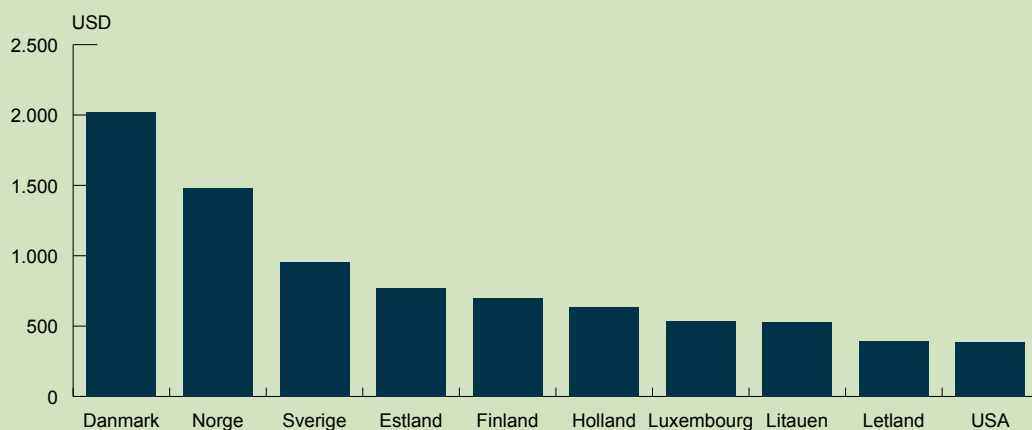
Jægerkorpsen, Frømandskorpsen samt Siriuspatruljen styrkes i antal og med mere materiel, og der opstilles en ny specialiseret Arktis-enhed samt et NATO specialoperationshovedkvarter for Arktis og Norden.

Der er i alt afsat ca. 70,5 mia. kr. under Ukrainefondens militære ramme i 2023-2028

Danmark har bl.a. doneret artillerisystemer, kampvogne og F-16-kampfly til Ukraine, og vi har etableret en særlig dansk model for donationer via den ukrainske forsvarsindustri.

Opgørelse over de ti NATO-medlemslande, der har doneret mest til Ukraine pr. indbygger.

Anm.: Omfatter bilaterale donationer til Ukraine i perioden 24. jan. 2022 – 31. okt. 2025.
Der er anvendt officielle populationsdata for 2024.

Kilde: Kiel Institute for the World Economy samt OECD.

Der er indgået kontrakter om anskaffelser af centrale kapaciteter såsom moderne kampfly, nye flådefartøjer, luftforsvarssystemer, ammunition samt opgraderinger af hærens køretøjer og materiel. Opbygningen af det jordbaserede luftforsvar udgør alene 58 mia. kr. i forligsperioden, og det første system er allerede ankommet til Danmark og operativt. Derudover er der afsat betydelige midler til at forbedre Forsvarets personelstruktur, rekruttering og fastholdelse samt til investeringer i digital infrastruktur, fysiske rammer og cyberforsvar.

Hastighed i opbygningen af vores forsvar og sikkerhed er afgørende. Derfor har regeringen også indgået aftaler med netop hastighed for øje. Etableringen af Accelerationsfonden og måden at omsætte de afsatte midler til mere kampkraft på baggrund af forsvarschefens militærfaglige anbefalinger er et eksempel herpå. En ny anlægslov for projekter med væsentlige nationale forsvarsformål har også muliggjort en markant forøgelse af tempoet i blandt andet byggeprojekter. Målet er at reducere den tidsmæssige afstand fra en politisk beslutning om anskaffelse, til den operative effekt opnås.

Forsvaret skal være stærkt, effektivt og attraktivt

Forsvaret står midt i den største transformation i nyere tid med et historisk stort løft af deres bevillinger. Det er en opgave, som stiller store krav til hele Forsvarsministeriets koncern. Forsvaret er nødt til at have de rette folk og den rette organisation til at implementere de mange nye investeringer.

Flere soldater er nødvendigt for at øge kampkraften. Regeringen og forsvarsforligskredsen har allerede taget de første skridt til at øge rekrutteringen til Forsvaret. Værnepligten er blevet udvidet til 11 måneder, fuldt ligestillet og flere skal fremover i værnepligt. Samtidig er der taget skridt mod at forbedre soldaternes ansættelsesvilkår, for at få flere til at søge ind og blive i Forsvaret.

For at sikre mest mulig kampkraft nedsatte regeringen i december 2024 *Ekspertudvalget for et veldrevet Forsvar rustet til fremtiden*. Udvalget vil snart præsentere en række anbefalinger, der skal bidrage til at skabe de bedst mulige forudsætninger for opbygningen af Forsvaret.

1.3 Behov for yderligere styrkelse

Danmark har som et lille land længe været afhængig af stærke alliancer. Gennem blandt andet NATO og EU styrkes sikkerheden i Danmark. De seneste beslutninger viser, at Danmark tager sit ansvar alvorligt, både når det gælder opbygningen af egne kapaciteter og når det gælder solidariteten med lande som Ukraine, der i dag står i frontlinjen for hele Europas sikkerhed.

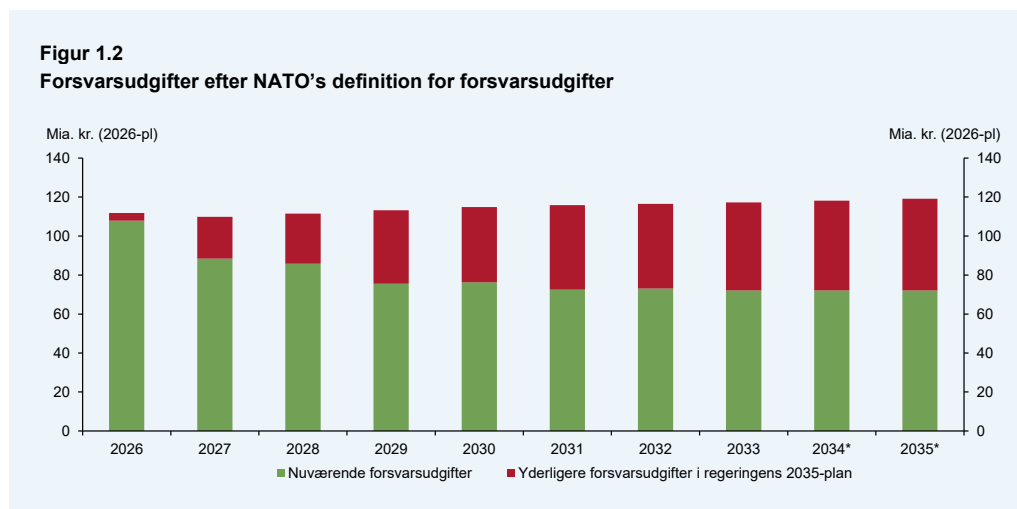
Danmark har allerede taget betydelige skridt til at styrke Kongerigets forsvar. For at imødegå det skærpede trusselsbillede ønsker regeringen at styrke Danmarks forsvar og sikkerhed yderligere. Det er nødvendigt, at Danmark og de øvrige europæiske allierede bruger flere ressourcer på forsvar og sikkerhed, for at Europa bliver i stand til at forsvare sig selv inden 2030. Derfor bakker Danmark også fuldt op om den nye forsvarsinvesteringsmålsætning fra NATO. Regeringen ønsker, at Forsvaret i langt større grad skal kunne håndhæve Kongerigets suverænitet og samtidig bidrage til NATO's kollektive afskrækkelse og forsvar både med nye defensive og offensive kapaciteter såsom langtrækkende præcisionsvåben og der skal tænkes i yderligere afskrækkelse.

Med 2035-planen lægger regeringen op til at øge forsvarsudgifterne gradvist til 3,5 pct. af BNP i 2030 og reelt tæt på 3,5 pct. af BNP i årene op til 2030. Det er mere end det dobbelte af forsvarsudgifterne

i perioden fra 2000 til 2022, så der sker et kvantespring i styrkelsen af vores forsvar og sikkerhed. Regeringen lægger herunder også op til at øge forsvarsudgifterne til 3,5 pct. af BNP i 2026 ved at øge midlerne under Ukraine-fonden. Samtidig arbejder regeringen også for at kunne indfri målsætningen om forsvars- og sikkerhedsrelaterede udgifter på 1,5 pct. af BNP inden 2030.

Med 2035-planen vil regeringen afsætte midler, så Danmark lever op til den nye NATO-målsætning fem år før målsætningen træder i kraft. Det vælger regeringen at gøre, dels for at levere vores bidrag til Europas fælles forsvar og sikkerhed. Dels fordi vi har en sund og stærk økonomi, som gør det muligt at øge udgifterne til forsvar og sikkerhed. Og endelig og ikke mindst fordi regeringen vurderer, at det er nødvendigt, hvis vi skal have det forsvar, vi ønsker.

Et løft af forsvarsudgifterne vil på toppen af de midler, der allerede er afsat siden forsvarsforliget blev indgået i 2023, øge prioriteringsrummet på forsvarsområdet med 21,4 mia. kr. i 2027 stigende til 45,2 mia. kr. i 2033, *jf. figur 1.2*. Det er et nyt betydeligt løft af forsvarsudgifterne.

Anm.: *De eksisterende forsvarsudgifter er teknisk forlænget som andel af BNP fra og med 2034 til og med 2035.

Kilde: Forsvarsministeriet samt egne beregninger.

Temakapitel

Samfunds- sikkerhed og beredskab

2

Kongeriget Danmark står overfor flere og alvorligere trusler og sikkerhedspolitiske udfordringer end i mange år. Derfor skal vi gøre endnu mere for, at Danmark forbliver det trygge og sikre samfund, som vi er.

Et robust og sikkert samfund er en fælles opgave, der kræver, at alle aktører bidrager aktivt med det de kan til at robustgøre Danmark. Om det er beredskabet, sygehusvæsenet, civilsamfundet eller den private sektor, skal de være forberedt og kunne stå klar, når krisen rammer. Det gælder fx ved voldsomme vejrhændelser, større brande eller hybride hændelser og cyberangreb. En fælles indsats er vigtig for, at Danmark forbliver et trygt og sikkert samfund at leve i.

Regeringen har prioriteret indsatsen for at styrke beredskabet i Danmark og øge samfundssikkerheden. Men der stilles løbende nye krav i takt med, at den sikkerhedspolitiske situation udvikler sig. Der er derfor behov for at gøre endnu mere. Det ansvar tager regeringen på sig.

Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) vurderer, at Rusland i øjeblikket fører en hybrid krig mod NATO og Vesten. Det er meget sandsynligt, at den hybride trussel fra Rusland vil stige de kommende år. Den hybride krigsførelse dækker blandt andet over destruktive cyberangreb, påvirkningsoperationer samt militære provokationer. FE vurderer endvidere, at Rusland med sine hybride angreb hele tiden forsøger at flytte grænsen for, hvad der kan udløse NATO's artikel 5 om fælles forsvarsforpligtelse. Rusland bruger hybride aktiviteter i et forsøg på at svække NATO-landenes politiske sammenhold og beslutningskraft. Målet for Rusland er at skabe en vedvarende tilstand af usikkerhed, hvor NATO's sammenhold langsomt undermineres. Det er den sikkerhedspolitiske virkelighed, som robustgørelsen af det danske samfund og vores kritiske infrastruktur tager afsæt i.

Dertil er cybertruslen mod Danmark alvorlig. Danske myndigheder, virksomheder og borgere udsættes dagligt for cyberangreb. Angrebene kommer fra både statslige og ikke-statslige aktører. FE vurderer, at pro-russiske hackergrupper har udført henholdsvis et destruktivt cyberangreb mod et dansk vandværk i december 2024 samt en række overbelastningsangreb mod danske hjemmesider op til kommunal- og regionsrådsvalget i 2025. FE vurderer, at de pro-russiske hackergrupper, der stod bag, har forbindelse til den russiske stat, og at den russiske stat bruger grupperne som led i landets hybride angreb mod Vesten. Derfor skal vi være endnu mere ambitiøse med henblik på at imødegå hændelser, der kan give næring til utryghed og svække sammenhængskraften og tilliden i samfundet.

I lyset af det skærpede trussels- og risikobillede, er det afgørende, at Danmark og vores allierede øger robustheden med henblik på at beskytte vitale funktioner og kritisk infrastruktur. Men vi skal forberede os på de trusler og de risici, vi står over for. Derfor skal vores beredskabsindsats blandt andet bero på en afdækning af, hvilke sårbarheder vi som samfund samlet set står over for. Det er vigtigt, så vi kan sætte ind de steder, hvor det gør en stor forskel. En styrket indsats er samtidig nødvendig for, at samfundet fortsat kan understøtte Forsvaret i udførelsen af deres kerneopgaver.

Regeringen har derfor prioriteret 1,2 mia. kr. i 2026 til en akutpakke på beredskabsområdet. Akutpakken udmøntes med henblik på, at staten, kommunerne og regionerne kan foretage konkrete tiltag, der på kort sigt kan styrke den enkelte sektors evne til at modstå, begrænse samt afhjælpe sårbarheder eller potentielt uønskede hændelser i den enkelte sektor. Akutpakken vil blandt andet blive anvendt til indkøb af nødstrøm og en yderligere styrkelse af redningsberedskabet.

Til understøttelsen af den videre udvikling af et totalberedskab vil regeringen prioritere en markant investering i beredskabsområdet, så der afsættes 1 mia. kr. årligt i 2027-2030 stigende til 5 mia. kr. i

2035. Midlerne vil blive udmøntet, så samfundets samlede modstandsdygtighed styrkes og de mest kritiske sårbarheder imødegås.

2.1 Samfundssikkerhed og beredskab er en prioritet for regeringen

Det skærpede trusselsbillede har gjort, at regeringen siden sin tiltrædelse har prioriteret samfundssikkerhed, beredskab og krisestyring. Med oprettelsen af Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab i august 2024 har regeringen i endnu højere grad gjort samfundssikkerhed og beredskab til en politisk prioritet og sat fokus på beredskab på tværs af hele samfundet. Regeringens prioritering af området kan overordnet set inddeles i fire indsatsområder:

- **Styrkelse af samfundssikkerheden:** Regeringen har blandt andet besluttet at styrke den nationale krisestyring med et døgnbemandet situationscenter og iværksat tværgående sårbarhedsanalyser, der skal danne grundlaget for at kunne imødegå sårbarheder, afhængigheder og kaskadeeffekter på tværs af sektorer. Hertil styrker regeringen med implementeringen af CER-direktivet¹ i dansk lovgivning den fysiske modstandsdygtighed i en række kritiske samfundsvigtige sektorer.
- **Styrket indsats på cyberområdet:** Regeringen har styrket cybersikkerheden bredt på tværs af samfundet med implementeringen af NIS 2-loven², *Aftale om strategi for cyber- og informations-sikkerhed 2026-2029 (januar 2026)* og opbygning af et nationalt værn mod cyberangreb.
- **Et stærkt beredskab:** Regeringen har sammen med et bredt flertal af Folketingets partier indgået en aftale om betydelige investeringer i beredskabsområdet. Herudover har regeringen modtaget anbefalinger fra Ekspertpanelet på beredskabsområdet. Tiltagene udgør et bidrag til at sikre et styrket redningsberedskab, der er effektivt, skalérbart og robust.
- **Øget fokus på civilbeskyttelse og inddragelse af civilsamfundet:** Der er igangsat et eftersyn af kapaciteten og standen af eksisterende beskyttelsesrum i kommunerne samt taget initiativ til at sikre større inddragelse og aktivering af erhvervsliv og civilsamfund i den samlede beredskabsindsats.

¹ Lov om kritiske enheders modstandsdygtighed (CER-loven) trådte i kraft den 1. juli 2025, og implementerer – med undtagelse af energisektoren – CER-direktivet i dansk ret. Loven stiller nye, skærpede krav til den fysiske sikkerhed i enheder, der identificeres som kritiske enheder inden for sektorerne.

² Lov om foranstaltninger til sikring af et højt cybersikkerhedsniveau trådte i kraft den 1. juli 2025, og implementerer – med undtagelse af energi-, tele- og finanssektoren – NIS 2-direktivet i dansk ret. Loven stiller nye og skærpede krav til cybersikkerheden for omfattede enheder i kritiske sektorer.

Regeringen har beredskab og sikkerhed som central prioritet

Styrkelse af beredskabsområdet

Udbedring af akutte behov i det statslige beredskab og flere øvelser på tværs af sektorer og myndigheder.

Øget krisestyringskapaciteter

Igangsat opbygning af et 24/7-situationscenter.

Forbedret cyberindsats

Implementeret NIS 2-direktivet og styrket cyberindsatsen over for borgere og små og mellemstore virksomheder.

Værn mod cyberangreb

Igangsat opbygning af nyt cyberoperationscenter og cybermonitoreringsnetværk.

Styrkelse af samfundssikkerheden

Regeringen har besluttet at styrke det operative beredskab ved etableringen af et døgnbemandet situationsscenter i regi af National Operativ Stab (NOST). Situationsscentret skal ved døgnmonitorering udarbejde situationsbilleder på tværs af sektorerne. Det skal understøtte, at den samlede krisestyring kan reagere hurtigere og mere proaktivt på hændelser.

Herudover har regeringen iværksat en række tværgående sårbarhedsanalyser, der skal sætte fokus på tværgående afhængigheder i blandt andet el, vand og telebranchen. Sårbarhedsanalyserne fokuserer på imødegåelse af en bred vifte af hændelser. Det vil sige, at sårbarheder ikke alene identificeres ud fra én type hændelse, men ud fra det samlede risiko- og trusselsbillede fra ekstreme vejrhændelser til hybride angreb og angreb mod kritisk infrastruktur, herunder drone- og luftangreb.

De tværgående sårbarhedsanalyser er en ny måde at arbejde på og en ny metode til at tilvejebringe et overblik over sårbarheder, afhængigheder og kaskadeeffekter på tværs af sektorer. Fokus er på at afdække de mest kritiske sårbarheder, hvor effekten af at adressere sårbarhederne vurderes at være størst, så Danmark samlet set kan gøres mere robust og modstandsdygtigt.

Dertil har regeringen med CER-loven, der trådte i kraft den 1. juli 2025, taget et centralt skridt mod at sikre kontinuitet i leveringen af samfundsvigtige tjenester og funktioner. Loven øger blandt andet kravene til den fysiske modstandsdygtighed i kritisk infrastruktur i en række sektorer, der understøtter vitale samfundsmæssige funktioner, økonomisk aktivitet, folkesundhed, offentlig sikkerhed og miljøet.

Styrket indsats på cyberområdet

Cybertruslen mod Danmark er alvorlig. Danske myndigheder, virksomheder og borgere udsættes dagligt for cyberangreb, og det aktuelle trusselsbillede medfører et behov for en styrket indsats på området, så cybersikkerheden i Danmark øges på tværs af samfundet.

Regeringen har med NIS 2-loven øget og ensartet cybersikkerhedsniveauet i Danmark for de sektorer, der varetager den kritiske infrastruktur. Loven, som trådte i kraft den 1. juli 2025, udgør fundamentet, som den videre indsats med at styrke cybersikkerheden bredt på tværs af samfundet vil bygge ovenpå.

Regeringen har besluttet, at det nationale værn mod cyberangreb og det operative beredskab skal styrkes med et cyberoperationscenter og et nyt cybermonitoreringsnetværk i forbindelse med det fælles døgnbemandede situationsscenter under NOST. Cyberoperationscenteret og cybermonitoreringsnetværket skal bidrage til, at cyberhændelser og forsøg på cyberangreb opdages hurtigt, så relevante myndigheder og virksomheder kan blive varslet og reagere med passende foranstaltninger. Det vil medføre en mere effektiv håndtering af cyberangreb og -hændelser på tværs af samfundet og styrker cybersikkerheden omkring særligt den kritiske infrastruktur. Tiltagene udgør en massiv investering i Danmarks samlede krisestyringssystem og skal ses i sammenhæng med styrkelsen af NOST, der til sammen udgør investeringer for i alt ca. 1 mia. kr. i perioden 2026-2029.

Regeringen har i januar 2026 politisk aftalt en strategi for cyber- og informationssikkerhed 2026-2029. Strategien bygger oven på NIS 2-loven og eksisterende indsatser, og har særligt fokus på de områder, der ikke er direkte omfattet af kravene i NIS 2-loven. Det vil sige særligt borgere og små og mellemstore virksomheder. Strategien har samtidigt fokus på at styrke det operative samarbejde i blandt andet den kritiske infrastruktur og på opbygning af kompetencer.

Et stærkt beredskab

Danmark har et velfungerende beredskab, der står klar, når krisen rammer. Det skærpede risiko- og trusselsbillede gør dog, at vi er nødt til at forholde os til, hvordan vi nu og fremover bibeholder et robust redningsberedskab.

Regeringen har for det første styrket det samlede beredskabsområde. Med *Aftale om beredskabsområdet 2025-2026 (januar 2025)* er der afsat ca. 1 mia. kr. i perioden 2025-2033 til blandt andet klimamateriel og øget operativ kapacitet, flere øvelser og uddannelse og styrket borgernær kommunikation, udbedring af akutte udfordringer i Beredskabsstyrelsens bygninger samt øget antallet af uniformeret personel, som kan yde assistance til de kommunale redningsberedskaber. For det andet er der afsat ca. 0,3 mia. kr. årligt til staten, regionerne og kommunerne til implementeringen af NIS 2-direktivet i dansk lovgivning, der skal sikre et højt fælles cybersikkerhedsniveau i Danmark.

Regeringen har derudover nedsat et ekspertpanel for beredskabsområdet, som blandt andet har fokus på organiseringen af redningsberedskabet og samspillet mellem det statslige og de kommunale redningsberedskaber. Ambitionen bag Ekspertpanelets anbefalinger er, at de skal understøtte, at Danmark fortsat har et robust, effektivt og skalerbart beredskab, der kan imødekomme de trusler og risici, der følger af en stadig mere usikker verdenssituation. Ekspertpanelet har afleveret i februar 2026 og regeringen vil se nærmere på anbefalingerne og på den baggrund gå i dialog med KL og øvrige interessenter på beredskabsområdet.

Øget fokus på civilbeskyttelse og inddragelse af civilsamfundet

I lyset af det skærpede trusselsbillede er der behov for, at vi igen fokuserer på blandt andet civilbeskyttelsesområdet, herunder i relation til beskyttelsesrum.

På denne baggrund blev der i maj 2025 igangsat en række konkrete tiltag på beskyttelsesrumsområdet, herunder et eftersyn af kapaciteten og standen af eksisterende beskyttelsesrum i Danmark. Regeringen vil blandt andet på baggrund af eftersynet tage stilling til det videre arbejde på området.

Derudover har Folketinget den 22. januar 2026 vedtaget en ændring af lov om beskyttelsesrum, som blandt andet styrker myndighedernes beføjelser og tilsyn på området.

Opgaven kan dog ikke løftes af den offentlige sektor alene. Civilsamfundet og erhvervslivet besidder ressourcer og kompetencer, der kan styrke den samlede beredskabsindsats. Regeringen har iværksat flere tiltag, der har til hensigt at sikre en større koordination og inddragelse af det civile samfund og erhvervslivet i det samlede krisestyringssystem. Fx er der nedsat et Erhvervsforum for Samfundssikkerhed og Beredskab med 21 centrale virksomheder og erhvervsorganisationer, der skal sikre øget samarbejde mellem erhvervslivet og regeringen. Der er også nedsat Beredskabspartnerskabet, der skal sikre tæt inddragelse af civilsamfundet med henblik på at skabe overblik og koordinere civile beredskabskompetencer før og under en krise. Derudover er der afsat 45 mio. kr. i perioden 2026-2028, med henblik på, at folkeoplysningsforbundene kan udvikle og udbyde kurser målrettet en borgernær indsats om beredskab. Dette skal understøtte den samlede viden og kompetencer om beredskab i befolkningen.

2.2 Totalberedskab

Danmark skal styrke sin samlede forsvars- og beredskabsevne. Derfor har regeringen lanceret et totalberedskab, der er rammen om samfundets samlede indsats for at forebygge og håndtere større hændelser, katastrofer, kriser og i værste fald krig. Vi skal derfor blive langt bedre til at udnytte samfundets samlede ressourcer, og alle har derfor et ansvar for at bidrage og handle efter evne.

Med totalberedskabet forbedrer regeringen rammerne for og understøttelsen af, at myndigheder, borgere, virksomheder og civilsamfund aktivt inddrages og tager et medansvar for samfundets beredskab som helhed.

Hjemmeberedskabet skal udbredes, så borgere i højere grad kan tage hånd om sig selv og hinanden i en krisesituation. Desuden skal der samtidig tages yderligere skridt mod en øget inddragelse af civilsamfundet og dansk erhvervslivs kompetencer og kapaciteter i Danmarks samlede beredskabsplanlægning. Det gælder blandt andet i forhold til cybersikkerhed, forsyningssikkerhed samt samfundsvigtige funktioner, herunder som supplement til de offentlige myndigheders kapaciteter.

Samtidig er der områder og aktører, som har større betydning og et særligt ansvar i opbygning af Danmarks civile modstandsdygtighed. Det drejer sig særligt om aktører inden for kritisk infrastruktur.

I den offentlige sektor er vi allerede nået langt med de indsatser, som regeringen har iværksat, men vi er ikke i mål. Som samfund står vi over for et skærpet trusselsbillede, og der er derfor behov for, at vi fortsætter arbejdet med at analysere, og imødegå de sårbarheder, vi står over for. Det er vigtigt for at kunne fortsætte udviklingen af et robust og effektivt beredskab.

Regeringens prioritering på 5 mia. kr. i 2035 til beredskabsområdet vil derfor, blandt andet med afsæt i sårbarhedsanalyserne, blive prioriteret på tværs af sektorer og forvaltningsniveauer.

Temakapitel

Grøn omstilling og klimatilpasning

3

Klimaforandringerne er en af de største udfordringer, vi står over for. Vi kan allerede i dag se konsekvenserne af global opvarmning og andre miljøpåvirkninger med stigende vandstande, voldsommere vejr og tab af arter samt unik natur. Og konsekvenserne vil kun blive forstærket, i takt med at verden bliver endnu varmere. Det forpligter os som samfund til at handle nu, så vi gør vores for at overdrage en grønnere og renere klode til de næste generationer, og for at Danmark samtidig kan modstå klimaforandringerne.

Klimaforandringerne opleves i hele landet, hvor vi allerede har set oversvømmelser fra stormfloder med markante skader, som kan have voldsomme konsekvenser for både samfundet og den enkelte borger. Der er behov for rettidigt at øge den samlede klimatilpasningsindsats, så vi bedre kan modstå fremtidens klima. Regeringen har derfor afsat i alt ca. 15 mia. kr. frem mod 2040 til en *Klimatilpasningsplan II*, der især skal udgøre en sammenhængende, national investeringsplan til beskyttelse af vores kystområder mod stormflod i fremtiden.

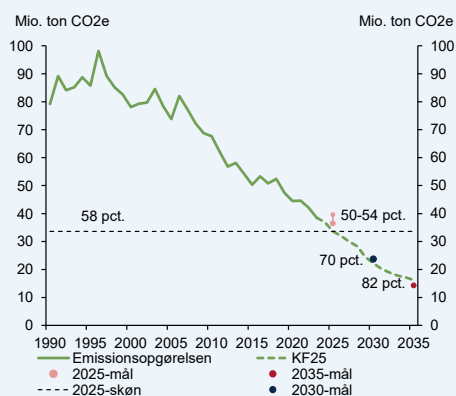
Selvom konsekvenserne af klimaforandringerne er begyndt at kunne mærkes, møder den grønne omstilling modvind flere steder i verden. Danmark kan ikke løse hele den grønne omstilling alene, men ved at vise vejen for en grøn omstilling, hvor der tages hensyn til blandt andet økonomi, konkurrenceevne og social sammenhængskraft, kan vi være et foregangsland for resten af verden. Det har vi historisk været, og det skal vi fortsætte med at være. Det er både godt for klimaet, samfundsøkonomien og bidrager til at fastholde dansk erhvervslivs grønne styrkepositioner.

Som samfund har vi allerede vist, at vi med bred politisk opbakning er i stand til at opnå store grønne resultater. Vi vedtog en af de mest ambitiøse klimalove i verden. I dag skønnes det indikative mål om 50-54 pct. reduktion i 2025 i forhold til 1990 indfriet, især som følge af færre energirelaterede udledninger fra el- og fjernvarmeproduktionen, transporten, husholdninger og erhverv mv.

Vi kan også se vejen mod den næste store milepæl i klimaloven, hvor vi skal reducere drivhusgasserne med 70 pct. i 2030 i forhold til 1990, *jf. figur 3.1*. Gennem politiske aftaler har vi blandt andet lagt sporene for, at grøn energi kan skubbe fossile brændsler ud af energiforsyningen, at bilparken kan køre på grøn strøm i stedet for benzin og diesel, og at en ny værdikæde for fangst og lagring af CO₂ kan være med til at reducere drivhusgasserne i de brancher, der er allersværest at omstille.

Regeringen har sat handling bag ordene om mere grøn energi til Danmark og Europa. Vi har afsat store milliardbeløb til både havvindsudbud, Energiø Bornholm og brintinfrastruktur. Det hjælper udbygningen af grøn energi på vej der, hvor markedet ikke selv kan trække udviklingen.

Figur 3.1
Udvikling i Danmarks drivhusgasser
1990-2035 (mio. ton CO₂e)

Figur 3.2
Omfang af arealomlægning i den grønne
trepert (illustrativ)

Anm.: Kortet i figur 3.2 er illustrativt og har til formål at give et indtryk af omfanget af den aftalte arealomlægning, og afspejler således ikke den faktiske forventede placering af arealomlægningen.

Kilde: *Klimastatus og -fremskrivning 2025* og egne beregninger.

Med den grønne trepart har vi lagt rammen for en transformation af danmarkskortet, som det ser ud i dag. Frem mod 2045 er det besluttet, at der skal omlægges ca. 10 pct. af Danmarks samlede areal til natur og skov, svarende til ca. 15 pct. af det dyrkede areal. Dette svarer omtrent til et område på størrelse med Fyn, Langeland og Bornholm tilsammen, *jf. figur 3.2*. Hermed tager vi et afgørende skridt for at bringe livet tilbage i de danske kystvande og etablere nye store beskyttede områder, hvor naturen får plads. Forandringerne i landskabet vil kunne ses over de kommende årtier. Det vil kunne ses på de opdyrkede lavbundsjord, der i fremtiden genetableres til naturlige eng- og vådområder til gavn for flora og fauna. Ligesom flere marker i fremtiden vil være dækket af skov og natur. Den historiske omlægning af det danske areal nødvendiggør en stærk lokal forankring, ejerskab og helhedstænkning, hvilket der med den grønne trepart er skabt rammerne for. Vådlægningen af lavbundsjord og rejsning af ny skov vil i kombination med blandt andet indførelsen af verdens første klimaafgift på biologiske processer i landbruget medvirke til at reducere drivhusgasudledningerne fra land- og skovbrugssektoren væsentligt. For regeringen er det afgørende, at omstillingen af det danske landbrugs- og fødevarerhverv sker på en måde, der understøtter en mere bæredygtig, højteknologisk og arealeffektiv landbrugsproduktion, så Danmark også i fremtiden har et konkurrencedygtigt erhverv med attraktive erhvervspotentialer og arbejdspladser.

Boks 3.1**Resultater og milepæle i den grønne omstilling**

Siden *Aftale om klimalov (december 2019)*, har vi som samfund opnået en række store resultater og milepæle i den grønne omstilling på vejen til indfrielse af vores klimamål. Under denne regering skønnes 2025-målet indfriet, ligesom vi kan se vejen til indfrielse af 2030-målet. Samtidig har vi sat et nyt 2035-mål på 82 pct. Det sætter retningen mod de langsigtede klimamål om klimaneutralitet i 2045 og 110 pct. reduktion i 2050. De grønne resultater under denne regering omfatter blandt andet:

- En klimaafgift i landbruget
- Rammer for rejsning af 250.000 hektar ny skov, herunder 100.000 hektar urørt skov
- Rammer for udtagning af 140.000 hektar lavbundslande inkl. randarealer
- Paradigmeskifte i kvælstofindsatsen med en samlet plan for at opnå god økologisk tilstand i alle kystvande
- En ny kvælstofreguleringsmodel, der leverer den mest ambitiøse, bindende reduktion af kvælstofudledninger i Danmark nogensinde
- Beslutning om samlet at etablere 21 naturnationalparker og én bynær naturnationalpark i Danmark
- Tilskud til udrulning af pyrolyseteknologi i stor skala
- Sat et mål om 20 pct. beskyttet natur
- Skabt større sikkerhed om rammevilkårene for CCS i Danmark
- Forbedrede rammevilkår for vedvarende energi på land
- Udbud af tre havvindmølleparker
- Indgået aftale om Energjø Bornholm
- Støtte til et brintrør til Tyskland

Den næste trædesten mod regeringens langsigtede mål om klimaneutralitet i 2045 og 110 pct. reduktion i 2050 er lagt med fastsættelsen af 2035-målet. Regeringen har fastsat et 2035-mål på 82 pct., som er blandt de mest ambitiøse i verden, og som sikrer fortsat momentum og højt tempo på vejen mod de langsigtede klimamål. Det er afgørende, at vi sender et meget ambitiøst signal på et tidspunkt, hvor alt for meget og alt for mange trækker i den anden retning. Vi skal vise resten af verden, at det er muligt at balancere ambitiøse klimamål med et konkurrencedygtigt erhvervsliv og social sammenhængskraft.

Regeringen vil prioritere 4 mia. kr. årligt fra 2034 til indfrielsen af 2035-målet. Det svarer beregningsteknisk til, at målet vil kunne indfries kun med tilskud til fx CCS. Regeringen har ikke taget endelig stilling til, hvordan målet skal indfries, men prioriteringen er et udtryk for, at regeringen er optaget af danskernes købekraft og danske virksomheders konkurrenceevne. Samtidig er det vigtigt, at klimaindsatserne tilrettelægges under hensyn til blandt andet omkostningseffektivitet, konkurrenceevne og sociale balancer.

Regeringen har fra sin start udpeget implementeringen i den grønne omstilling som en hovedopgave. Det holder vi fast i, både gennem det gode politiske samarbejde med Folketingets partier, og gennem dialogen med de aktører i samfundet, der spiller en rolle i den grønne omstilling.

Mange af de store, væsentlige brikker er således lagt for at få et grønt og klimaneutralt Danmark. Brikker som gennem implementering af de mange underliggende politiske aftaler vil blive til virkelighed over de næste årtier. Implementeringen er der, hvor den grønne omstilling bliver konkret og for alvor kan mærkes hos både borgere og virksomheder. Fx gennem nye anlægsarbejder, når der skal etableres energinfrastruktur eller kystsikring. Eller gennem nye praksisser og investeringer i erhvervene, når produktionen skal tilpasses til nye klimaafgifter. Eller gennem den omfattende

arealomlægning, der kræver lokal dialog og lokale kompromiser mellem forskellige interesser. Implementeringen er ikke en nem opgave, der sker over natten. Det vil tage tid og forventeligt kræve tilpasninger i takt med, at virkeligheden gør os klogere. Dette gælder ikke mindst på områder, hvor der er tale om nye og uprøvede teknologier.

3.1 Næste skridt i den grønne omstilling

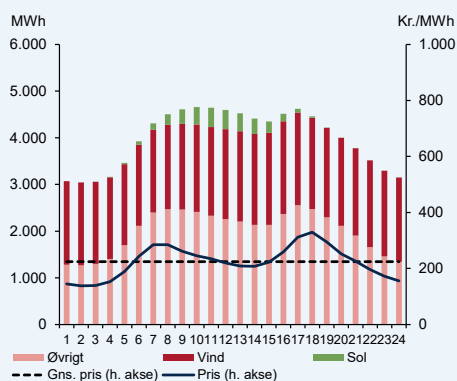
Danmark er kommet langt i den grønne omstilling. Vi er fx et af de lande, der i dag er kommet længst med at udfase fossile brændsler fra vores energisystem ved at omstille den til vedvarende energi i form af sol-, vind- og bioenergi. Danmark ligger i toppen af EU, når det kommer til andelen af sol- og vindenergi i vores elproduktion. Men vi er ikke i mål.

Vores energisystem er en central brik både for vækst og velstand, men i lige så høj grad for den grønne omstilling. Som et moderne samfund er vi afhængig af et velfungerende energisystem, der leverer sikker og stabil energi til borgere og virksomheder – døgnet og året rundt. Ideelt set et energisystem, der er både grønt, sikkert og billigt. Grønt, så det kan bidrage til Danmarks klima- og miljømål. Sikkert, så det kan levere forsyningssikkerhed, geopolitisk uafhængighed og være rustet mod stød udefra. Billigt, så det gennem et effektivt energisystem kan sikre overkommelige energiudgifter for borgere og understøtte erhvervslivets konkurrenceevne.

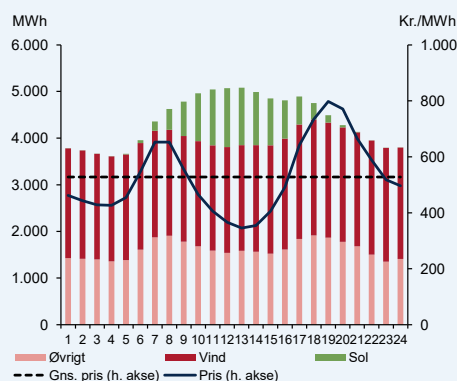
Den grønne omstilling, den øgede udbygning af grøn energi i Danmark og nabolande og øvrige samfundsudviklinger ændrer spillereglerne for vores energisystem. Andelen af vores elproduktion, der kommer fra sol og vind, er vokset markant. Det giver større udsving i elproduktionen og større udsving i elpriserne. På trods af den øgede elproduktion fra sol og vind er elprisen generelt steget i de seneste år, *jf. figur 3.3 og figur 3.4*. Fremover ventes en langt større andel af samfundet at skulle drives af el i takt med elektrificeringen. Det både muliggør og stiller krav om mere fleksibilitet i alle led i energisektoren – forbrug, produktion og lagring. Men det øger også presset på udbygning af vores energiinfrastruktur. Regeringen har allerede iværksat en række initiativer for at få øget hastigheden i udbygningen af vedvarende energi, elnet mv.

Energisektorens næste bidrag til den grønne omstilling i Danmark ventes at være en reduktion af udledninger af drivhusgasser i andre sektorer som transport, industri og opvarmning – særligt via elektrificering af energiforbruget i disse sektorer. En sådan elektrificering muliggøres af den teknologiske udvikling, men forudsætter også de rette prisincitamenter og udbygning af infrastruktur.

Figur 3.3
Elproduktion- og pris over døgnet i Danmark
i 2020

Figur 3.4
Elproduktion- og pris over døgnet i Danmark
i 2024

Anm.: Figurene viser den gennemsnitlige elproduktion og -pris over døgnet i 2020 og 2024. Nettoimport er inkluderet i "øvrigt". Priser er i 2024-niveau.

Kilde: Energinet, energidataservice og egne beregninger.

De seneste år har tydeliggjort, at energi- og klimapolitik også i høj grad er sikkerheds- og geopolitik. Den nye geopolitiske virkelighed har ændret vilkårene for vores energisystem. Energiafhængighed af fjendtligstillede stater, kritiske råstoffer og andre forhold udfordrer vores sikkerhed og autonomi. Energifriserne spiller også en central rolle for vores virksomheders evne til at konkurrere på de globale markeder samt for danskernes udgifter til basale, nødvendige tjenester som strøm og varme. Overkommelige energipriser kræver et effektivt og sammentænkt energisystem i Danmark og Europa. Disse udfordringer skal der findes svar på gennem energipolitikken i Danmark over de kommende år.

Den nye geopolitiske virkelighed understreger også behovet for, at Europa fremover tager mere ansvar for sin egen energiforsyning. Det er vigtigt for både europæisk sikkerhed og uafhængighed. I takt med at den russiske gas er blevet udfaset, importerer Europa imidlertid fortsat en stor del af sit gasforbrug fra andre lande uden for EU. LNG udgjorde ca. 45 pct. af al EU's naturgasimport i 2025. Selvom vedvarende energi i Europa udbygges, senest med aftalen med Tyskland om Energø Bornholm, forventes Europa fortsat være afhængig af fossil energi – også i perioden efter regeringens målsætning om, hvornår Danmark skal være klimaneutralt.

Den danske udvinding af olie og gas i Nordsøen ophører senest i 2050, idet licenserne dog udløber i løbet af 2040'erne. Indehaveren af en af olie- og gaslicenserne i Nordsøen har indikeret interesse i at forlænge licensen. Regeringen vil i lyset af interessen i at forlænge licensen og den geopolitiske situation igangsætte en proces, der skal forberede en mulig forlængelse af en eller flere licenser til olie- og gasproduktionen i den danske del af Nordsøen til 2050. Dette vil være med henblik på at bidrage til Europas energiforsyning-, sikkerhed og -uafhængighed i tråd med "Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik". Det er tillige vigtigt for regeringen, at en sådan proces sker inden for de rammer, der ligger i Nordsøaftalen fra 2020.

Regeringen er fortsat fuldt dedikeret til at levere på den grønne omstilling af Danmark og sikre indfrielsen af de danske klimamål på både kort og langt sigt.

Den grønne omstilling er ikke kun et spørgsmål om at reducere vores drivhusgasser. Den går bredere. Den skal sikre mere og vildere natur. Et renere vandmiljø. Og et robust værn mod et voldsomt klima i fremtiden. Det øger behovet for, at vi forholder os til, hvordan vi bruger vores arealer, så vi kan få plads til både mennesker, natur, erhverv og energiproduktion.

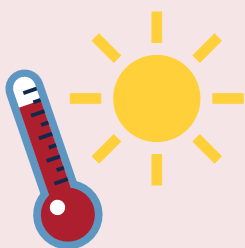
Klimatilpasning

En holdbar grøn omstilling kræver også, at vi ruster os mod de klimaforandringer, som allerede påvirker vores samfund i dag, og som vi ved vil påvirke os i fremtiden uanset Danmarks klimahandling. Danmark er kendetegnet ved en meget lang kystlinje (ca. 8.750 km), hvilket er en af verdens længste i forhold til landets størrelse. Næsten 1 mio. danskere bor under 1.000 meter fra kysten. Vi er derfor særligt sårbare over for stormfloder, som vi allerede har set flere eksempler på i de seneste år ved oversvømmelser af betydeligt omfang.

Der er samtidig udsigt til både hyppigere og mere voldsomme oversvømmelser fra havet i fremtiden som følge af klimaforandringerne og det stigende havniveau. Stormfloder, der statistisk set kan forventes at forekomme én gang hvert 20. år i dag, kan frem mod udgangen af dette århundrede risikere at ske op til flere gange om året. Det stiller høje krav til en tidlig og rettidig indsats for at ruste vores samfund til fremtiden.

Udvalgte klimaindikatorer frem mod år 2070-2100

Højere temperaturer

**Fra 1,0
til 3,4 °C
varmere**

Temperaturen for året som helhed stiger gradvist gennem århundredet. Opvarmningen mærkes på alle tider af året med tendens til størst opvarmning sommer og efterår.

Højere vandstand

**Fra 30
til 50 cm
stigning**

Vandstanden vil stige hurtigere og hurtigere. Vandet stiger mindst i Nordjylland og mest i det sydvestlige Jylland.

Flere stormfloder

**Fra 9
til 20 gange
hyppigere**

Stormflodshøjderne forventes at stige omtrent lige så meget som middelvandstanden. Det, der i dag er en 20-årshændelse, kan komme til at ske op til flere gange om året.

Anm.: Tallene viser de forventede ændringer af udvalgte klimaindikatorer for perioden 2070-2100 (sammenlignet med år 1981-2010). Intervallet angiver forskellen mellem et scenarie med en lav udledning af drivhusgasser til et scenarie med en høj udledning.

Kilde: DMI's Klimaatlas.

Regeringen har allerede taget vigtige skridt for at sikre det danske samfund mod klimaforandringerne på en række områder. Det omfatter fx fortsat beskyttelse af store dele af den jyske vestkyst mod kysttilbagetrækning.

Der er samtidig omkring 450.000 bygninger med boliger i Danmark, som har mindre end en meter til grundvandsspejlet i mindst 80 pct. af året. Denne udfordring forventes at stige i fremtiden med stigende grundvandsspejl i flere områder, som følge af blandt andet ændringer i nedbørsmønstre. Med *Klimatilpasningsplan 1 (oktober 2023)* har regeringen blandt andet skabt rammer for kollektive løsninger i byerne til håndtering af terrænnært grundvand. Til at understøtte klimasikring af boliger har regeringen genindført et grønt håndværkerfradrag, og med finansloven for 2026 er der afsat midler til en tilskudsordning til klimasikring af ejendomme og bevaringsværdige bygninger.

I efteråret indgik regeringen hertil en bred aftale om en accelerationspakke for kystbeskyttelse. Med aftalen er det blandt andet besluttet at igangsætte 11 statslige forundersøgelser og 3 statslige screenings af konkrete kystbeskyttelsesprojekter i hele landet, et arbejde med en national kortlægning af eksisterende kystbeskyttelse samt styrkevurdering af de eksisterende diger. Dertil udvikles en klimatilpasningsmodel, der løbende kan følge kystbeskyttelsen i forhold til faren for oversvømmelse i dag og i fremtiden. Modellen vil danne grundlag for udgivelser i en fast publikation med status på klimatilpasningen.

Klimaforandringerne er kollektivt skabte, og vi har alle et ansvar i forhold til at håndtere konsekvenserne. Gevinsterne ved kystbeskyttelse gavner hele befolkningen, når vi fx beskytter den fælles kulturarv, den lokale bymidte eller den nationale kritiske infrastruktur, ligesom også de kystnære bolig-ejere og virksomheder i fare for oversvømmelse får gavn af beskyttelsen.

Der er brug for en ny tilgang til kystbeskyttelsesindsatsen, så vi i fællesskab kan sikre os bedre mod fremtidens klimaforandringer. Der er brug for en langsigtet plan, og regeringen ønsker, at staten skal tage et større ansvar for at beskytte de væsentligste kyststrækninger i hele Danmark, blandt andet i forhold til prioritering og finansiering.

Regeringen har derfor præsenteret en *Klimatilpasningsplan II*, der skal udgøre en sammenhængende, national investeringsplan for kystbeskyttelse mod stormflod. Værnet mod klimaforandringerne sker dog stadigt gennem lokale og kommunale initiativer og projekter. Det er derfor afgørende, at kommunerne fortsat påtager sig et stort ansvar for kystbeskyttelsen.

Klimatilpasningsplanen skal sikre en strategisk og tværgående prioritering af kystbeskyttelsen i hele landet. Der afsættes en økonomisk ramme på i alt ca. 15 mia. kr. frem mod 2040, som skal bidrage til at skabe stabile rammer for en langsigtet investeringsplan. Dette vil være et betydeligt løft af området, hvor regeringen senest i forbindelse med finansloven for 2026 og *Aftale om accelerationspakke for kystbeskyttelse (oktober 2025)* har fortsat kystpuljen til kommunerne med i alt ca. 780 mio. kr. i perioden 2026-2029.

Som led i det videre arbejde skal der tages stilling til, hvor stor en andel af de statslige udgifter, lods-ejerne efterfølgende skal opkræves. Regeringen har nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med anbefalinger til en model for fordeling af et finansieringsbidrag til anlæg af kystbeskyttelse mellem de lodsejere, der opnår beskyttelse af projekterne. Ekspertgruppens arbejde vil udgøre et vigtigt bidrag til de videre overvejelser om den samlede finansiering.

Boks 3.2**Igangsatte initiativer for klimatilpasningsindsatsen**

Regeringen har i indeværende periode allerede indgået aftale om og igangsat en lang række initiativer til at styrke klimatilpasningsindsatsen. Det omfatter blandt andet:

Klimatilpasningsplan I

- Fortsat beskyttelse af vestkysten mod kysttilbagetrækning
- Strukturelle rammer til håndtering af terrænnært grundvand i byer
- Forlængelse af kystpuljen, 2024

Accelerationspakke for kystbeskyttelse

- 11 statslige forundersøgelser og 3 statslige screeninger af kystbeskyttelsesprojekter i hele landet
- Landsdækkende styrkevurdering af alle diger
- Styrket datagrundlag for kystbeskyttelsesindsatsen
- Udvikling af klimatilpasningsmodel og udgivelse af fast publikation med status på klimatilpasningen
- Bedre hjælp til kystbeskyttelse i landdistrikter og øer gennem håndholdt vejledning
- Miljøkonsekvensvurderinger af stormflodssikring af hovedstaden
- Forlængelse af kystpuljen, 2026-2028

Udvalgte øvrige initiativer

- Forhøjelse og forlængelse af kystpuljen, 2026-2029
- Tilskudsordning til klimasikring af ejendomme og bevaringsværdige bygninger
- Indførelse af grønt håndværkerfradrag
- Ny bidragsfordelingsmodel (nedsat ekspertgruppe)
- Skærpelse af planlovens klimatilpasningsregler (lovforslag under udarbejdelse)

Regeringsudspil: Klimatilpasningsplan II

- National investeringsplan i kystbeskyttelse mod stormflod med en økonomisk ramme på 14,9 mia. kr. frem mod 2040
- Statslige forundersøgelser af politisk prioriterede kyststrækninger
- Statslig medfinansiering på 85 pct. af kommunernes udgifter til miljøkonsekvensvurderinger, projektering og anlæg for projekter i investeringsplanen
- Statslig varetagelse af særligt komplekse kystbeskyttelsesprojekter

Temakapitel

Generations- udfordringer for dansk økonomi

4

Dansk økonomi står i dag stærkt, og inden for rammerne af 2035-planen er der anvist plads til at håndtere både indfrielsen af NATO's nye målsætning, styrke beredskabet, indfri regeringens CO₂-reduktionsmål på 82 pct. i 2035 og gøre hverdagen billigere for danskerne – og samtidig have rum tilbage til løbende prioriteringer, herunder fx til at styrke den offentlige velfærd og sikre fortsat gode rammevilkår for dansk erhvervsliv frem mod 2035. Samtidig er finanspolitikken holdbar givet de beregningstekniske forudsætninger, der lægges til grund.

Selvom dansk økonomi og velfærdssamfundet står stærkt, er der udfordringer, som fortsætter efter 2035. Det kommer til at skabe forandringer, når Danmark skal blive klimaneutral, og når vi skal sikre os mod fremtidens vejr og vandstand. Samtidig skal kvaliteten af velfærden også i fremtiden kunne følge med tiden. Men hvis danskernes krav og forventninger stiger hurtigere, end der lægges til grund i de nuværende fremskrivninger, kan det kræve ny finansiering for at undgå, at holdbarheden af de offentlige finanser udfordres. Udfordringer, der kan opstå i fremtiden, skal følges og analyseres i god tid, så man ikke står uforberedt, hvis de en dag bliver en realitet.

At finanspolitikken opgøres til at være holdbar, udelukker således ikke, at der også fremover vil opstå nye udfordringer for de offentlige finanser og finansieringen af velfærdssamfundet. Mulige udfordringer hænger sammen med navnlig to forhold:

1. For det første kan fremtidige generationer vælge at prioritere anderledes – herunder føre en anden økonomisk politik eller vælge en lavere arbejdstid – end der er forudsat i holdbarhedsberegningen. Hvis fremtidige generationer fx vælger lavere skat, øgede udgifter til offentlig velfærd eller nedsat arbejdstid uden at finansiere dette via andre tiltag, vil det kunne medføre, at udviklingen i de offentlige finanser ikke vil være holdbar. Sådanne muligheder vedrører ikke selve vurderingen af finanspolitikens holdbarhed, hvor man tager udgangspunkt i besluttet politik jf. nærmere i boks 4.1, men konsekvenser af forskellige antagelser på sådanne områder kan belyses i alternative scenarier.
2. For det andet indregner holdbarheden ikke eventuelle politiske målsætninger i fx den økonomiske politik eller klimapolitikken, hvis ikke målsætningerne er bakket op af besluttet politik i form af konkrete tiltag eller afsatte rammer. Det hænger sammen med, at så længe sådanne målsætninger ikke er bakket op af konkrete besluttede tiltag, vil de ofte kunne nås på forskellige måder, som igen kan have forskellige virkninger på økonomien og de offentlige finanser. Virkningerne af at indfri målet vil derfor ikke være kendte på forhånd.

Samlet set vil alternative scenarier kunne anvendes til at vurdere risici og langsigtede udfordringer for dansk økonomi, og kan dermed bidrage som input i planlægningen af den økonomiske politik, ud over den centrale holdbarhedsopgørelse.

Boks 4.1**Vurderingen af finanspolitisk holdbarhed tager afsæt i den planlagte politik i 2035**

Opgørelsen af den finanspolitiske holdbarhed handler ikke om at vurdere, hvordan fremtidige generationer vælger at tilrettelægge deres hverdag og den økonomiske politik. Finanspolitikken siges at være holdbar, hvis den politik, der forudsættes frem mod 2035, kan videreføres uændret derefter, uden at den offentlige gæld "løber af sporet" (dvs. hvis den offentlige nettogæld som minimum er stabil på langt sigt, målt som andel af BNP, og under bestemte antagelser om blandt andet uændret skattebelastning efter 2035 og offentlige serviceudgifter mv., der følger med befolknings- og lønudviklingen). Samtidig forudsættes det i holdbarhedsberegningen, at fremtidige generationer har uændret arbejdstid og beskæftigelsesgrad mv. (korrigeret for befolkningsudviklingen, uddannelsessammensætningen og vedtagne reformer, herunder gældende regler for levetidsindeksering af aldersgrænser i tilbagetrækningssystemet).

Holdbarhedsopgørelsen er således ikke en prognose, der søger at spå om den mest sandsynlige udvikling i fx befolkningens arbejdstid eller udgifterne til sundhed og pleje eller andre udgifter. Der kan imidlertid til illustrativ brug opgøres virkninger af ændrede forudsætninger om sådanne faktorer på holdbarhedsindikatoren, *jf. eksempler nedenfor*. Sådanne scenarier ændrer ikke på selve vurderingen af finanspolitikens holdbarhed, men kan anvendes i en risikovurdering og som input i planlægningen af den økonomiske politik.

Regeringen belyste i 2030-planen *DK2030 – Danmark rustet til fremtiden, november 2023* en række større mulige generationsudfordringer – dvs. mulige udfordringer for dansk økonomi og finanspolitikken, som kan strække sig over generationer. Disse vedrørte blandt andet de beskæftigedes arbejdstid, regeringens klimamål for 2045 og 2050 og voksende efterspørgsel efter privat eller offentligt finansieret velfærd. Finansministeriet belyste endvidere i juni 2025 som led i *Opdateret mellemfristet forløb* fem positive og fem negative scenarier for de langsigtede offentlige finanser, som både vedrørte befolkningsudviklingen, beskæftigelsesomfanget, danske virksomheders indtjening fra aktiviteter i udlandet og internationale økonomiske forhold mv. De ti scenarier omfattede:

1. Told og usikkerhed falder bort
2. Stigende omfang af M&P-aktiviteter
3. Stigende beskæftigelsesfrekvens for herboende indvandrere
4. Lavere fertilitet
5. Højere nettoindvandring og øget arbejdsstyrke
6. Verdensøkonomisk krise afledt af handelskrig, globale ubalancer og finansiell uro
7. Længere levetid for +85-årige
8. Faldende arbejdstid
9. Mervækst i det offentlige forbrug på velfærdsområder
10. Opnåelse af klimamål for 2045 og 2050 via tilskud til CO₂e-nedbringelse.

Scenarierne har forskellig karakter og er ikke alle nødvendigvis sandsynlige. Nogle kræver politiske beslutninger, som fx højere vækst i det offentlige forbrug eller opnåelse af klimamålene. Andre kræver adfærdssændringer blandt den danske befolkning, fx faldende arbejdstid. Og endelig beror nogle scenarier på udviklingen i verdensøkonomien, som vi ikke er herre over i Danmark.

Nedenfor beskrives tre udvalgte generationsudfordringer og deres mulige langsigtede virkninger på dansk økonomi og de offentlige finanser. De tre scenarier er opdaterede versioner af de ti scenarier, der blev beskrevet i juni. De tre udvalgte scenarier vedrører en ikke-finansieret mervækst i de

offentlige udgifter i forhold til det, der indgår i holdbarhedsberegningen, potentielle virkninger af fortsat lav fertilitet og endelig et scenarie med opnåelse af klimamålene for 2045 og 2050 via tilskud.

Efter vanlig praksis er der i appendikset desuden angivet virkning på den finanspolitiske holdbarhed ved alternative scenarier for indeksering af aldersgrænser i tilbagetrækningssystemet, *jf. appendiks om samfundsøkonomisk forløb til 2035*.

4.1 Stigende udgifter til offentlig velfærd

Udviklingen i det offentlige forbrug er grundlæggende udtryk for løbende politiske prioriteringer og afspejler i demokratiske samfund i sidste ende borgernes ønsker til afvejningen mellem skatter, udgifter og reformer. Siden midten af 1990'erne er det offentlige forbrug som andel af BNP svinget omkring ca. 24 pct. af BNP, men forskellige udgiftsområder er til en vis grad vokset i forskellig takt.

I *DK2030 – Danmark rustet til fremtiden* blev den historiske udvikling i de offentlige udgifter sammenholdt med et beregningsteknisk forløb, der svarer til Finansministeriets langsigtede beregningstekniske fremskrivninger af det offentlige forbrug, *jf. boks 4.2*.

Boks 4.2

Forudsætninger i det beregningstekniske forløb

Det beregningstekniske forløb for de offentlige udgifter er beregnet for den historiske periode 1996-2022, og under forudsætninger svarende til Finansministeriets langsigtede fremskrivninger af det offentlige forbrug. Dvs. et forløb, hvor der dels tages højde for det demografiske træk, dels en velstandsopskrivning. Det demografiske træk tager højde for, at forbruget af offentlige ydelser varierer på tværs af alder, køn og herkomst og opgør, hvor meget resourceanvendelsen til offentligt forbrug rent mekanisk ændres ved demografiske ændringer. Velstandsopskrivningen optræder beregningsteknisk i de langsigtede fremskrivninger ud fra et benchmark om, at udgifterne til det offentlige forbrug følger den generelle udvikling i samfundet og dermed, at det offentlige forbrug som andel af BNP er konstant ved uændret demografi. Princippet svarer til, at det offentlige forbrug udgør en konstant andel af BNP og dermed kan finansieres med et uændret skattetryk i en situation med uændret befolknings sammensætning mv.

Udgifterne til individuelt offentligt forbrug, som blandt andet dækker over sundhed, undervisning og ældrepleje, er i perioden 1996-2022 steget lidt hurtigere end det beregningstekniske princip. Især er udgifterne på sundhedsområdet og det sociale område steget mere end det beregningstekniske princip. Udgifterne til kollektivt offentligt forbrug, fx forsvar, politi og offentlig administration, voksede omvendt i perioden 1996-2022 langsommere end det beregningstekniske princip.

I de senere årtier kan mervæksten i det individuelle offentlige forbrug dermed siges delvist at være blevet finansieret af mindrevækst i det kollektive forbrug. Udviklingen kan være udtryk for politiske ønsker om at tilgodese udgifter i den borgernære velfærd. Samtidig er de tidligere årtiers langsommere vækst i det kollektive offentlige forbrug blevet modvirket i de seneste år, herunder blandt andet som følge af styrkelsen af forsvaret.

Hvis danskerne i fremtiden ønsker en fremgang svarende til den historiske udvikling i det individuelle offentlige forbrug, men uden at finansiere det via fx mindre fremgang i andre offentlige udgifter, vil det

betyde en årlig mervækst i det offentlige forbrug på ca. 0,15 pct.-point eller ca. 1 mia. kr. pr. år i 2025-niveau. Det vil alt andet lige indebære, at den offentlige sektor vil komme til at fylde mere af den samlede økonomi, og omvendt, at den private sektor vil fylde mindre. Der er blandt andet to effekter, der kan påvirke udgifterne til velfærdsydelser, samt deres relative andel af den samlede økonomi, *jf. boks 4.3*.

Boks 4.3

Baumol- og Wagner-effekter

Baumol-effekten indebærer, at forbruget af velfærdsydelser (hvad enten de tilvejebringes offentligt eller privat) vil have tendens til at blive dyrere relativt til andre varer og tjenester, fordi der ikke kan opnås lige så høje produktivtetsgevinster ved brug af ny teknologi mv. som for en række andre varer og tjenester. I Danmark tilvejebringes velfærdsydelser primært via det offentlige, og det offentlige forbrug vil derfor gradvist blive dyrere relativt til den private produktion. Disse prisseffekter er allerede indregnet i grundforløbet. Det er dog muligt, at efterspørgslen efter visse velfærdsydelser, fx på sundheds- eller uddannelsesområdet, vil vokse relativt til andet forbrug, jo rigere et land bliver, og de vil dermed kunne udgøre en større andel af økonomien (den såkaldte **Wagner-effekt**). I så fald vil det individuelle offentlige forbrug gradvist kunne udgøre en stigende andel af økonomien.

I en sådan situation vil de offentlige finanser komme under pres, hvis der ikke findes ny finansiering. Uden konkret håndtering gennem nye offentlige indtægter, omprioritering af udgifterne, fx via produktivtetsvækst i den offentlige sektor, som kan frigøre ressourcer, vil forløbet med mervækst betyde, at de offentlige finanser går fra at være holdbare til ikke at være holdbare, *jf. boks 4.4*. Det er med til at illustrere, at selv en begrænset årlig mervækst i udgifterne kan summe op til meget store beløb, hvis den fortsætter i lang tid. En sådan mervækst vil i praksis stille betydelige krav til finansiering.

Boks 4.4

Scenarie: Stigende udgifter til offentlig velfærd som ikke er finansieret

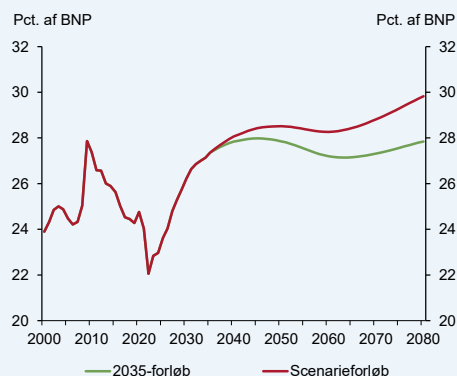
I scenariet opstilles et beregningsteknisk scenarie, hvor udgifterne til offentligt forbrug stiger mere end det, der lægges til grund i holdbarhedsberegningerne efter 2035. I holdbarhedsberegningen lægges det til grund, at udgifterne til det offentlige forbrug efter 2035 følger befolkningsudviklingen og den løbende velstandsudvikling. En yderligere mervækst kan fx skyldes politiske prioriteringer, der kan afspejle stigende krav og forventninger blandt borgerne. I praksis vil en sådan mervækst kræve finansiering før eller siden, men i scenariet vises konsekvenserne for de offentlige finanser i fravær af finansiering.

I scenariet øges den gennemsnitlige årlige vækst i det offentlige forbrug med 0,15 pct.-point (ca. 1 mia. kr. i 2025-niveau) fra 2035. Mervæksten svarer omtrent til den historiske mervækst, der har været i perioden 1982-2022 for udgifterne til individuelt offentligt forbrug, som er steget med 0,2 pct.-point mere, end hvad der lægges til grund i holdbarhedsberegningerne. Det individuelle forbrug svarer til ca. $\frac{3}{4}$ af det samlede forbrug. Det bemærkes, at forløbet for det offentlige forbrug i figur a tager afsæt i et niveau i 2035, som afspejler den beregningstekniske forudsætning om, at det finanspolitiske råderum udmøntes i offentligt forbrug i det mellemfristede forløb, *jf. appendiks*.

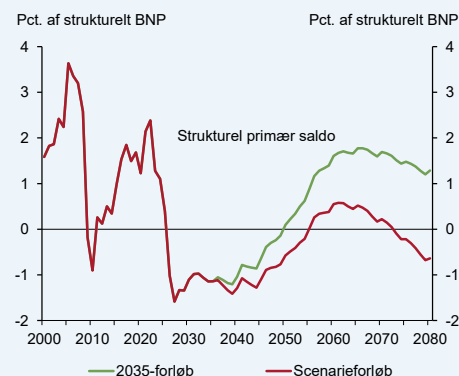
I det illustrative scenarie forværres holdbarhedsindikatoren (HBI) med 2,4 pct. af BNP i fravær af tiltag, der modgår de stigende udgifter til offentligt forbrug, hvormed finanspolitikken ikke vil være holdbar.

Boks 4.4 (fortsat)**Scenarie: Stigende udgifter til offentlig velfærd som ikke er finansieret****Figur a**

Ved en illustrativ mervækst i det offentlige forbrug på 0,15 pct.-point, vil forbruget vokse hurtigere end økonomien...

Figur b

... og dansk økonomi vil ikke længere være finanspolitisk holdbar

Tabel a**Strukturel primær saldo i 2035-forløbet og det illustrative scenarieforløb**

	2040	2050	HBI
Pct. af BNP			
2035-forløb	-1,0	0,1	1,2
Scenarieforløb med mervækst i offentligt forbrug på velfærdsområder	-1,3	-0,6	-1,2
<i>Forskel</i>	-0,2	-0,7	-2,4

Anm.: Figur a viser det offentlige forbrug som andel af BNP. Den primære offentlige saldo angiver stillingen på den offentlige saldo før nettorenteudgifter og viser de finanspolitiske muligheder for at foretage nye prioriteringer. Den strukturelle primære saldo i 2035-forløbet i 2040 på -1,0 pct. af BNP svarer til, at den strukturelle saldo rammer saldomålsætningen i 2035 på -0,6 pct. af BNP.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger på MAKRO.

4.2 Lavere fertilitet

Fertilitetsraten – dvs. antallet af børn født i et givent år pr. kvinde i alderen 15 til 49 år – er faldet betydeligt i Danmark og andre vestlige lande i de seneste år. Årsagerne er komplekse og ikke fuldt belyst, hverken i Danmark eller andre lande. Undersøgelser peger dog blandt andet på, at unge danner par senere og sjældnere, og at der er forskelle mellem kvinder med forskelligt uddannelsesniveau.

Fertilitetsraten er særligt faldet for kvinder, der ikke har uddannelse ud over folkeskolen eller gymnasiet, mens den har været stabil for kvinder med videregående uddannelse.

Fertilitetsraten har stor betydning for størrelsen af Danmarks befolkning i fremtiden. En lav fertilitetsrate kan betyde, at Danmarks befolkning skrumper over tid. En skrumpende og aldrende befolkning vil have konsekvenser for størrelsen af dansk økonomi.

Det er vigtigt, at valget om at få børn ikke forhindres af ugunstige økonomiske eller sociale forhold. Internationale undersøgelser peger på, at det generelt er vanskeligt at påvirke fødselshyppigheden via politiske tiltag, men at Danmark og de øvrige skandinaviske lande generelt har relativt gode betingelser for at kombinere arbejds- og familielivet, blandt andet i kraft af gode pasningsmuligheder. Trods faldet de senere år, er fertiliteten i Danmark fortsat i den høje ende blandt rige lande.

Fra et finanspolitisk perspektiv er fertilitetsraten også vigtig, da ændringer i fertilitetsraten kan give markante ændringer i befolkningens aldersmæssige sammensætning. På langt sigt betyder det, at der vil være færre i den arbejdsdygtige alder til at tage sig af dem i alderdommen. Dette giver isoleret set et pres på de offentlige finanser, som dog modsvares af, at der samtidig er færre børn, som skal passes og uddannes. Ifølge scenarieberegningerne vil en lavere fertilitetsrate isoleret set forbedre de offentlige finanser frem mod slutningen af århundredet, især på grund af færre udgifter til børneområdet, *jf. boks 4.5*. Frem mod 2035 vil fortsat lav fertilitet ikke ændre på arbejdsudbuddet, men det demografiske træk på børneområdet vil falde. Befolkningen vil i dette scenarie falde med 13 pct. fra 2025 til 2130 og realt BNP vil stige med i gennemsnit 1,0 pct. om året mod 1,1 pct. om året i 2035-forløbet. Realt BNP pr. indbygger stiger med i gennemsnit 1,1 pct. om året i begge forløb. På langt sigt forbedres den finanspolitiske holdbarhed med ca. 0,3 pct. af BNP forudsat, at det lavere demografiske træk frem mod 2035 ikke omsættes i større udgifter på andre områder.

Boks 4.5

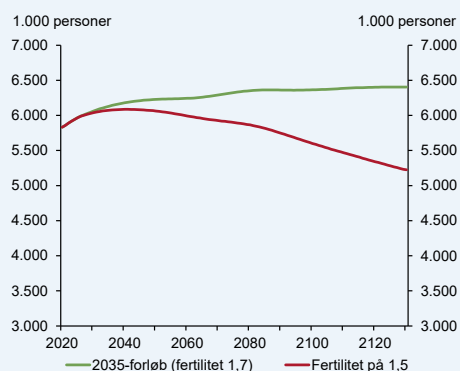
Scenarie: Lavere fertilitet

Den målte fertilitetsrate (den såkaldte periodiske fertilitetskvote) var omkring 1,9 børn pr. kvinde i 2005-2010, men er siden faldet til ca. 1,5. Den periodiske fertilitetskvote er ikke et mål for, hvor mange børn hver kvinde i gennemsnit får over hele livet (den såkaldte generationelle fertilitetskvote), og den periodiske fertilitetskvote er følsom over for udskydelse af familiestiftning eller alderssammensætningen blandt kvinder i den fødedygtige alder. Den periodiske fertilitetsrate kan aktuelt også være påvirket af midlertidige forhold, såsom opfattet usikkerhed angående økonomiske forhold, geopolitisk uro eller klimaforandringer.

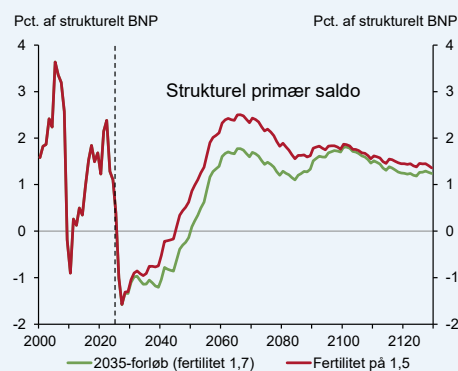
Finansministeriet foretog i juni 2025 en følsomhedsanalyse af effekten på de offentlige finanser af et permanent fald i den generationelle fertilitetsrate til 1,5 børn pr. kvinde (på linje med det nuværende niveau for den periodiske fertilitetsrate). Scenarieberegningen viser en forbedring af de offentlige finanser frem mod århundredets afslutning, hvorefter effekten bliver omtrent neutral eller en anelse negativ. Beregningen viser således en forbedring i 2035 af den strukturelle primære saldo med 0,2 pct. af BNP via lavere demografisk træk på børne- og undervisningsområdet, og en HBI-virkning på 0,3 pct. af BNP, forudsat at det lavere demografiske træk i 2035 ikke omsættes til øgede udgifter på andre områder.

Boks 4.5 (fortsat)**Scenarie: Lavere fertilitet****Figur a**

I et scenarie med en forudsat fertilitetsrate på 1,5 børn pr. kvinde vil befolkningens størrelse alt andet lige mindskes frem for at stige...

Figur b

... hvilket vil medføre en forbedring af de offentlige finanser frem mod slutning af århundredet

Tabel a**Strukturel primær saldo i 2035-forløb og det illustrative scenarieførløb**

	2035	2050	HBI
Pct. af BNP			
2035-forløb med fertilitet på 1,7 barn pr. kvinde	-1,1	0,1	1,2
Scenarieførløb med fertilitet på 1,5 barn pr. kvinde	-0,9	0,9	1,5
<i>Forskel</i>	<i>0,2</i>	<i>0,8</i>	<i>0,3</i>

Anm.: Figur a viser udviklingen i befolkningens størrelse i 2035-forløbet og scenarieførløbet. Den primære offentlige saldo angiver stillingen på den offentlige saldo for nettorenteudgifter og viser de finanspolitiske muligheder for at foretage nye prioriteringer. Den strukturelle primære saldo i 2035-forløbet i 2035 på -1,1 pct. af BNP svarer til, at den strukturelle saldo rammer saldomålsætningen i 2035 på -0,6 pct. af BNP.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger på MAKRO.

4.3 Opnåelse af klimamål for 2045 og 2050 via tilskud til CO₂e-nedbringelse

Regeringen har i 2025 fastsat Danmarks klimamål for 2035 til 82 pct. reduktion af CO₂e-udledninger i forhold til 1990, hvilket bygger videre på Klimalovens ambitiøse 2030-mål på 70 pct. Målet for 2035 er et af de højeste reduktionsmål i verden, og målet skal lede vejen til regeringens langsigtede mål om klimaneutralitet i 2045 og 110 pct. reduktion i 2050.

De langsigtede mål kræver, at alle sektorer omstiller sig, samt at optaget og lagringen af CO₂ øges. Vi har allerede taget store skridt mod en fossilfri fremtid, og yderligere omfattende tiltag er i gang med at blive implementeret. Derfor bliver de fremtidige reduktioner gradvist vanskeligere, og målet om klimaneutralitet kan derfor indebære væsentlige offentlige udgifter, både i form af konkrete støtteudgifter og indirekte i form af lavere indtægter fra afgifter. Det stiller krav til prioritering, rettidig omhu og langsigtet planlægning.

Klimamålsætningerne i 2045 og 2050 kan opnås af forskellige veje, og der vil løbende skulle tages stilling til, hvilke initiativer og virkemidler, der skal anvendes. I en illustrativ scenarieberegning, hvor klimamålsætningerne indfries via tilskudsordninger til grønne teknologier, vurderes de offentlige finanser på langt sigt stadig at være holdbare, *jf. boks 4.6*. I den illustrative beregning antages det beregningsteknisk, at klimamålsætningerne kan indfries med statslige omkostninger på 2.500 kr. årligt pr. ton CO₂e-reduktion (2025-priser) frem til 2050, som svarer til belastningen af de offentlige finanser fra udgifter til tilskud. Efter 2050 antages en uændret omkostning i vækst- og inflationskorrigerede enheder. Der forudsættes også et beregningsteknisk bortfald af provenuet fra energiafgifter relateret til CO₂e-udledninger. Specifikt forudsættes at samtlige bruttoenergiafgifter ekskl. elafgiften bortfalder.

I scenariet svækkes den offentlige saldo i 2050 med 1,1 pct. af BNP og den finanspolitiske holdbarhed reduceres med 0,9 pct. af BNP, svarende til 30 mia. kr. (2026-niveau).

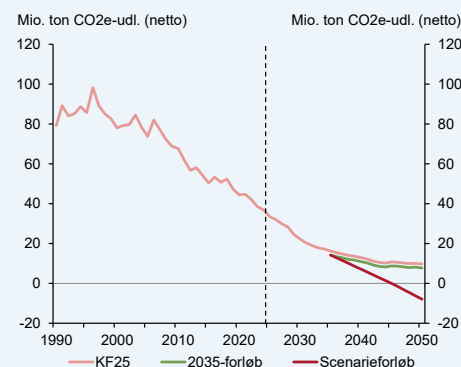
Boks 4.6**Scenario: Klimamålsætninger opnået via tilskudsordninger til grønne teknologier**

For at opnå klimaneutralitet i 2045 vurderes reduktionsmankoen i scenariet at udgøre 8,8 mio. ton CO₂e på baggrund af Klimafremskrivning 2025 samt regeringens 2035-mål, og for at opnå 110 pct. reduktion i 2050 vurderes den at være 15,7 mio. ton CO₂e.¹ I scenariet opnås klimamålsætningerne i henholdsvis 2045 og 2050 via tilskudsordninger til grønne teknologier (herunder blandt andet Carbon Capture and Storage (CCS)-anlæg) og der antages en beregningsteknisk pris pr. ton CO₂e-reduktion på 2.500 kr. (2025-priser). Skønnet for reduktionsprisen er behæftet med betydelig usikkerhed.²

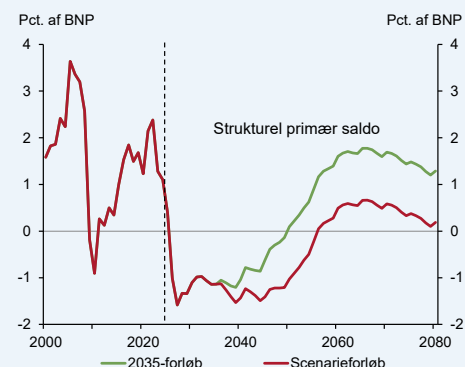
Tilskuddene medfører umiddelbare udgifter til tilskud på 17 mia. kr. i 2045 og 28 mia. kr. i 2050 (2026-niveau).³ Her til vil der i scenariet relativt til 2035-forløbet være et mindreprovenu fra energifgifter (ekskl. elagifter) på 8,4 mia. kr. i 2045 og 7,8 mia. kr. i 2050.⁴ Samlet bliver meromkostningerne forbundet med målfrielse på 25 mia. kr. i 2045 og 36 mia. kr. i 2050. Omkostningerne antages indfasat lineært efter 2035 frem mod de to målsætningsår. Beregningsteknisk antages det, at tilskuddene ikke har realøkonomisk effekt på dansk økonomi, kun på de offentlige finanser, som bærer omkostningen (fx ved at anlæg købes i udlandet eller dansk produktion af anlæg erstatter aktivitet med samme produktivitet mv.; både den private og offentlige beskæftigelse antages uændret i scenariet). Efter 2050 antages det beregningsteknisk, at omkostningerne er fast som andel af BNP.

I det illustrative scenario forværes holdbarhedsindikatoren (HBI) med 0,9 pct. af BNP i fravær af tiltag, der modgår de øgede udgifter. Finanspolitikken vurderes dermed fortsat at være holdbar i scenariet. Den strukturelle saldo reduceres med 0,4 pct. af BNP i 2040.

Figur a
CO₂e-udledninger siden 1990

Figur b
I scenariet forringes de offentlige finanser betydeligt både på kort og langt sigt

¹ Scenariet tager udgangspunkt i et grundforløb, som bygger på klimastatus og -fremskrivning 2025 (KF25), hvor målsætningen om 82 pct. CO₂e-reduktion i 2035 relativt til 1990 derudover antages indfriet med afsatte midler.

² Prisen pr. ton CO₂e er som følge af nye oplysninger opjusteret sammenlignet med et tilsvarende følsomhedsscenario i *Opdateret mellemfristet forløb, juni 2025*.

³ Reduktionsprisen på 2.500 kr. på ton CO₂e-reduktion er angivet i 2025-prisniveau, og fremskrives med den generelle prisudvikling i byerhvervene. Det betyder fx, at reduktionsprisen fremskrives til 3.406 kr. i 2045, som dermed beregningsteknisk giver en reduktionsomkostning i 2045 på 29,8 mia. kr. i løbende priser. De 17 mia. kr. i boksen fremkommer, når de 29,8 mia. kr. skaleres til 2026-niveau med væksten i nominelt BNP.

⁴ Mindreprovenuet fra bortfald af energifgifter aftager lidt fra 2045 til 2050, da provenuet fra disse afgifter også skønnes at falde over denne periode i grundforløbet.

Boks 4.6 (fortsat)**Scenarie: Klimamålsætninger opnået via tilskudsordninger til grønne teknologier****Tabel a****Strukturel primær saldo i 2035-forløbet og det illustrative scenarieførløb**

	2040	2050	HBI
Pct. af BNP			
2035-forløb	-1,0	0,1	1,2
Scenarieførløb med klimatilskud	-1,4	-1,0	0,3
<i>Forskel</i>	<i>-0,4</i>	<i>-1,1</i>	<i>-0,9</i>

Anm.: Figur a viser Danmarks territoriale CO₂e-udledninger siden 1990. Klimamålsætningerne i 2045 og 2050 er defineret som et CO₂e-reduktionsmål relativt til udledningsniveauet i 1990. 2035-forløbet starter i 2035 på 14,3 mio. ton CO₂e-udledninger svarende til en indfrielse af målsætningen om 82 pct. reduktion, og følger derefter forløbet fra Klimafremskrivningen. Den primære offentlige saldo angiver stillingen på den offentlige saldo for nettorenteudgifter og viser de finanspolitiske muligheder for at foretage nye prioriteringer. Den strukturelle primære saldo i 2035-forløbet i 2040 på -1,0 pct. af BNP svarer til, at den strukturelle saldo rammer saldomålsætningen i 2035 på -0,6 pct. af BNP.

Kilde: Klimastatus og -fremskrivning 2025 og egne beregninger på MAKRO.

Samlet set understøtter det finanspolitiske rammeværk et langsigtet perspektiv i den økonomiske planlægning og bidrager til, at udfordringer identificeres og håndteres i tide. Det skaber et solidt grundlag for rettidig politisk handling, ansvarlige prioriteringer og nødvendige reformer. Det gode udgangspunkt for dansk økonomi betyder, at Danmark står i en gunstig position til at imødegå fremtidige udfordringer.

Inden for de ansvarlige og holdbare finanspolitiske rammer har regeringen foretaget nødvendige prioriteringer for at håndtere væsentlige udfordringer. Vi har blandt andet løbende prioriteret ressourcer til at udvikle velfærdsområdet, styrke danskernes privatøkonomi samtidig med at Danmarks forsvar på kort tid er blevet styrket substantielt, ligesom der er givet markant hjælp til Ukraines frihedskamp og sporene er lagt til at nå klimamålet i 2030 og en yderligere indsats frem mod 2035.

Appendiks

Samfunds- økonomisk forløb til 2035

I dette appendiks gennemgås de samfundsøkonomiske forudsætninger og de overordnede finanspolitiske rammer og mål frem mod 2035, som danner grundlag for regeringens 2035-plan.

I 2035-planen fastholdes sigtepunktet om et underskud på den strukturelle saldo på 0,5 pct. af BNP i 2030, og der fastsættes et nyt mellemfristet mål for den strukturelle saldo på -0,6 pct. af BNP i 2035.

Et saldomål på -0,6 pct. af BNP svarer til, hvad stillingen på den strukturelle saldo i 2035 ville være i et beregningsteknisk forløb med afsæt i det hidtidige saldomål på -0,5 pct. af BNP i 2030. Dermed vil saldomålet i 2035 isoleret set ikke påvirke den finanspolitiske holdbarhed i forhold til regeringens hidtidige 2030-plan. Med et saldomål på -0,6 pct. af BNP i 2035 er der også fortsat manøvrerum til at modgå eventuelle konjunkturtilbageslag mv. inden for budgetlovens underskudsgrænse på 1 pct. af BNP.

Inden for rammerne af fortsat stærke offentlige finanser er der plads at lempe finanspolitikken på kort sigt til at understøtte centrale prioriteringer. Samtidig friholdes der rum til øvrige prioriteringer. Med 2035-planen lempes den strukturelle saldo i 2026-2029 i forhold til hidtidige forudsætninger, hvilket medfører en fremrykning af finanspolitikken aktivitetsevirkning, *jf. afsnit A.2.*

Som led i 2035-planen fastsættes den offentlige investeringsramme svarende til 2,7 pct. af BNP i årene 2031-2035. Dermed er investeringsrammen fastsat, så der er plads til en real videreførelse af de forudgående års høje investeringsniveauer. Med 2035-planen er det endvidere besluttet at videreføre skattestop for visse punktafgifter til 2035, samt at videreføre de årlige forhøjelser af indbetalingsprocenten til obligatorisk pensionsordning frem til 2035, *jf. afsnit A.3 for yderligere detaljer.*

2035-forløbet afspejler virkningen af *Aftale om fødevarerhjælp (januar 2026)* og *Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt (januar 2026)* samt regeringens overordnede finanspolitiske prioriteringer i 2035-planen, herunder øgede udgiftsrammer de nærmeste år, der blandt andet skal sikre manøvrerum til et yderligere forsvarsløft og midler til beredskabsområdet.

Med de fastsatte rammer er finanspolitikken frem mod 2035 fortsat sund og holdbar samtidig med, at den offentlige gæld forbliver lav. Rammerne for finanspolitikken frem mod 2035 fremgår af boks A.1.

Boks A.1

Finanspolitiske mål og rammer frem mod 2035

Regeringen tilrettelægger den økonomiske politik inden for rammerne af fastkurspolitikken, den overordnede målsætning om finanspolitisk holdbarhed, EU's Stabilitets- og Vækstpagt og den danske budgetlov:

- Mellemfristet mål for strukturel saldo på -0,6 pct. af BNP i 2035.
- Overholdelse af budgetloven og internationale økonomiske forpligtigelser, herunder overholdelse af underskudsgrænsen på den faktiske offentlige saldo på -3 pct. af BNP i Stabilitets- og Vækstpagten.
- Finanspolitisk holdbarhed.
- Den offentlige ØMU-gæld skal holde en god sikkerhedsmargin til EU's grænse på 60 pct. af BNP.

Sammen med den nye planlægningshorisont og de nye finanspolitiske rammer er der i den opdaterede mellemfristede fremskrivning også indregnet ny information om de offentlige finanser, arbejdsmarkedet og dansk økonomi i øvrigt samt politiske aftaler indgået siden den seneste mellemfristede fremskrivning *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025. Udgangspunktet for den mellemfristede fremskrivning er konjunkturvurderingen fra *Økonomisk Redegørelse*, december 2025.

Samlet skønnes der i grundlaget for 2035-planen ikke væsentlige underliggende forbedringer eller forværringer af de offentlige finanser i forhold til den seneste 2030-fremskrivning, *jf. afsnit A.2*.

Det finanspolitiske råderum er et overordnet mål for, hvor meget plads der er til politiske initiativer på udgifts- eller skatteområdet inden for det fastsatte balancemål. Det finanspolitiske råderum opgøres beregningsteknisk som den højest mulige offentlige forbrugsvækst, givet den fremskrevne udvikling i de øvrige offentlige finanser og regeringens mål for den strukturelle saldo på -0,6 pct. af BNP i 2035. Opgørelsen hviler på de forudsætninger for udviklingen i beskæftigelse, produktivitet, formueopbygning mv., som indgår i den mellemfristede fremskrivning, samt den beregningstekniske fremskrivning af en række udgifts- og indtægtsposter.

Den højest mulige offentlige forbrugsvækst udgør i 2035-forløbet 2,5 pct. pr. år i gennemsnit for 2027-2030 og 1,3 pct. pr. år i 2031-2035. Fra 2026 og frem mod 2035 er det finanspolitiske råderum dermed opgjort til godt 120 mia. kr. (2026-priser), som fordeler sig med ca. 71 mia. kr. fra 2026 til 2030 og godt 49 mia. kr. fra 2030-2035.

Der er usikkerhed forbundet med opgørelsen af det finanspolitiske råderum. I de aktuelle og kommende år er der endvidere en særlig usikkerhed knyttet til, hvordan de besluttede højere rammer til forsvarsudgifter vil blive anvendt, herunder hvordan de vil blive fordelt på fx offentlige investeringer, offentligt forbrug eller andre kategorier i nationalregnskabet. Den konkrete udmøntning af midlerne foregår løbende på budgetform, og der foreligger således ikke en fordeling af udgifterne på udgiftsposterne i nationalregnskabet ex ante. Offentlige udgifter på nationalregnskabsform registreres desuden i de år, hvor udgifterne har påvirkning på realøkonomien, dvs. fx når indkøbt materiel leveres, og således ikke nødvendigvis på betalingstidspunktet. Forsvarsudgifterne skal rummes inden for de samlede rammer for det offentlige forbrug og de offentlige investeringer mv.¹

Det finanspolitiske råderum indgår som et primært element i fastsættelsen af de 4-årige udgiftslofter, der udgør rammerne for den konkrete løbende tilrettelæggelse af udgifts- og finanspolitikken i forbindelse med finansloven mv.

Det finanspolitiske råderum er således et vigtigt input i planlægningen af finanspolitikken, men det svarer ikke én-til-én til det grundlag, som i praksis danner udgangspunkt for de konkrete disponeringer i udgifts- og finanspolitikken. Udgiftsdisponeringer foregår i praksis på budgetform og i relation til allerede budgetterede udgifter mv. under udgiftslofterne.

For at give et mere udfoldet billede af de konkrete prioriteringsmuligheder i udgifts- og finanspolitikken – i forhold til allerede besluttede tiltag mv. – er der således vist en opgørelse af det reelle

¹ Hvordan forsvarsudgifterne i et givet år i sidste ende fordeles på forskellige nationalregnskabskategorier, vil som udgangspunkt være neutralt for den strukturelle saldo og derfor heller ikke nødvendigvis ændre på, hvor mange penge der vil være til rådighed for andre formål end forsvar.

disponeringsrum i 2027-2029 til nye initiativer inden for rammerne af udgiftslofterne. Opgørelsen er beregningsteknisk og med forøget usikkerhed forlænget til 2030, hvor der endnu ikke foreligger konkret budgettering og lovfastsatte udgiftslofter. Der er dertil udarbejdet en beregningsteknisk illustration af de resterende midler i 2035, som er behæftet med betydelig usikkerhed, *jf. afsnit A.3.*

Fremskrivningen og forudsætningerne om de enkelte indtægts- og udgiftsposter på de offentlige finanser er belyst i *afsnit A.4 og A.5.*

Med indeværende fremskrivning opdateres også den langsigtede fremskrivning af de offentlige finanser efter 2035, hvor Finansministeriet anvender en række beregningstekniske forudsætninger om skattebelastning og udviklingen i det offentlige forbrug, arbejdsstyrken mv. Fremskrivninger så langt frem i tid anvendes til at vurdere, om den aktuelle finanspolitik er holdbar givet de beregningstekniske forudsætninger.

På baggrund af fremskrivningen vurderes den finanspolitiske holdbarhed at være positiv med 1,2 pct. af BNP, og der vil stadig være en betydelig offentlig nettoformue i fremskrivningen, *jf. afsnit A.6.*

Opgørelse af den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) hviler på gældende regler, herunder Vel-færdsaftalen (2006) og Tilbagetrækningsreformen (2011) mv. Det bemærkes, at den planlagte finanspolitik frem mod 2035 også skønnes at være holdbar med den levetidsindeksering af aldersgrænser i tilbagetrækningssystemet, som blev foreslået af *Kommission om tilbagetrækning og nedslidning* i 2022, *jf. afsnit A.6.* Finanspolitikken skønnes ikke at være holdbar, hvis folkepensionsalderen fastholdes på 70 år fra 2040, i hvilket tilfælde HBI vurderes at være på -1,0 pct. af BNP.

Beskrivelsen af det mellemfristede forløb tager som nævnt afsæt i en fremskrivning baseret på regeringens prioriteter (2035-forløbet). En oversigt over de beregningstekniske forløb nævnt i appendikset fremgår af boks A.2.

Boks A.2

Oversigt over forløb i appendikset

- **Teknisk opdateret 2030-fremskrivning:** Forløbet er en teknisk opdatering af den mellemfristede fremskrivning fra august 2025 med afsæt i det opdaterede konjunkturgrundlag i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og øvrige nye oplysninger mv. I forløbet indgår virkningen af indgåede politiske aftaler mv. siden fremskrivningen fra august 2025, herunder aftalen om finansloven for 2026 og *Aftale om fødevarehjælp (januar 2026)*, men ikke regeringens samlede finanspolitiske rammer i 2035-planen (ny saldsti 2026-2029, saldomål i 2035, ændret investeringsramme mv.).
- **Udgiftsloftsforløb:** Forløbet bygger oven på den tekniske 2030-fremskrivning, men planlægningshorisonten for finanspolitikken forlænges fra 2030 til 2035 og forløbet afspejler herudover regeringens samlede finanspolitiske rammer (saldostien og -mål frem mod 2035, ændringer i investeringsrammen mv.). Regeringen vil forlænge skattestoppet på punktafgifter frem til 2035 (med undtagelse af tobaks- og nikotinafgifter). Det er afspejlet i udgiftsloftsforløbet, da det svarer til en forlængelse af nuværende lovgivning. Med udvidelsen af planlægningshorisonten indregnes en fortsat årlig satsregulering af overførselsindkomster omfattet af obligatorisk pensionsordning med lønudviklingen fratrasket et fast fradrag frem til 2035. Indbetalingsprocenten til obligatorisk pensionsordning forhøjes gradvist frem til 2030, hvorefter den fastholdes på 3,3 pct. svarende til gældende lovgivning. Forløbet vil i udgangspunktet være grundlaget for udgiftslofterne.
- **2035-forløb:** Hovedforløbet afspejler regeringens ønskede prioriteringer. 2035-forløbet bygger oven på udgiftsloftsforløbet og omfatter regeringens prioriteringer på områder, hvor der endnu ikke er indgået politisk aftale (eller hvor aftaler ikke er konkretiseret tilstrækkeligt til at indgå i udgiftsloftsforløbet). De yderligere prioriteringer dækker bl.a. over videreførelse af de årlige forhøjelser af indbetalingsprocenten til obligatorisk pensionsordning frem til 2035 og udmøntning af rammen til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt, jf. *Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt (januar 2026)*. 2035-forløbet danner grundlag for figurer og tabeller mv. i appendiks.

A.1 2035-forløbet

I forhold til den seneste mellemfristede fremskrivning i forbindelse med *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025 er forløbet blandt andet opdateret med det nye konjunkturgrundlag i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og prioriteringerne i forbindelse med aftalerne om finansloven for 2026. Fremskrivningen afspejler også virkningen af en række aftaler, der er indgået siden seneste fremskrivning, herunder *Aftale om fødevarehjælp (januar 2026)* og *Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt (januar 2026)*, jf. boks A.3.

Boks A.3

Oversigt over centrale nye oplysninger og forudsætninger, som er indarbejdet i 2035-forløbet sammenlignet med 2030-forløbet i *Grundlag for udgiftslofter 2029, august 2025*

- **Nye finanspolitiske rammer, jf. boks A.1 og afsnit A.2.**
- **Nyt konjunkturgrundlag i *Økonomisk Redegørelse, december 2025*:** Konjunkturprognosen indeholder skøn for makroøkonomiske nøgletal, herunder skøn for BNP, beskæftigelse og offentlige finanser i 2025-2027.
- **Finansloven for 2026:** Der blev indgået aftale om finansloven for 2026 i oktober 2025.
- **Opdateret demografisk træk:** International arbejdskraft på den supplerende beløbsordning og den aftalte overenskomstbaserede erhvervsordning er opdateret fra 2030 til 2035 for at tage højde for udvidelsen af planlægningshorisonten og udviklingen i den forudsatte bruttoledighed. Det medfører en mindre opjustering af det demografiske træk, jf. bilag til appendiks.
- **Aftale om fødevarerhjælp:** Der er indgået aftale om at afsætte 4,5 mia. kr. (2026-priser) til fødevarerchecks til udvalgte grupper i 2026, som er indregnet som en overførsel til husholdningerne. Det indebærer en tilsvarende svækkelse af den strukturelle saldo i 2026.
- **Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt:** Med aftalen afsættes en ramme på 6 mia. kr. årligt fra 2028 til at reducere leveomkostningerne for danskerne, som udgangspunkt ved at enten at nedsætte momsen på fødevarer eller fjerne momsen på frugt og grønt. Der er i fremskrivningen beregningsteknisk forudsat tilsvarende lavere momsindtægter, som reducerer det finanspolitiske råderum.
- **Renteforudsætninger:** For 2025-2027, anvendes forudsætninger om renteutviklingen fra *Økonomisk Redegørelse, december 2025*. Efterfølgende forudsættes den 10-årige rente på statsobligationer beregningsteknisk at stige, så den på meget langt sigt (2080 og derefter) svarer til et forudsat langsigtsniveau på 4 pct. I 2035 udgør renten 2,9 pct.
- **Opdaterede forudsætninger om udvikling i oliepriserne:** Skøn for olieprisudviklingen er opdateret i forbindelse med *Økonomisk Redegørelse, december 2025* og følger den sædvanlige metode.

Produktionspotentialer

I løbet af de sidste ca. 10 år er Danmarks produktionspotentialer, målt ved strukturel bruttoværditilvækst, vokset med lidt over 2 pct. årligt, hvilket er væsentligt over gennemsnittet af de forudgående 15 år, jf. tabel A.1. Væksten i produktionspotentialer skyldes dels, at den strukturelle arbejdsstyrke er vokset, dels at bruttoværditilvæksten pr. arbejdstime er steget. Omvendt har faldende arbejdstid bidraget negativt.

Den voksende arbejdsstyrke skyldes blandt andet, at arbejdsmarkedsdeltagelsen er steget blandt unge og seniorer samt herboende indvandrere og efterkommere. Der har ligeledes været en betydelig tilgang af international arbejdskraft fra EU- og andre lande i de senere år. Udviklingen har været understøttet af tilbagetrækningsreformer og øvrige reformer, som har øget incitamentet til at være i beskæftigelse og gjort det lettere for virksomheder at rekruttere arbejdskraft fra udlandet.

Sideløbende er bruttoværditilvæksten pr. arbejdstime vokset ca. 1,4 pct. årligt. Produktivitetsvæksten skal blandt andet ses i sammenhæng med, at danske virksomheder har øget produktionen i udlandet – de såkaldte M&P-aktiviteter – hvilket bidrager positivt til den målte timeproduktivitet, idet

indtjeningen, som blandt andet afspejler afkast på danske virksomheders patenter og know-how, indgår i den danske værditilvækst.

I 2035-forløbet skønnes produktionspotentialet frem mod 2030 at vokse med i gennemsnit 1,5 pct. årligt, og i 2031 til 2035 med i gennemsnit 1,3 pct. årligt. Størstedelen af stigningen i produktionspotentialet stammer fra generelle produktivitetstigninger, herunder gennem teknologiske fremskridt. Samtidig lægges det til grund, at både væksten og indtjeningsmargenen ved M&P-aktiviteter i udlandet aftager.

Der ventes en moderat stigning i arbejdsstyrken frem mod 2030 (strukturelt), mens arbejdsstyrken derefter ventes at være omtrent uændret frem til 2035. Skønnene dækker over modsatrettede effekter. I de kommende år medfører den demografiske udvikling, at større årgange forventeligt vil trække sig tilbage, hvilket trækker i retning af en lavere arbejdsstyrke. Omvendt bidrager virkningen af gennemførte reformer og tiltag positivt til arbejdsstyrkens størrelse, ligesom der ventes en fortsat positiv, om end aftagende, nettoindvandring af international arbejdskraft. Derudover kommer der også et mindre beregningsteknisk bidrag fra arbejdstiden, hvilket primært afspejler en ændring af alderssammensætningen og stigende folkepensionsalder (der medfører, at flere arbejder almindelig tid og færre deltid).

Tabel A.1
Bidrag til vækst i produktionspotentialet og i faktisk realt BVT, 2001-2035

	2001-2015	2016-2026	2027-2030	2031-2035
Gns. vækst pr. år, pct.				
1. Produktionspotentiale	1,3	2,2	1,5	1,3
<i>heraf bidrag fra</i>				
- Strukturel ledighed	0,2	-0,1	-0,1	0,0
- Strukturel arbejdsstyrke	0,2	1,1	0,2	0,0
- Trend arbejdstid ¹⁾	-0,2	-0,2	0,0	0,1
- Trend timeproduktivitet ²⁾	1,1	1,4	1,3	1,2
2. Konjunktur	-0,5	0,1	-0,2	0,0
3. Faktisk BVT (1+2)	0,8	2,3	1,4	1,2
4. Nettoafgifter	0,1	-0,2	0,0	0,1
5. Faktisk BNP (3+4)	0,9	2,1	1,4	1,3

Anm.: På grund af afrundinger summer delkomponenter ikke nødvendigvis til totalen.

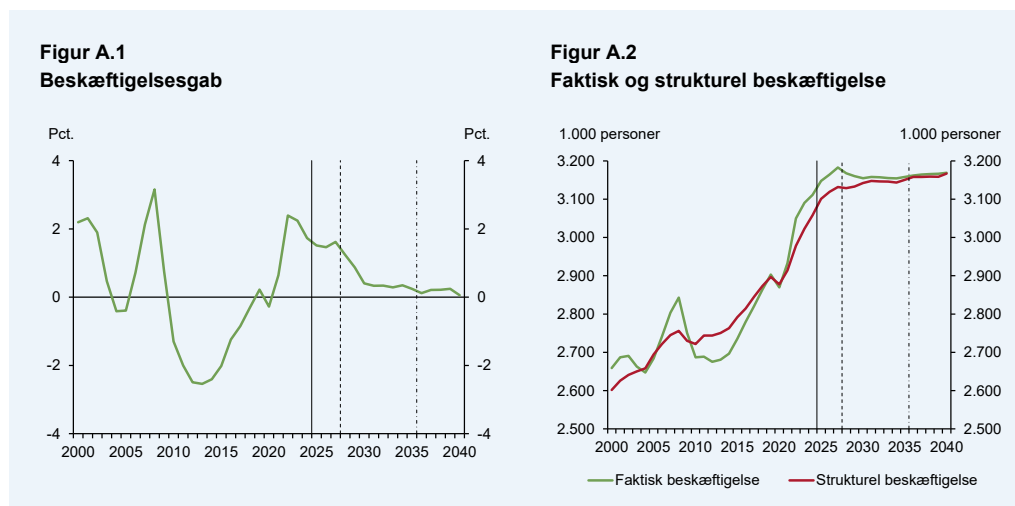
1) I opgørelsen er der taget afsæt i en arbejdstid korrigeret for midlertidige udsving ved hjælp af et Hodrick-Prescott-filter.

2) Timeproduktiviteten dækker over såvel ændringer i totalfaktorproduktiviteten, kapitalintensiteten og arbejdsintensiteten pr. time blandt beskæftigede samt bidraget fra M&P-aktivitet i udlandet.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

Konjunktturnormalisering og forsyningsbalance

I det mellemfristede forløb er hastigheden af konjunktturnormaliseringen i høj grad modelbestemt, og bygger dermed primært på historiske sammenhænge indbygget i MAKRO-modellen. Outputgabet på 0,9 pct. i 2027 aftager til 0,3 pct. frem mod 2030 og yderligere til ca. 0 pct. i 2035. Beskæftigelsesgabet har tilsvarende en aftagende profil frem mod 2030, og er derefter tæt på nul frem mod 2035, jf. figur A.1.

Anm.: De tre lodrette streger i figurerne angiver henholdsvis 2024 (sidst datadækkede år), 2027 (sidste konjunkturår) og 2035 (sidste år inden for planlægningshorisonten). Den strukturelle beskæftigelse er et beregnet skøn for beskæftigelsesniveauet i en neutral konjunktursituation.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

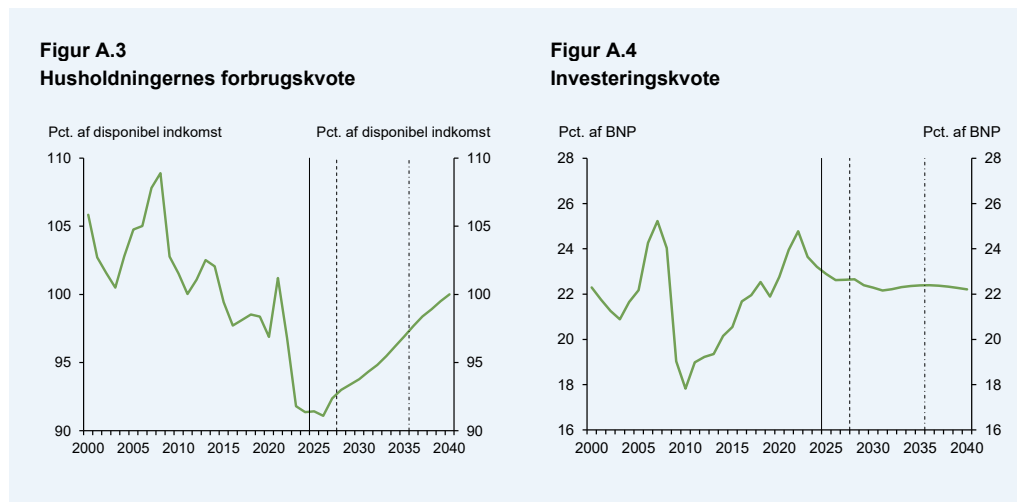
Den gradvise konjunktturnormalisering afspejles i, at den faktiske beskæftigelse i modelfremskrivningen falder med ca. 6.000 personer fra 2026 til 2035, mens produktionspotentialet stiger, og den strukturelle beskæftigelse øges med omkring 32.000 personer, jf. figur A.2. Den langtrukne gablukning skal samtidig ses i lyset af, at finanspolitikken overordnet lempes frem mod balancekravet i 2030 og 2035.

Stigningen i den strukturelle beskæftigelse frem mod 2035 dækker over modsatrettede effekter. Gennemførte og aftalte reformer, herunder personskattereformer og uddannelsesreformer, øger beskæftigelsesfrekvensen. Dertil kommer højere pensionsalder samt bidrag fra reformer vedrørende international arbejdskraft, herunder den supplerende beløbsordning. Den demografiske udvikling trækker omvendt i retning af lavere arbejdsstyrke, idet flere når en alder, hvor de trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Fx falder antallet af 25-67-årige med ca. 20.000 personer fra 2026 til 2035 til trods for en positiv nettoindvandring. Samlet set dominerer effekten af reformer over den demografiske udvikling. Væksten i den strukturelle beskæftigelse frem mod 2035 er dog væsentligt lavere end i de forudgående 10 år, jf. tabel A.1.

Det private forbrug vokser i fremskrivningen med ca. 2 pct. om året i 2028-2035, jf. tabel A.2, hvilket er relativt højt i et historisk perspektiv. Privatforbrugskvoten er aktuelt på et lavt niveau, men stiger gradvist i fremskrivningen, jf. figur A.3. Forbrugskvoten forudsættes at genoprettes med samme

hastighed som i fremskrivningen fra august 2025. Privatforbruget understøttes ligeledes af stigende reallønninger og formueindkomst.

Modsat forbrugskvoten er investeringskvoten aktuelt lidt over et historisk gennemsnit. I fremskrivningen er kvoten omtrent konstant, *jf. figur A.4*, dvs. de private investeringer vokser i gennemsnit på linje med den generelle vækst i økonomien frem mod 2035.

Anm.: De tre lodrette streger i figurerne angiver henholdsvis 2024 (sidste datadækkede år), 2027 (sidste konjunkturår) og 2035 (sidste år indenfor planlægningshorisonten).

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

Efter perioden med høj inflation i 2022 har inflationen siden efteråret 2023 ligget omkring eller under 2 pct. Inflationen forventes at udgøre 1,0 pct. i 2026 og 1,7 pct. i 2027. Frem mod 2035 ventes inflationen at ligge omkring 2 pct. Reduktionen i elafgiften til EU's minimumssats skønnes at reducere inflationen med ca. 0,8 pct.-point i 2026 og øge inflationen tilsvarende i 2028, når elafgiften stiger igen. Det modgås delvist af *Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt (januar 2026)*, der beregningsteknisk er indregnet som udmøntning af 6 mia. kr. af råderummet til lavere momsindtægter fra 2028 og frem (efter tilbageløb og adfærd) i 2035-forløbet.

Nøgletallene for det realøkonomiske forløb til 2035 er opsummeret i tabel A.2.

Tabel A.2
Nøgletal for dansk økonomi 2024-2035

		Konjunkturår			Mellemløbet forløb			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031-2035
Outputgab og reale vækstrater, pct.								
BNP	3,5	2,6	2,3	1,8	1,2	1,3	1,2	1,3
BVT	3,8	3,0	2,2	1,7	1,2	1,3	1,2	1,2
Outputgab	1,5	1,2	0,9	0,9	0,8	0,6	0,3	0,1
Efterspørgsel, realvækst, pct.								
Privat forbrug	1,0	1,9	2,5	2,3	2,3	1,9	2,0	2,3
Offentligt forbrug	1,9	3,5	3,1	4,5	1,6	1,9	1,7	1,3
Faste bruttoinvesteringer	3,0	-1,0	3,1	2,4	0,5	0,2	0,8	1,6
Eksport	7,1	2,8	3,3	2,2	2,3	2,2	1,9	1,4
Import	4,1	1,8	3,8	3,9	3,7	2,9	2,8	2,4
Prisudvikling, pct.								
Timelønninger	4,8	3,7	3,2	3,2	3,4	3,3	3,3	3,4
Forbrugerpriser	1,4	1,9	1,0	1,7	2,0	1,8	1,6	1,7
Betalingsbalance, pct. af BNP								
Betalingsbalance	12,2	12,2	11,9	10,7	10,4	10,6	10,3	9,2
Arbejdsmarked og produktivitet								
Strukturel arbejdsstyrkevækst (pct.)	1,0	1,1	0,6	0,7	-0,1	0,1	0,3	0,0
Strukturel beskæftigelsesvækst (pct.)	1,2	1,4	0,6	0,4	-0,1	0,1	0,3	0,1
Bruttoledighed (1.000 personer)	87,1	87,7	88,8	98,6	102,9	106,8	113,6	114,2
Timeproduktivitet, private byerhverv (pct.)	5,1	2,3	2,3	1,9	1,7	1,5	1,2	1,2

Anm.: Forløbet er baseret på oplysningerne i boks A.1, 2 og 3. For 2031-2035 vises alle tal som gennemsnitlige årlige vækstrater, på nær tallene for ledighed, gab og betalingsbalance, der er angivet som gennemsnitsniveauer i perioden.

- 1) Realvæksten i det offentlige forbrug er baseret på de offentlige forbrugsudgifter opgjort ved inputmetoden ekskl. afskrivninger, og er det begreb, der anvendes i opgørelsen af det finanspolitiske råderum. For så vidt angår realvæksten i BNP indgår det reale offentlige forbrug inkl. afskrivninger opgjort ved output-metoden. Der er forudsat en forskel i væksten mellem input- og outputmetoden svarende til det historiske gennemsnit.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomiske Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

A.2 Strukturel saldo frem mod 2035 og finanseffekter

I 2035-planen planlægges finanspolitikken ud fra et mellemfristet mål for den strukturelle saldo på -0,6 pct. af BNP i 2035.² Frem mod 2035 planlægges der dermed efter en reduktion af den strukturelle saldo fra et strukturelt overskud på 1,1 pct. af BNP i 2025.

I årene før 2030 indeholder regeringens 2035-plan yderligere finanspolitiske lempelser og dermed diskretionære svækkelser af den strukturelle saldo på ca. 0,3 pct. af BNP i 2026, 0,7 pct. af BNP i 2027, 1 pct. af BNP i 2028 og 0,3 pct. af BNP i 2029 sammenlignet med *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og en rent teknisk opdateret fremskrivning, jf. boks A.4.³ Det afspejler lempelserne som led i *Aftale om fødevarehjælp (januar 2026)*, yderligere støtte til Ukraine mv. i 2026 samt lempelser til at skabe rum til yderligere prioriteringer til blandt andet forsvar, sikkerhed og beredskab mv. i 2027-2029.

Med den tilrettelagte sti for den strukturelle saldo planlægges der fortsat efter en strukturel saldo på -0,5 pct. af BNP i 2030 som i 2030-planen *DK2030 – Danmark rustet til fremtiden*, jf. tabel A.3. I 2027 skønnes et underskud på den strukturelle saldo på 0,9 pct. af BNP, hvilket er tæt på budgetlovens underskudsgrænse på 1 pct. af BNP. I 2028 og 2029 planlægges der med lidt større afstand til budgetlovens underskudsgrænse.

Tabel A.3
Strukturel saldo frem mod 2035

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Pct. af strukturelt BNP											
2035-forløb	1,1	-0,3	-0,9	-0,7	-0,7	-0,5	-0,4	-0,4	-0,5	-0,6	-0,6
Teknisk opdateret 2030-fremskrivning ¹⁾	1,1	-0,2	-0,2	0,3	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4	-0,6	-0,7	-0,6

1) Den teknisk opdaterede 2030-fremskrivning er baseret på det opdaterede konjunkturgrundlag i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og afspejler virkningen af indgåede aftaler, men ikke regeringens samlede finanspolitiske rammer i 2035-planen.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025, *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025 og egne beregninger.

Det mellemfristede mål for den strukturelle saldo i 2035 på -0,6 pct. af BNP i 2035-planen er på linje med skønnet i en teknisk opdateret 2030-fremskrivning (grundforløb) før nye prioriteringer og fastsættelsen af de økonomiske mål og rammer i regeringens 2035-plan, jf. boks A.4.

² Den strukturelle saldo er et beregnet mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser ved den givne finanspolitik. Den strukturelle saldo renses – i modsætning til den faktiske saldo – for virkningen af konjunktursving og en række andre midlertidige forhold og er derfor et mere robust mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser.

³ Den finanspolitiske lempelse i 2026 i *Aftale om fødevarehjælp (januar 2026)* er indregnet i grundlaget i den teknisk opdaterede fremskrivning, men ikke afspejlet i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025.

Boks A.4

Teknisk opdateret 2030-fremskrivning sammenlignet med august-fremskrivning

Der er udarbejdet en teknisk opdateret 2030-fremskrivning med afsæt i det opdaterede konjunkturgrundlag i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og øvrige nye oplysninger mv., se også boks A.2. Den teknisk opdaterede fremskrivning afspejler virkningen af indgåede politiske aftaler, herunder saldosvækkelsen i forbindelse med *Aftale om fødevarehjælp (januar 2026)*. Den tekniske fremskrivning afspejler derimod ikke regeringens samlede finanspolitiske rammer i 2035-planen (ny saldomål 2026-2029, saldomål i 2035, ændret investeringsramme mv.).

I den teknisk opdaterede 2030-fremskrivning er skønnet for den strukturelle saldo uændret i 2030 og 2035 sammenlignet med fremskrivningen fra august 2025, jf. *tabel a*. Skønnene for den strukturelle saldo er i alle årene omtrent uændrede i forhold til august-vurderingen. Den opdaterede fremskrivning bidrager dermed i sig selv ikke til underliggende forbedringer eller forværringer af de offentlige finanser og dermed ændringer af det finanspolitiske råderum.

Tabel a

Strukturel saldo i teknisk opdateret 2030-fremskrivning sammenlignet med august-fremskrivningen

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Pct. af strukturelt BNP											
1. Teknisk opdateret 2030-fremskrivning	1,1	-0,2	-0,2	0,3	-0,4	-0,5	-0,4	-0,4	-0,6	-0,7	-0,6
2. August-fremskrivning	1,0	-0,1	-0,1	0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6
3. Ændring ¹⁾	0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,0

- 1) Udover skønændringer afspejler ændringen, at finanspolitikken siden finanslovforslaget er lempet diskretionært i forbindelse med finanslovaftalen mv. og *Aftale om fødevarehjælp (januar 2026)* svarende til en svækkelse af den strukturelle saldo på omkring 0,2 pct. af BNP i 2026, 0,1 pct. af BNP i 2027 og 0,1 pct. af BNP i 2028.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025, *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025 og egne beregninger.

Med den lempeligere saldo i 2026 og 2027 i 2035-forløbet øges de ét-årige finanseffekter i forhold til det skønnede i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025. Den skønnede ét-årige finanseffekt øges således med 0,1 pct.-point til 0,5 pct.-point i 2026 og 0,5 pct.-point til 0,7 pct.-point i 2027. Den flerårige finanseffekt skønnes til 0,1 pct.-point i 2026 og 0,6 pct.-point i 2027. År-til-år-ændringen i den flerårige finanseffekt afspejler udover ændringer i finanspolitikken i forhold til året forinden, også at aktivitetsvirkningen af lempelser flere år tilbage gradvist aftager.

Som det også var tilfældet i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025, er der foretaget en illustrativ beregning af finanseffekterne med alternative beregningstekniske forudsætninger om importindholdet i det offentlige forbrug (varekøbet) og de offentlige investeringer, jf. *tabel A.4*.⁴

⁴ I forbindelse med forsvarsforliget og andre aftaler på forsvarsområdet – herunder etablering af Accelerationsfonden – er det blandt andet besluttet at øge Forsvarets indkøb af militært materiel. Det trækker isoleret set i retning af, at de beregnede finanseffekter i de aktuelle år udgør et overkantsskøn. Det skyldes, at større anskaffelser af militært materiel typisk har et højere importindhold end, hvad der lagt til grund i standardberegningen af finanseffekterne. Der foreligger ikke på forhånd konkret information om importindholdet i udgiftslofterne til forsåret, som både kan påvirke importindholdet af det

I den illustrative beregning er de ét-årige finanseffekter i 2025-2027 reduceret med ca. en tredjedel i forhold til standard-beregningen, mens den flerårige finanseffekt (inkl. lempelserne i 2035-forløbet) er beregnet til 0,1 pct.-point i 2027. I 2027 er finanspolitikken samlet set lidt mere ekspansiv end i 2019 i den illustrative beregning.⁵

Den ét-årige finanseffekt skønnes i standardberegningen i gennemsnit at udgøre omtrent 0,1 pct.-point i perioden 2028-2035. Det afspejler en høj råderumsvækst, der beregningsteknisk indgår som offentligt forbrug (og derfor med relativt høj kortsigtsmultiplikator).

Tabel A.4
Finanseffekter

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Gennemsnit 2028-2030	Gennemsnit 2031-2035
Ét-årig finanseffekt, pct.-point										
Standardberegning	1,5	1,2	-1,8	-1,0	-0,2	0,6	0,5	0,7	0,1	0,1
Illustrativ beregning	1,5	1,2	-1,8	-1,0	-0,2	0,3	0,3	0,4	0,1	0,1
<i>Memo: Økonomisk Redegørelse, december 2025</i>	1,5	1,2	-1,8	-1,0	-0,2	0,6	0,4	0,2		
Flerårig finanseffekt, pct.-point										
Standardberegning	1,5	2,7	0,8	-0,3	-0,7	-0,2	0,1	0,6	0,3 ¹⁾	
Illustrativ beregning	1,5	2,7	0,8	-0,3	-0,7	-0,4	-0,2	0,1	0,2 ¹⁾	

Anm.: Den ét-årige finanseffekt angiver virkningen af den førte finanspolitik i et enkelt år, målt ved ændringerne i finanspolitikken i forhold til året forinden. Den flerårige finanseffekt måler den samlede virkning på outputgabet af finanspolitikken siden 2019.

1) Angiver den flerårige finanseffekt i 2030.

Kilde: *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

A.3 Finanspolitisk råderum og prioriteringsrum

Med forlængelsen af planlægningshorisonten til 2035 kan der opgøres et finanspolitisk råderum frem mod 2035. Det finanspolitiske råderum er et overordnet mål for, hvor meget plads der er til politiske initiativer på udgifts- eller skatteområdet inden for det fastsatte balancekrav på -0,6 pct. af BNP i 2035, herunder til realvækst i det offentlige forbrug eller andre politiske initiativer.

Opgørelsen af det finanspolitiske råderum afspejler endvidere, at der i den mellemfristede planlægning er afsat særskilt ramme til de offentlige investeringer, *jf. afsnit A.5*. Såfremt der fremadrettet bliver behov for at øge den offentlige investeringsramme, vil det finanspolitiske råderum således blive

offentlige varekøb og de offentlige investeringer. Derudover er der stor usikkerhed om fordelingen af forsvarsudgifterne på henholdsvis offentligt forbrug og investeringer mv.

⁵ Konkret forudsættes det i beregningen, ligesom i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 boks 2.1, at halvdelen af stigningen i offentlige investeringer og varekøb fra 2024 til 2027 udelukkende består af import.

reduceret omtrent tilsvarende inden for et fastholdt balancemål for den strukturelle saldo.

Det finanspolitiske råderum indgår som primært element i fastlæggelsen af de 4-årige udgiftslofter, der ligger til grund for tilrettelæggelsen af udgifts- og finanspolitikken i forbindelse med økonomaftaler med kommuner og regioner samt finanslovsforslaget og de efterfølgende aftaler om finansloven mv.

Det finanspolitiske råderum frem mod 2030 blev senest opgjort i forbindelse med *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025, hvor det blev beregnet til ca. 83¼ mia. kr. i 2030 målt i forhold til 2026, dvs. finanslovsåret. I forbindelse med den opdaterede mellemfristede fremskrivning og de fastlagte finanspolitiske rammer frem mod 2035 er det finanspolitiske råderum opgjort til ca. 71 mia. kr. i 2030 og godt 120 mia. kr. i 2035 (målt i forhold til udgiftsniveauet i 2026), *jf. tabel A.5*.

Tabel A.5
Det finanspolitiske råderum frem mod 2035

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Mia. kr. (2026-priser)									
<i>Opdateret 2030-forløb, august 2025</i>	10½	23¼	61½	83¼	-	-	-	-	-
<i>2035-forløbet</i>	31½	43¼	57½	71	85¼	94	101	108¼	120¼

Anm.: Det finanspolitiske råderum er korrigeret for ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og folgeerhverv mv. Råderummet er opgjort med usikkerhed, som er stigende ud i tid.

Kilde: *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025 og egne beregninger.

Ændringerne i det finanspolitiske råderum i årene frem mod 2030 skal særligt ses i sammenhæng med lempelsen af den strukturelle saldo i 2026-2029, den prioriterede ramme til nedsættelse af moms, samt forhøjelsen af den offentlige investeringsramme i 2030, *jf. afsnit A.5*. Dertil afspejler ændringerne en række øvrige modsatrettede forhold, *jf. boks A.5*.

Boks A.5
Det finanspolitiske råderum sammenlignet med fremskrivningen fra august 2025

Siden det mellemfristede forløb i august 2025 er der indregnet nye oplysninger, der påvirker råderummet frem mod 2030, *jf. tabel a*. En række af ændringerne afspejler indgåede politiske aftaler og andre besluttede tiltag samt nye finanspolitiske rammer. Disse ændringer er afspejlet i udgiftsloftsforløbet.

- **Aftale om finanslov for 2026 og øvrige politiske aftaler.** Aftale om finansloven for 2026 og øvrige politiske aftaler mv. giver samlet anledning til en forøgelse af den højest mulige offentlige forbrugsvækst fra 2026 til 2030 på 1 mia. kr. Justeringen afspejler navnlig to overordnede og modsatrettede effekter. På den ene side er nye prioriteringer vedr. bl.a. afgiftsnedsættelser som led i finanslovaftalen delvist håndteret af en finanspolitisk lempelse i 2026-2028, mens den varige virkning af afgiftsnedsættelserne medfører en reduktion af det højest mulige offentlige forbrug (råderummet) fra 2029. Det offentlige forbrug reduceres som følge heraf mere i 2030 end i 2026. På den anden side indebærer en række øvrige udmøntninger – herunder i forlængelse af *Enighed om yderligere styrkelse af Forsvaret mv. (oktober 2025)* – samlet set en reduktion af det offentlige forbrug i 2026 relativt til 2030.

Boks A.5 (fortsat)

Det finanspolitiske råderum sammenlignet med fremskrivningen fra august 2025

- **Rentevirkning af lempelse af finanspolitikken i 2026-2028 i forbindelse med aftale om finansloven for 2026.** I forbindelse med Aftale om finanslov for 2026 lempes den strukturelle saldo samlet set med 0,1 pct. af BNP i 2026-2028. Den afledte virkning på den offentlige gæld indebærer en rentevirkning, der reducerer det finanspolitiske råderum i 2030 med ca. ¼ mia. kr.
 - **Lempelse af den strukturelle saldo i 2026-2029 i 2035-planen.** Med de finanspolitiske rammer i 2035-planen lempes stien for den strukturelle saldo i 2026-2029. Midlerne fra lempelsen i 2026 indregnes som udgangspunkt som øgede offentlige forbrugsudgifter (med undtagelse af midler allerede udmøntet til fødevarechecken, jf. *Aftale om fødevarehjælp (januar 2026)*). Det højere udgiftsniveau i 2026 reducerer den højest mulige offentlige forbrugsvækst målt ift. udgiftsniveauet i 2026 med ca. 4¼ mia. kr.
 - **Forhøjelse af den offentlige investeringsramme i 2030.** Som led i 2035-planen forhøjes den offentlige investeringsramme i 2030. Forhøjelsen reducerer den højest mulige offentlige forbrugsvækst i 2027-2030 med ca. 5¼ mia. kr. ved uændret saldomål i 2030.
 - **Rentevirkning og andre tekniske forhold som følge af de finanspolitiske rammer i 2035-planen.** Lempelsen af stien for den strukturelle saldo i 2026-2029 er forbundet med en afledt rentevirkning samt andre tekniske justeringer, som isoleret set reducerer det finanspolitiske råderum i 2030 med omtrent ¼ mia. kr.
 - **Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.** En række øvrige forhold og tekniske justeringer giver samlet set anledning til en opjustering af det finanspolitiske råderum på ca. ¼ mia. kr.
 - **Videreførelse af skattestoppet frem mod 2035.** Regeringen prioriterer en videreførelse af skattestoppet fra 2030 og frem mod 2035, så der samlet set ikke opkræves mere i skat eller afgifter end allerede aftalte indekseringer af satser og beløbsgrænser tilsiger. Skattestoppet er en forlængelse af nuværende lovgivning, hvor nuværende afgifter fastholdes nominelt, og indregnes derfor i fremskrivningen, når planlægningshorisonten for de finanspolitiske rammer forlænges fra 2030 til 2035. Tobaks- og nikotinafgifter er undtaget fra dette princip, og princippet gælder heller ikke for erhvervsbeskatning, hvis provenuet føres tilbage krone for krone til erhvervene. Endvidere indekseres visse afgifter i forvejen jf. gældende lovgivning (fx energi- og CO₂-afgifter), og er således også undtaget. Videreførelsen af skattestoppet af punktafgifterne frem mod 2035 påvirker ikke det finanspolitiske råderum frem mod 2030, men i fravær af videreførelsen, ville det finanspolitiske råderum i 2035 isoleret set være 1 mia. kr. større.
- I forhold til udgiftsloftsforløbet frem mod 2035 er der i 2035-forløbet indregnet virkninger af en række politiske prioriteringer.
- **Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt.** Med aftalen afsættes en ramme på 6 mia. kr. årligt fra 2028 til at reducere leveomkostningerne for danskerne, som udgangspunkt ved at enten at nedsætte momsen på alle fødevarer eller fjerne momsen på frugt og grønt. Der er i fremskrivningen indregnet tilsvarende lavere momsindtægter, som modgås af en reduktion af det finanspolitiske råderum.
 - **Løft af Ukraine-fond i 2026.** Regeringen vil udmønte en del af midlerne fra lempelsen i 2026 til at løfte Ukraine-fonden. Løftet forudsættes delvist at være udmøntet til udgifter uden for det offentlige forbrug. Det lavere udgiftsniveau for det offentlige forbrug i 2026 øger den højest mulige offentlige forbrugsvækst målt ift. udgiftsniveauet i 2026 med ca. 2¼ mia. kr.

Boks A.5 (fortsat)

Det finanspolitiske råderum sammenlignet med fremskrivningen fra august 2025

- Forlængelse af den nuværende indfasning af obligatorisk pensionsordning for overførselsmodtagere.**
 En række indkomstoverførsler er omfattet af obligatorisk pensionsordning (OP), som indebærer, at staten indbetaler et bidrag til den almindelige ATP-pensionsordning. I 2026 udgør pensionsbidraget 2,1 pct. af ydelsen. Med aftalen som indførte OP, blev det besluttet, at pensionsbidraget gradvist forhøjes fra 0,3 pct. i 2020 til 3,3 pct. i 2030. Regeringen vil prioritere, at indbetalingsprocenten fortsætter med at stige med 0,3 pct.-point hvert år i perioden 2031 til 2035, således at indbetalingsprocenten i 2035 vil være 4,8 pct. af ydelsen. Forlængelsen indebærer, at de omfattede indkomstoverførsler inkl. pensionsbidrag, fortsat reguleres årligt svarende til lønudviklingen frem til 2035. Det skyldes, at indkomstoverførslerne årligt reguleres med lønudviklingen fratrukket et fast fradrag på 0,3 pct.-point. Forlængelsen reducerer det finanspolitiske råderum i 2035 med ca. 2½ mia. kr. i forhold til et forløb med fast fradrag i reguleringen af indkomstoverførslerne og fastholdt pensionsbidrag på 3,3 pct. (svarende til gældende lovgivning).

Tabel a

Ændringer i det finanspolitiske råderum i 2030

	2030 ift. 2026	2035 ift. 2026	2035 ift. 2030
Mia. kr. (2026-priser)			
Opdateret 2030-forløb, august 2025	83¼	-	-
+ Aftale om finanslov for 2026 og øvrige politiske aftaler	+1	-	-
+ Rentevirkning af lempelse af finanspolitikken i 2026-2028 i forbindelse med aftale om finansloven for 2026	-¼	-	-
+ Lempe af den strukturelle saldo i 2026-2029 i 2035-planen	-4¾	-	-
+ Forhøjelse af den offentlige investeringsramme i 2030	-5¼	-	-
+ Rentevirkning og andre tekniske forhold som følge af de finanspolitiske rammer i 2035-planen	-¼	-	-
+ Øvrige forhold, tekniske justeringer mv.	+¼	-	-
Udgiftsloftsforløb, februar 2026 ¹⁾	74¼	126	51¼
Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt	-6	-6	-
Løft af Ukraine-fond i 2026 (beregningsteknisk forudsætning om udmøntning)	2¾	2¾	-
Forlængelse af den nuværende indfasning af obligatorisk pensionsordning for overførselsmodtagere	-	-2½	-2½
2035-forløb, februar 2026	71	120¼	49¼
Ændring ift. Opdateret 2030-forløb, august 2025	-12¼	-	-

Anm.: Det finanspolitiske råderum er korrigeret for ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og følgehverv mv. Råderummet er opgjort med usikkerhed, som er stigende ud i tid.

1) Regeringens prioriterede forlængelse af skattestoppet af visse punktafgifter fra 2030 til 2035 er indregnet i udgiftsloftsforløbet og 2035-forløbet. I fravær af videreførelsen ville det finanspolitiske råderum i 2035 i begge forløb være 1 mia. kr. større.

Kilde: *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025 og egne beregninger.

Et finanspolitisk råderum på godt 120 mia. kr. i 2035 svarer til en gennemsnitlig vækst i det offentlige forbrug på ca. 1,8 pct. årligt i 2027-2035. Det er væsentligt større end den gennemsnitlige årlige vækst i det demografiske træk i samme periode på ca. 0,4 pct. årligt. Det er også større end den historiske vækst i det offentlige forbrug, som i perioden 2000-2025 i gennemsnit udgjorde 1,2 pct. årligt.

Råderummet skal ud over den demografiske udvikling også dække regeringens øvrige politiske prioriteringer, herunder i forhold til løft af forsvarsudgifter mv.

Opgørelse af disponeringsrummet

Det finanspolitiske råderum måler, hvor meget de økonomiske rammer i finanspolitikken vokser givet de forudsætninger for udviklingen i beskæftigelse, produktivitet, formueopbygning mv., som indgår i de mellemfristede fremskrivninger. Konkret er det finanspolitiske råderum opgjort som den højest mulige vækst i det offentlige forbrug givet den fremskrevne udvikling i de øvrige offentlige indtægter og udgifter og regeringens mål for den strukturelle saldo på -0,6 pct. af BNP i 2035.

Der er usikkerhed forbundet med både opgørelsen af råderummet, og hvor meget forsvarsudgifter vil lægge beslag på den højest mulige offentlige forbrugsvækst. Usikkerheden er blandt andet knyttet til, hvordan forsvarsudgifterne vil blive anvendt, herunder hvordan de fordeles på fx offentlige investeringer og offentligt forbrug eller andre kategorier i nationalregnskabet. Denne usikkerhed gør sig gældende allerede fra 2026 og skal blandt andet ses i sammenhæng med, at de konkrete beslutninger i udgiftspolitikken foregår på budgetform og afspejles på de årlige finanslove, der alene indeholder budgettering for en fireårig periode.⁶ De årlige finanslove kan omfatte reserver eller andre bevillinger, som ikke nødvendigvis på forhånd er fordelt på drifts- eller anlægsudgifter eller andre udgiftstyper.

I praksis tilrettelægges udgifts- og finanspolitikken inden for de fastsatte 4-årige udgiftslofter. For at give et mere udfoldet billede af de konkrete prioriteringsmuligheder i udgifts- og finanspolitikken – i forhold til allerede besluttede tiltag mv. – er der således i det følgende vist en opgørelse af det reelle disponeringsrum til nye initiativer inden for rammerne af udgiftslofterne. Opgørelsen er beregningsteknisk og med usikkerhed forlænget til 2030.

Opgørelsen giver et mere udfoldet billede af prioriteringsmulighederne. Det skal ses i lyset af, at det finanspolitiske råderum kun dækker det højest mulige offentlige forbrug (ikke det samlede løft for driftsudgifter) og ikke tager højde for, at der kan være underliggende ændringer af bevillingerne, fx udløb af midlertidige bevillinger mv. eller politiske aftaler med stigende driftsudgifter flere år ud i tid. Sådanne forhold kan således både øge eller reducere disponeringsmulighederne, uden at dette er afspejlet i det finanspolitiske råderum.

Udviklingen i de økonomiske rammer (det finanspolitiske råderum) indgår imidlertid som et primært element i fastsættelsen af de 4-årige udgiftslofter, der udgør rammerne for den konkrete løbende tilrettelæggelse af udgifts- og finanspolitikken i forbindelse med finansloven mv. (på budgetform). Disponeringsmulighederne i udgiftspolitikken er således i praksis knyttet til det frie rum under de fastsatte 4-årige udgiftslofter.⁷

⁶ Finansloven indeholder et konkret budget for finansåret samt budgetoverslag for de efterfølgende tre finansår.

⁷ Beskrivelsen af fastlæggelsen af udgiftslofterne og korrektioner hertil offentliggøres løbende på Finansministeriets hjemmeside. Det bemærkes, at der ligeledes løbende foretages en udmøntning af den fastsatte mellemfristede investeringsramme.

Disponeringsrum i 2027-2030

Af tabel A.6 nedenfor fremgår det gældende statslige delloft for driftsudgifter i 2027-2029 og bevillingerne på finansloven for 2026, som Folketinget har vedtaget. Det bemærkes, at hele udgiftsvæksten i det offentlige forbrug som udgangspunkt placeres under det statslige delloft i forbindelse med loftfastsættelsen, idet der efterfølgende er mulighed for at omdisponere mellem det statslige, kommunale og regionale lofter i forbindelse med det årlige bloktilskudsaktstykke på baggrund af de indgåede økonomiaftaler med kommuner og regioner.

Endvidere vises i tabel A.6 udgifter, som er forudsat at skulle anvendes til at dække væksten i det demografiske træk i kommuner og regioner, opfyldelse af inputmålsætninger (udviklingsbistand på 0,7 pct. af BNI og forskningsmålsætning på 1,0 pct. af BNP) og en teknisk reservation til forsvar, der endnu ikke er afspejlet på bevillingerne på finansloven. Den tekniske reservation til forsvar blev indarbejdet i udgiftslofterne i forbindelse med finanslovsforslaget for 2026, og der tages i opgørelsen i tabel A.6 højde for den resterende del af reservationen, der endnu ikke er indarbejdet i bevillingerne.

På den baggrund kan der opgøres et resterende disponeringsrum i 2027-2029, der skal håndtere bevillingsudløb samt nye politiske initiativer mv. I tabellen fremgår desuden en foreløbig opgørelse for 2030, der tager afsæt i en teknisk opgørelse af det statslige delloft for driftsudgifter i 2030 baseret på det opdaterede mellemfristede udgiftsloftsforløb samt et beregningsteknisk og helt foreløbigt grundlag for budgetteringen i 2030. Udgiftslofter og budgetterede bevillinger for 2030 fastlægges i forbindelse med finanslovsforslaget for 2027.

Det resterende disponeringsrum frem mod 2030 kan herefter tillægges virkningen af de nye fastsatte økonomiske rammer, herunder en lempeligere sti for den strukturelle saldo frem mod 2029 og tilpasninger af den offentlige investeringsramme i 2027 og 2030. Hermed kan disponeringsrummet opgøres til 29,9 mia. kr. i 2027 stigende til 83 mia. kr. i 2030.

Tabel A.6
Opgørelse af disponeringsrum, 2027-2030

	2027	2028	2029	2030
Mia. kr., 2026-priser				
Statsligt delloft for driftsudgifter på finansloven for 2026	310,8	318,6	360,1	391 ¹⁾
Bevillinger under statsligt delloft for driftsudgifter på finansloven for 2026	297,3	287,5	285,5	284 ¹⁾
Disponeringsrum	13,5	31,2	74,6	107
Udgifter til demografisk træk i kommuner og regioner, indfrielse af inputmålsætninger og teknisk reservation til forsvar	-12,8	-12,2	-12,0	-17
<i>Heraf demografisk træk i kommuner og regioner</i>	<i>-2,5</i>	<i>-5,0</i>	<i>-7,5</i>	<i>-10</i>
<i>Heraf indfrielse af målsætninger for udviklingsbistand og forskning²⁾</i>	<i>-3,9</i>	<i>-4,5</i>	<i>-4,5</i>	<i>-7</i>
<i>Heraf resterende teknisk reservation til forsvar</i>	<i>-6,4</i>	<i>-2,6</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Disponeringsrum efter demografisk træk mv.	0,7	19,0	62,6	90
Lempelse af finanspolitikken svarende til fastlagte saldosti frem mod 2035 samt justering af investeringsrammen	29,2	32,4	8,9	-7
Disponeringsrum efter lempelse af finanspolitikken og justering af investeringsrammen	29,9	51,4	71,5	83

- 1) Der er udarbejdet en teknisk opgørelse af det statslige delloft for driftsudgifter i 2030 baseret på det opdaterede mellemfristede forløb til 2030 samt et helt foreløbigt grundlag for budgetteringen i 2030.
- 2) Der skal tages forbehold for, at udgifterne til genopfyldelse af målsætninger for udviklingsbistand og forskning løbende ændrer sig i lyset af nye oplysninger vedr. BNI/BNP samt ændrede forudsætninger for udgifter, der kan opgøres som hhv. bistand og forskning.

Beregningsteknisk illustration af resterende midler i 2035

Efter 2030 er der ikke opgjort et resterende disponeringsrum, idet udgiftslofter og bevillinger ikke er opgjort efter 2030.

De resterende midler i 2035 kan beregningsteknisk illustreres ved at tage udgangspunkt i det resterende disponeringsrum i 2030 (jf. tabel A.6) og tillægge en teknisk forudsat stigning i udgiftslofterne baseret på udviklingen i det finanspolitiske råderum fra 2030 til 2035, *jf. tabel A.7*.

Det skal understreges, at der ikke er tale om en opgørelse af det resterende disponeringsrum i 2035, da der ikke er taget højde for den konkrete lofftastsættelse og en opgørelse af den forventede underliggende bevillingsudvikling, der vil kunne både øge eller reducere det konkrete disponeringsrum i 2035. Opgørelsen giver dog en indikation af de resterende midler i 2035.

Der vil således heller ikke løbende blive foretaget en opfølgning på den beregningstekniske illustration af de resterende midler i 2035 i takt med konkrete disponeringer i udgiftspolitikken. Opgørelsen af det konkrete disponeringsrum i udgiftspolitikken i tabel A.6 kan forlænges med et år ad gangen i forbindelse med fremsættelsen af det kommende års finanslovsforslag.

Tabel A.7
Beregningsteknisk illustration af resterende midler i 2035

	2035
Mia. kr., 2026-priser	
Resterende disponeringsrum i 2030, <i>jf. tabel A.6</i>	83
Teknisk forudsat stigning i udgiftslofterne 2030-2035 ¹⁾	52
Beregningsteknisk illustration af resterende midler i 2035	135

- 1) Den teknisk forudsatte stigning i udgiftslofterne er baseret på det opgjorte finanspolitiske råderum fra 2030 til 2035 med de fastlagte finanspolitiske rammer (herunder videreførelsen af skattestoppet frem til 2035, som isoleret set reducerer det finanspolitiske råderum med ca. 1 mia. kr.) men før kommende politiske prioriteringer.

Prioriteter i regeringens økonomiske plan

Med det foreslåede løft af forsvaret disponeres 15,0 mia. kr. i 2027, 23,0 mia. kr. i 2028, 37,7 mia. kr. i 2029 og 38,6 mia. kr. i 2030 fra det resterende disponeringsrum frem mod 2030. Hertil kommer disponeringer på 1 mia. kr. årligt til en forhøjet ramme til beredskab og samfundssikkerhed og nye udgifter forbundet med en kommende klimatilpasningsplan på 0,3 mia. kr. i 2029 og 1,0 mia. kr. i 2030. Ligeledes er der i januar 2026 indgået aftale om at afsætte en ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt på 6,0 mia. kr. årligt fra 2028 og frem. Herefter kan disponeringsrummet opgøres til 13,9 mia. kr. i 2027 stigende til 36 mia. kr. i 2030, *jf. tabel A.8*.

I opgørelsen af disponeringsrummet er der ikke taget højde for potentielle udgifter til håndtering af bevillingsudløb, håndtering af evt. driftsudfordringer, uforudsete udgifter mv. Der er illustrativt opstillet et mekanisk scenarie for udgifter forbundet hermed, *jf. scenarie i tabel A.8*. Det bemærkes, at udgifterne i det mekaniske scenarie i 2030 er beregningsteknisk videreført fladt i 2035. Scenariet indeholder således ikke merudgifter til håndtering af evt. nye driftsudfordringer, uforudsete udgifter mv., der måtte opstå i perioden efter 2030.

Udgifterne kan blandt andet dække over håndtering af bevillingsudløb i flerårsaftaler, fx på Skatteministeriets område fra 2028, håndtering af øvrige statslige potentielle merudgifter eller mindreindtægter. Det kan fx omfatte mindreindtægter som følge af den besluttede udskydelse af ETS2 fra 2027 til 2028 samt som følge af en ny samlet ændring af OECD-aftalens Søjle 2 om global minimumsbeskatning af globale koncerner. Hertil vil der årligt være merudgifter forbundet med opbygning af tekniske reserver på kommende finanslove. Det bemærkes, at løbende merudgifter/mindreprovenuier ligeledes vil kunne håndteres ved omprioriteringer af eksisterende udgifter, forhøjelse af indtægter, reformer mv.

Såfremt der tages udgangspunkt i det mekanisk opgjorte udgiftsbehov som følge af bevillingsudløb mv. i scenariet, kan det resterende disponeringsrum opgøres til ca. 6 mia. kr. i 2027 stigende til ca. 16 mia. kr. i 2030. Det resterende disponeringsrum skal håndtere alle yderligere nye politiske initiativer, fx udgifter til kommende økonomiaftaler med kommuner og regioner, nye politiske initiativer på kommende finanslove samt potentielle betydelige merudgifter forbundet med Danmarks EU-bidrag i 2028 og frem som følge af en ny flerårig finansiel ramme i EU (MFF).

Tabel A.8
Nye prioriteter og resterende midler

	2027	2028	2029	2030	2035
Mia. kr. (2026-priser)					
Disponeringsrum	29,9	51,4	71,5	83	-
Beregningsteknisk illustration af resterende midler	-	-	-	-	135 ¹⁾
Nye prioriteter					
Lineært løft af forsvarsudgifter til 3,5 pct. af BNP i 2030	-15,0	-23,0	-37,7	-38,6	-42,9 ²⁾
Forhøjet ramme til beredskab og samfundssikkerhed	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-5,0
Klimatilpasning	-	-	-0,3	-1,0	-1,4
Ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt	-	-6,0	-6,0	-6,0	-6,0
Indfrielse af 2035-klimamål på 82 pct. og støtte til tre havvindmølleparker	-	-	-	-	-4,5
Vækst i det demografiske træk	-	-	-	-	-13 ³⁾
Forlængelse af den nuværende obligatoriske pensionsordning for overførselsmodtagere	-	-	-	-	-2,4
Resterende disponeringsrum	13,9	21,4	26,5	36	-
Beregningsteknisk illustration af resterende midler	-	-	-	-	59
<i>Illustrativt scenarie for udgifter til bevillingsudløb mv.</i>	<i>-8,0</i>	<i>-12,0</i>	<i>-16,0</i>	<i>-20</i>	<i>-20</i>
<i>Resterende prioriteringsrum efter illustrativt scenarie for udgifter til bevillingsudløb mv.</i>	<i>5,9</i>	<i>9,4</i>	<i>10,5</i>	<i>16</i>	<i>39</i>

- 1) Opgørelsen af de resterende midler i 2035 er efter regeringens prioritering om at videreføre skattestoppet på punktafgifter frem til 2035, som isoleret set reducerer de resterende midler med ca. 1 mia. kr.
- 2) Den viste disponering i 2035 til løft af forsvarsudgifterne til 3,5 pct. af BNP udgør merudgiften i 2030 tillagt udgiftsvæksten frem mod 2035 for at fastholde pct.-målsætningen for forsvarsudgifterne. Således kan det sidestilles med den forudsatte vækst i resterende midler fra 2030 til 2035, som afspejler det finansielle råderum målt ift. udgiftsniveauet i 2030.
- 3) Prioriteringen om at dække væksten i det demografiske træk i årene frem til 2030 er allerede afspejlet i disponeringsrummet for nye prioriteringer, *jf. tabel A.6.*

A.4 Offentlige indtægter

I den mellemfristede fremskrivning udgør de primære offentlige indtægter omkring 49½ pct. af BNP i 2035 og er dermed omtrent på samme niveau som i 2024, *jf. tabel A.9.* De offentlige indtægter udgør dog ikke en konstant andel af BNP i de mellemliggende år. Indtægterne falder initialt som andel af BNP efter 2024, herunder som følge af nedsættelser af personskatten i 2025 og 2026 og den midlertidige afskaffelse af elafgiften i 2026-2027 mv. Efterfølgende genoprettes indtægterne gradvist frem mod 2035, trods den indregnede momsnedsættelse på 6 mia. kr. fra 2028, hvilket primært skyldes underliggende bevægelser i de forskellige skattegrundlag relativt til BNP.

Momsindtægternes BNP-andel øges fra 2024 til 2035 (på trods af nedsættelsen af moms fra 2028), i takt med at den private forbrugskvote normaliseres i fremskrivningen. Omvendt aftager punktafgifterne som andel af BNP, herunder navnlig som følge af aftagende energiafgifter. Hertil kommer, at blandt andet ejeravgifterne på biler aftager som andel af BNP, i takt med at bilparken i højere grad udgøres af elbiler, hvor ejeravgifterne er lavere end for benzin- og dieslbiler.⁸

Herudover aftager indtægterne fra selskabsskatten fra godt 4 pct. af BNP i 2024 til 3,2 pct. af BNP i 2035 (strukturelt 3,3 pct. af BNP), hvilket blandt andet afspejler forudsætningen i den mellemfristede fremskrivning om, at indtjeningsmargenen i fremstillingssektoren aftager fra et højt niveau i 2024. Omvendt bidrager en stigende lønkvote isoleret set til, at de personlige indkomstskatter stiger som andel af BNP.

Det samlede skattetryk i pct. af BNP er tilsvarende afhængig af bevægelser i de enkelte skattebaser og falder kun svagt fra 2024 til 2035, trods lavere skattebelastning for borgerne i kraft af navnlig personskattereformen, moms-nedsættelsen og fortsættelsen af skattestop til 2035. Frem mod 2035 nærmer skattetrykket i pct. af strukturelt BNP sig gennemsnittet for de seneste 20 år, *jf. figur A.5*.

Tabel A.9
Offentlige indtægter, 2024-2035

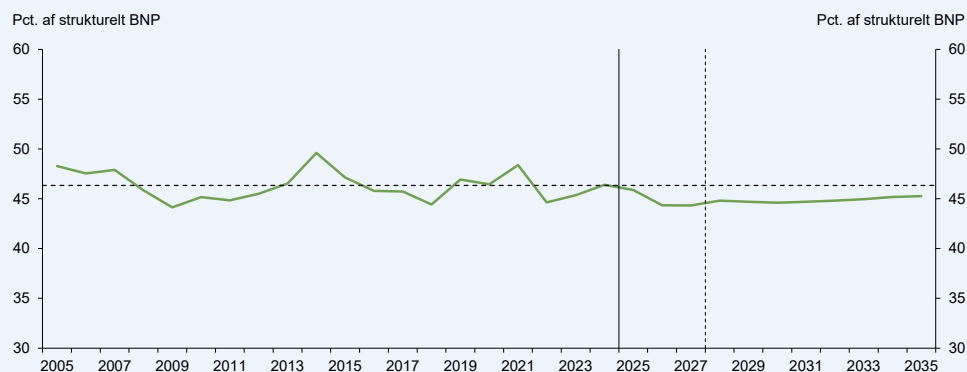
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Pct. af BNP												
1. Primære indtægter	49,3	48,4	47,2	47,2	48,0	48,2	48,5	48,8	49,0	49,1	49,3	49,4
– Skatter og afgifter (skattetryk)	45,6	45,1	43,8	43,8	44,5	44,4	44,5	44,7	44,8	45,0	45,2	45,3
– Personlige indkomstskatter og AM-bidrag	22,4	22,2	22,0	22,2	22,3	22,4	22,5	22,5	22,7	22,8	22,9	23,0
– Selskabsskat inkl. nordsø	4,2	4,4	4,3	4,1	3,9	3,7	3,5	3,4	3,3	3,3	3,3	3,2
– Aktieskat	2,0	1,9	1,7	1,6	1,7	1,7	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,1
– Pensionsafkastskat	1,5	1,2	1,0	1,0	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
– Moms	9,3	9,4	9,4	9,4	9,3	9,3	9,3	9,4	9,4	9,5	9,6	9,7
– Punktafgifter ekskl. registreringsafgift	2,2	2,2	1,8	1,7	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7
– Grundskyld og ejendomsværdiskat	1,4	1,4	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6
– Øvrige primære indtægter ¹⁾	6,3	5,8	5,6	5,7	6,1	6,5	6,8	7,0	7,0	7,0	7,0	6,8
2. Renteindtægter og udbytter	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
3. Indtægter i alt (1+2)	50,8	49,9	48,5	48,6	49,4	49,6	49,9	50,2	50,4	50,6	50,7	50,8

1) Øvrige primære indtægter indeholder blandt andet registreringsafgift, CO2-kvoteindtægter, ejeravgifter, bo- og gaveafgift, dødsbøkskat, lønsumsafgift, AUB-indtægter, sociale bidrag, overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre sektorer, afskrivninger af offentligt kapitalapparat mv.

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomiske Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

⁸ Det bemærkes, at regeringen og Det Konservative Folkeparti med *Aftale om finansloven for 2026* blev enige om at nedsætte en hurtigt arbejdende ekspertgruppe, der skal analysere forskellige modeller for en fremtidig omlægning af bilbeskatningen.

Figur A.5
Skattetryk

Anm.: Den vandrette stiplede linje angiver gennemsnittet fra 2005-2024. De lodrette streger i figuren angiver henholdsvis 2024 (sidste datadækkede år) og 2027 (sidste konjunkturår).

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

De væsentligste forudsætninger bag fremskrivningen af de offentlige indtægter fremgår af boks A.6.

Boks A.6

Forudsætninger for fremskrivning af offentlige indtægter

Fremskrivningen af de offentlige indtægter tager udgangspunkt i vurderingen i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025, der indeholder detaljerede skøn for de offentlige finanser i 2025, 2026 og 2027 samt forudsætningerne beskrevet i boks A.2 og A.3.

Kildeskatter: Indtægterne fra kildeskatter – der primært omfatter den personlige indkomstskat – er baseret på den fremskrevne udvikling i skattegrundlaget i form af lønindkomst, skattepligtige indkomstoverførsler, fradragsberettigede pensionsudbetalinger, skattepligtige pensionsudbetalinger, positiv og negativ kapitalindkomst i husholdningerne og ligningsmæssige fradrag. De fremskrevne indtægter fra kildeskatter tager højde for vedtagne ændringer i personskattelovgivningen.

Arbejdsmarkedsbidrag: Indtægterne fra arbejdsmarkedsbidraget er fremskrevet med afsæt i udviklingen i bidragsgrundlaget i form af lønindkomst mv.

Pensionsafkastskat: Indtægter fra pensionsafkastskatten frem mod sidste år med udgiftslofter er beregnet ud fra det forventede afkast på pensionsformuen, korrigeret for negativ skat til gode for modregning. På længere sigt fremskrives indtægterne fra pensionsafkastskatten med afsæt i et strukturelt (sammenvejet) afkast på 4½ pct. af den skattepligtige del af pensionsformuen.

Boligskatter: Indtægterne fra ejendomsværdiskat og grundskyld er fremskrevet i overensstemmelse med *Aftale om kompensation til boligejerne og fortsat tryk om boligbeskatningen (maj 2020)*, hvor det nye boligskattesystem er trådt i kraft i 2024.

Selskabsskat: Indtægterne fra selskabsskat (ekskl. Nordsøindtægterne) bestemmes ud fra en fremskrivning af virksomhedernes skattepligtige indtjening. Derudover tager skønnene for selskabsskatteindtægterne højde for politiske aftaler og vedtagne ændringer af selskabsskattelovgivningen.

Nordsøindtægter: De fremskrevne nordsøindtægter tager afsæt i den seneste langsigtede prognose for olie- og gasproduktion fra Energistyrelsen (august 2025) samt virkningen af *Aftale om fremtiden for olie- og gasindvinding i Nordsøen (december 2020)*. Olieprisen fremskrives med udgangspunkt i Det Internationale Energiagenturs (IEA) seneste prognose og udviklingen i futures-priser.

Moms og punktafgifter: Provenuet fra moms og punktafgifter tager udgangspunkt i den fremskrevne udvikling i afgiftsgrundlagene, som udgøres af privat og offentligt forbrug, investeringer og forbrug af materialer i produktion. Regeringen har prioriteret en videreførelse af skatkestoppet for punktafgifter frem mod 2035, med undtagelse af tobaks- og nikotinafgifterne. De strukturelle indtægter fra registreringsafgiften tager afsæt i et skøn baseret på *Klima-fremskrivning 2025*. De fremskrevne indtægter fra moms og punktafgifter tager højde for den forventede udvikling i makroforudsætningerne samt vedtagne ændringer i afgiftssatser og øvrige skatteregler, samt beregningsteknisk udmøntning af *Aftale om ramme til nedsættelse af moms på fødevarer eller frugt og grønt (januar 2026)* til lavere momsindtægter fra 2028.

A.5 Offentlige udgifter

De samlede offentlige udgifter er opgjort til ca. 46 pct. af BNP i 2024, *jf. tabel A.10*. De offentlige udgifters andel af BNP vokser under beregningstekniske antagelser til 51½ pct. af BNP i 2035.

Tabel A.10
Offentlige udgifter, 2024-2035

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Pct. af BNP												
1. Primære udgifter	45,6	46,3	47,3	47,9	48,3	48,8	49,3	49,7	49,9	50,2	50,4	50,6
– Offentligt forbrug	23,0	23,6	24,0	24,8	25,3	25,8	26,2	26,6	26,8	27,0	27,1	27,4
– Offentlige investeringer	3,2	3,5	3,6	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
– Indkomstoverførsler	14,3	14,2	14,6	14,4	14,6	14,6	14,7	14,7	14,8	14,9	14,9	14,9
– Subsidier	1,3	1,3	1,4	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
– Øvrige primære udgifter	3,8	3,6	3,7	3,5	3,3	3,3	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2
2. Renteudgifter	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
3. Offentlige udgifter i alt (1+2)	46,3	47,0	48,0	48,6	49,0	49,6	50,1	50,5	50,8	51,1	51,3	51,5

Anm.: Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Udgifterne i pct. af BNP er her beregnet med afsæt i en opgørelse af de samlede udgifter, hvor alle delelementer af det offentlige forbrug – herunder fx imputerede udgifter i form af afskrivninger og indtægter i form af salg af varer og tjenesteydelser – henføres til udgiftssiden.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Udviklingen i de offentlige udgifters andel af BNP fra 2024 til 2035 skal – ud over de politisk fastsatte udgiftsrammer og den beregningstekniske udmøntning af råderummet frem mod 2035 – blandt andet ses i lyset af udviklingen i konjunkturerne, herunder via såkaldte nævnereffekter. De offentlige udgifters andel af BNP vil alt andet lige falde i forhold til det beregningsteknisk forudsatte, hvis man fx bruger råderum på at sænke skatter eller afgifter. Det vurderes, at de offentlige udgifter som andel af BNP i 2024 var påvirket af den positive konjunktursituation. Det betød dels, at udgifter til blandt andet dagpenge og kontanthjælp var lavere end i en neutral konjunktursituation, dels at nominelt BNP var midlertidigt forøget, hvilket også er afspejlet i det positive outputgab. Begge dele trækker isoleret set ned i udgifternes andel af BNP. En normalisering af konjunktursituationen bidrager til, at de offentlige udgifter som andel af BNP stiger frem mod 2035.

De offentlige udgifters andel af BNP forudsættes dermed øget til et niveau i 2035, der er omtrent på linje med gennemsnittet for de sidste ca. 20 år, *jf. figur A.6*.

Figur A.6
Offentlige udgifter

Anm.: Den stiplede vandrette linje angiver gennemsnittet fra 2005-2024. De lodrette streger i figuren angiver henholdsvis 2024 (sidste datadækkede år) og 2027 (sidste konjunkturår).

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Stigningen afspejler især, at de offentlige forbrugsudgifter vokser med en gennemsnitlig årlig realvækst på ca. 1,8 pct. i 2027-2035, hvilket er højere end væksten i BNP. Hertil kommer gradvist stigende udgifter til indkomstoverførsler i takt med den demografiske udvikling og den forudsatte normalisering af konjunkturerne mv.

Offentligt forbrug

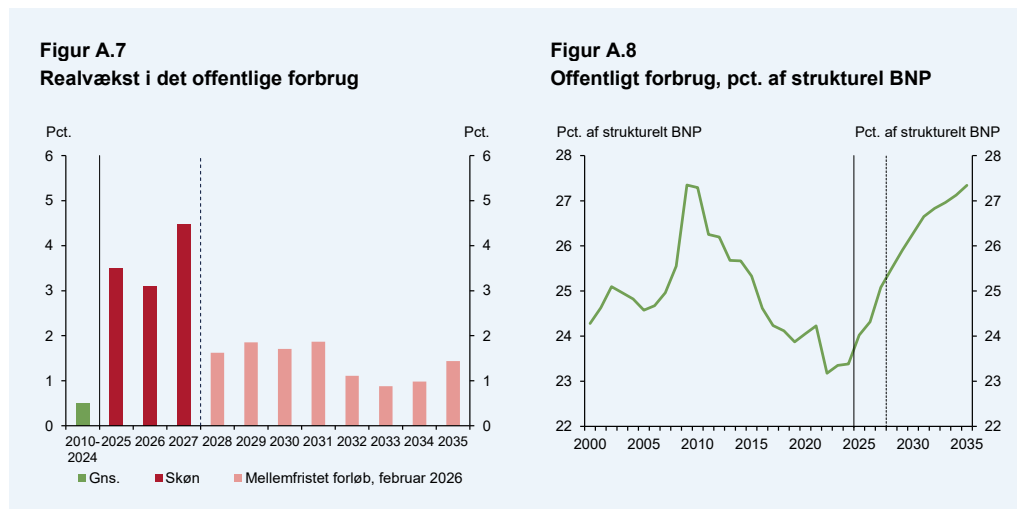
Med de konkrete prioriteringer i udgiftspolitikken er der udsigt til relativt høje vækstrater i det offentlige forbrug i år og de kommende år set i et historisk perspektiv. Forudsætningerne om det offentlige forbrug i 2025-2027 er nærmere beskrevet i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025.

Som led i 2035-planen er udgiftsrammerne både i år og de kommende år forøget med henblik på at sikre tilstrækkeligt manøvrerum til blandt andet midler på beredskabsområdet og en forhøjelse af forsvarsudgifterne til 3,5 pct. af BNP frem mod 2030. Som led i 2035-planen er der desuden foretaget justeringer af den offentlige investeringsramme frem mod 2030, herunder en reduktion af investeringsrammen i 2027, der modsvares af en opjustering af det finanspolitiske råderum, *jf. nedenfor*. Samlet set bidrager det til, at forbrugsvæksten øges med 0,3 pct.-point i 2026 og 3,8 pct.-point i 2027 i forhold til skønnet i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025.

Fra 2028 og frem svarer den beregningstekniske offentlige forbrugsvækst til de fastlagte udgiftsrammer i 2035-forløbet, og afspejler dermed den højest mulige offentlige forbrugsvækst (det finanspolitiske råderum) inden for det mellemfristede balancemål for den strukturelle saldo på -0,6 pct. af BNP i 2035, *jf. afsnit A.3*. I fremskrivningen kan de offentlige forbrugsudgifter (ekskl. afskrivninger) således

vokse med i gennemsnit 1,8 pct. om året i 2027-2035, hvilket er en relativ høj forbrugsvækst i et historisk perspektiv, jf. figur A.7.⁹

På baggrund af forudsætningerne om konjunktur- og prisudviklingen samt den beregningsteknisk forudsatte realvækst i det offentlige forbrug skønnes de offentlige forbrugsudgifter beregningsteknisk at stige fra ca. 23½ pct. af BNP i 2024 til 27¼ pct. af BNP frem mod 2035, jf. figur A.8.

Anm.: I figur A.7 er den offentlige forbrugsvækst opgjort ved inputmetoden (ekskl. afskrivninger). Det offentlige forbrug er i 2020-2025 påvirket af midlertidige merudgifter relateret til COVID-19. De lodrette streger i figuren til højre angiver henholdsvis 2024 (sidste datadækkede år) og 2027 (sidste konjunkturår).

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

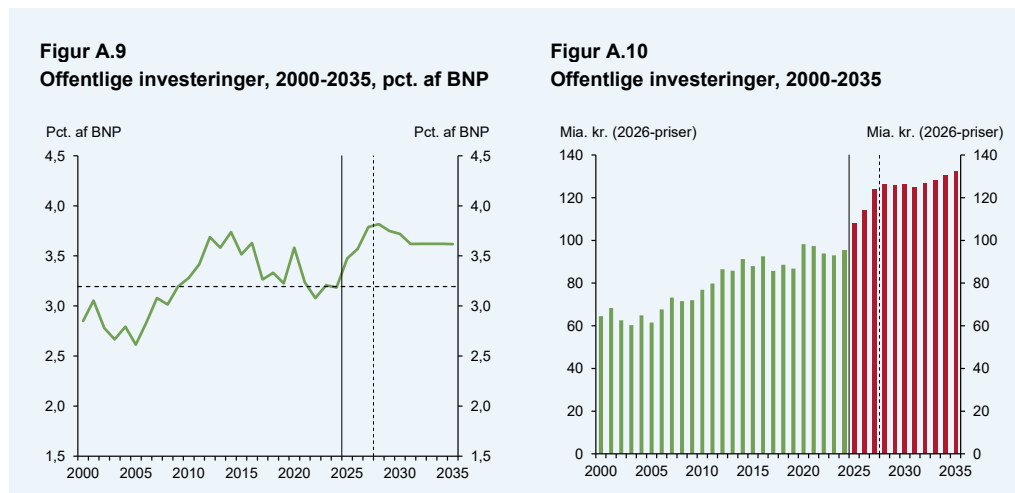
Offentlige investeringer

De offentlige investeringer forventes at stige markant i de næstkommende år blandt andet som følge af politisk prioriterede midler på forsvarsområdet til materielanskaffelser. Skønnet for de offentlige investeringer i 2025-2027 er beskrevet nærmere i *Økonomisk Redegørelse*, december 2025.

Skønnene for de offentlige investeringer i de enkelte år er behæftet med betydelig usikkerhed, da udgifterne blandt andet påvirkes af forskydninger i leveringstidspunktet for materielinvesteringer samt usikkerhed om udgifternes fordeling mellem varekøb og investeringer.

De offentlige investeringer omfatter dels offentlige investeringer i bygninger og anlæg, dels offentlige udgifter til forskning og udvikling. De samlede offentlige investeringer forudsættes at udgøre ca. 3,6 pct. af BNP frem mod 2035, jf. figur A.9.

⁹ Inkl. ekstraordinære merudgifter i forbindelse med erstatningsaftale til minkavlere og folgeerhverv mv., som korrigeres ud i opgørelsen af det finanspolitiske råderum.

Anm.: I figur A.9 og A.10 er vist offentlige investeringer inkl. forskning og udvikling, men ekskl. nettokøb af bygninger og andre eksisterende investeringsgoder. I figur A.9 angiver den stiplede vandrette streg gennemsnittet fra 2000-2024. De lodrette streger i figurene angiver henholdsvis 2024 (sidste datadækkede år) og 2027 (sidste konjunkturår).

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Den offentlige investeringsramme i 2027-2035

Den mellemfristede offentlige investeringsramme, der omfatter offentlige investeringer i bygninger og anlæg, fastsættes som led i den mellemfristede planlægning.

Den samlede investeringsramme til bygninger og anlæg frem mod 2035 skal finansiere både allerede planlagte og igangsatte investeringer samt nye politiske prioriteringer frem mod 2035. Investeringsrammen udmøntes løbende – blandt andet i forbindelse med de årlige finanslove og økonomiaftaler med kommuner og regioner.

Rammen finansierer blandt andet materielle leverancer til Forsvaret, vedligeholdelse og udbygning af infrastruktur, herunder initiativer fra *Aftale om infrastrukturplan 2035 (juni 2021)*, samt byggerier på uddannelsesområdet mv. i staten. Hertil kommer kommunale investeringer i daginstitutioner og skoler mv. og regionale investeringer i fx sygehuse.

Som led i 2035-planen er den offentlige investeringsramme til bygninger og anlæg nedjusteret med 7 mia. kr. i 2027, hvilket modsvares af en omtrent tilsvarende forøgelse af det finanspolitiske råderum. Samtidig er den offentlige investeringsramme forhøjet til 2,8 pct. af BNP i 2030.

Den offentlige investeringsramme er fastsat til 2,7 pct. af BNP i 2031-2035, hvilket skal ses i lyset af de forudgående års høje investeringsniveauer samt forventningen om fortsatte høje forsvarsinvesteringer fremadrettet. Den offentlige investeringsramme fremgår af tabel A.11 nedenfor.

Tabel A.11
Offentlige investeringer, 2024-2035

Mia. kr. (2026-priser)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Offentlige investeringer	95,3	107,9	113,9	124,1	126,4	125,7	126,3	124,8	126,5	128,3	130,2	132,3
– heraf bygninger og anlæg (offentlig investeringsramme fra 2027-35)	71,7	83,0	87,3	96,0	99,1	98,0	95,8	94,0	95,6	97,2	98,9	100,7
– heraf forskning og udvikling	23,5	24,9	26,6	28,0	27,3	27,7	30,5	30,7	30,9	31,1	31,3	31,6

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

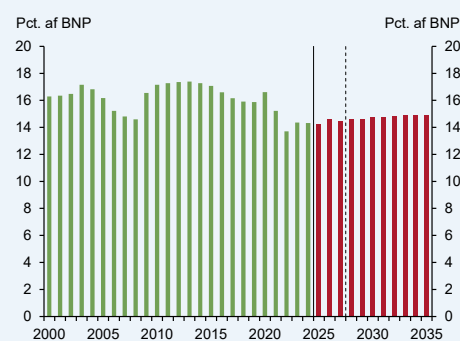
Udgifter til forskning og udvikling

De offentlige investeringer i forskning og udvikling fremskrives med udgangspunkt i det offentlige forskningsbudget og målet om, at de offentlige udgifter til forskning og udvikling skal udgøre 1 pct. af BNP.¹⁰

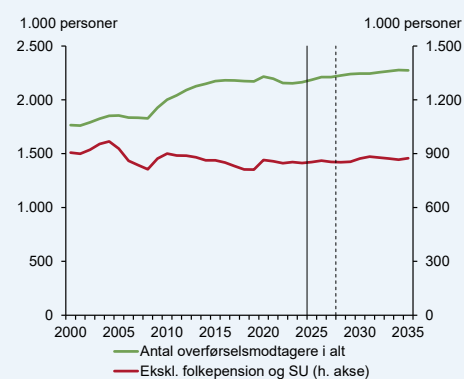
Overførselsindkomster

De samlede udgifter til overførselsindkomster skønnes at stige fra ca. 14¼ pct. af BNP i 2024 til ca. 15 pct. af BNP i 2035, *jf. figur A.11*. Den skønnede stigning afspejler blandt andet den forudsatte udvikling i ledigheden og demografien, som indebærer flere overførselsmodtagere, *jf. figur A.12*. Fremskrivningen afspejler herudover gældende lovgivning baseret på indgåede politiske aftaler, herunder reglerne for gradvist højere efterløns- og folkepensionsalder. Udgifterne til indkomstoverførsler forøges midlertidigt i 2026 som følge af den besluttede indførelse af en fødevarecheck i 2026 til grupper, som i særlig grad er ramt af høje fødevarepriser.

Figur A.11
Udgifter til overførselsindkomster i alt

Figur A.12
Antal overførselsmodtagere

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

¹⁰ Forskningsmålsætningen opgøres på budgetform.

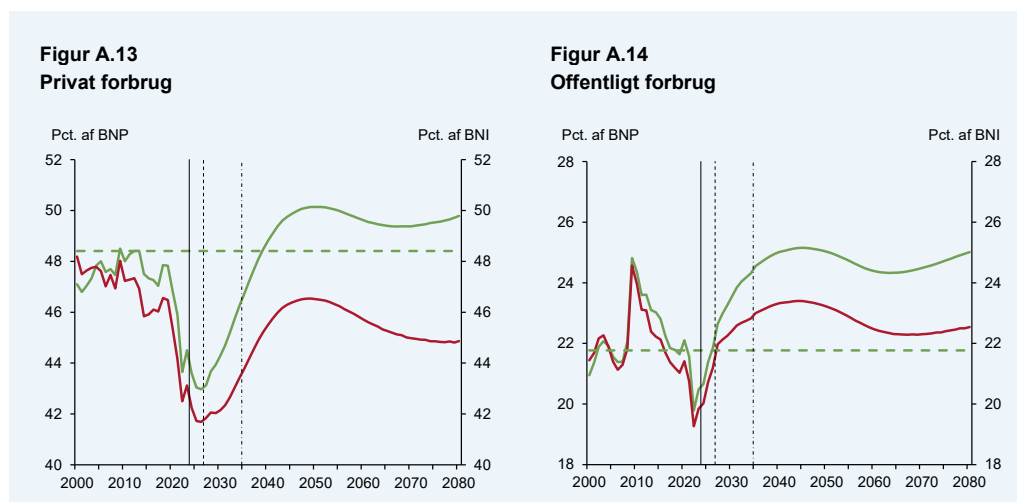
A.6 Finanspolitisk holdbarhed

I årene efter 2035 bygger fremskrivningen på en række beregningstekniske principper og forudsætninger, herunder befolkningsprognosen fra Danmarks Statistik og DREAM.

På længere sigt er der udsigt til betydelige skift i dansk økonomi, hvor både det private og offentlige forbrug ventes at udgøre en stigende andel af BNP frem mod 2045-2050, og hvor nettoeksporten udgør en tilsvarende mindre andel.

For det offentlige forbrug afspejler det primært den beregningstekniske indregning af råderummet frem mod 2035, som blandt andet skal finansiere øgede forsvarsudgifter og den demografiske udvikling med flere ældre og stigende behov for sundhed og ældrepleje. Efter 2035 følger det offentlige forbrug beregningstekniske principper, og stigningen i det offentlige forbrugs BNP-andel drives helt overvejende af den demografiske udvikling.

Det stigende private forbrug afspejler, at den aktuelt lave forbrugskvote forudsættes gradvist genoprettet frem mod midten af århundredet. Den aktuelt høje opsparing øger husholdningernes formuer, hvilket øger forbrugsmulighederne på længere sigt.

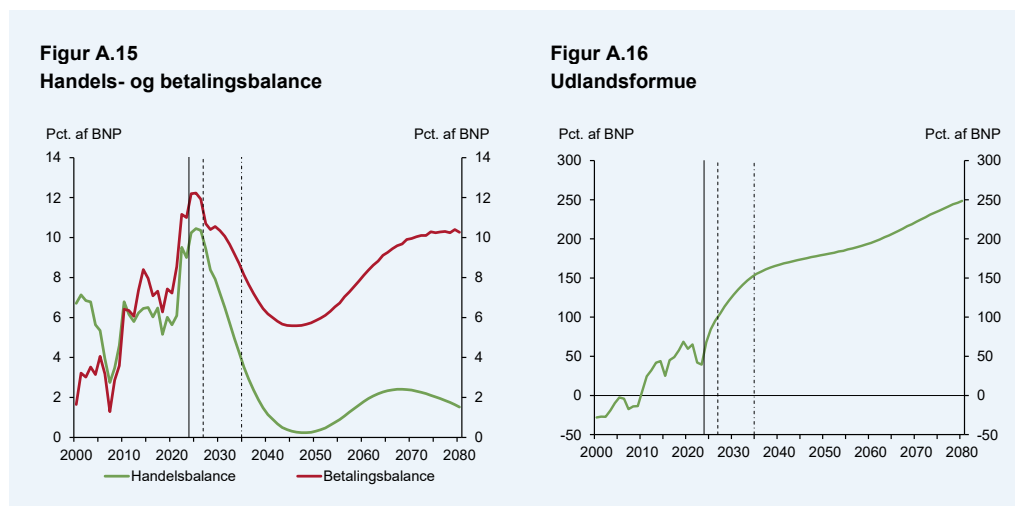

Anm.: Figur A.13 viser privat forbrug som andel af BNP (blå linje) og BNI (rød linje). Figur A.14 viser offentligt forbrug ekskl. afskrivninger som andel af BNP (blå linje) og BNI (rød linje). Det historiske gennemsnit er i begge figurer opgjort for perioden 1985-2024 i pct. af BNP. De tre lodrette streger i figurene angiver henholdsvis 2024 (sidste datadækkede år), 2027 (sidste konjunkturår) og 2035 (sidste år indenfor planlægningshorisonten).

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomiske Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

I fremskrivningen stiger det private forbrug med omtrent 6-7 pct. af BNP fra 2024 til 2050, og det offentlige forbrug med 4-5 pct. af BNP, dog begge markant mindre målt i forhold til bruttonationalindkomsten (BNI), jf. figur A.13 og 14. Det betyder samtidig, at nettoeksporten i fremskrivningen udgør en stadig mindre del af økonomien, jf. figur A.15. Handelsbalancen falder således i fremskrivningen fra over 10 pct. af BNP i 2024 til omkring 4 pct. af BNP i 2035 og helt ned til lidt over nul i 2050.

På trods af mindre overskud på handelsbalancen forbliver der et betydeligt overskud på betalingsbalancen på godt 6 pct. af BNP i 2050. Det afspejler opbygningen af udlandsformue, *jf. figur A.16*, og dermed yderligere kapitalindkomst fra udlandet. En markant del af formueopbygningen i udlandet i fremskrivningen efter 2050 skal ses i sammenhæng med den positive finanspolitiske holdbarhedsindikator, *se blandt andet boks A.8 i Opdateret mellemfristet forløb, juni 2025*.

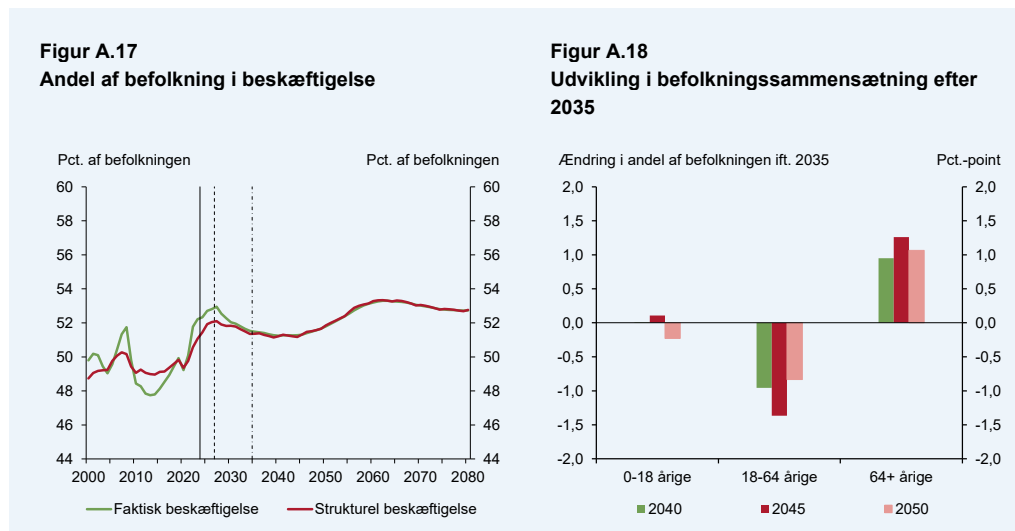

Anm.: Handelsbalancen i figur A.15 er eksport fratrukket import. Udlandsformuen i figur A.16 er Danmarks finansielle fordringer (netto) på udlandet. De tre lodrette streger i figurerne angiver henholdsvis 2024 (sidste datadækkede år), 2027 (sidste konjunkturår) og 2035 (sidste år indenfor planlægningshorisonten).

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

Den aktuelle højkonjunktur i dansk økonomi og en underliggende strukturel fremgang, herunder som følge af vedtagne reformer, har bidraget til, at en historisk høj andel af befolkningen aktuelt er i beskæftigelse, *jf. figur A.17*. I fremskrivningen falder andelen af befolkningen i beskæftigelse frem mod ca. 2040 som følge af den demografiske udvikling, *jf. figur A.18*. Samtidig normaliseres konjunktursituationen gradvist, så andelen af befolkningen i beskæftigelse gradvist nærmer sig sit strukturelle niveau.

Samlet set falder andelen af befolkningen i beskæftigelse strukturelt fra knap 52 pct. i 2024 til ca. 51 pct. i 2040. Efter 2040 stiger andelen igen, hvilket især skyldes, at demografien vender og at tilbage-trækningsaldrerne forudsættes at stige i overensstemmelse med Velfærdsaftalen (2006).

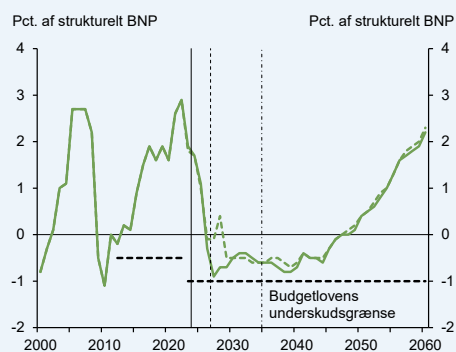

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

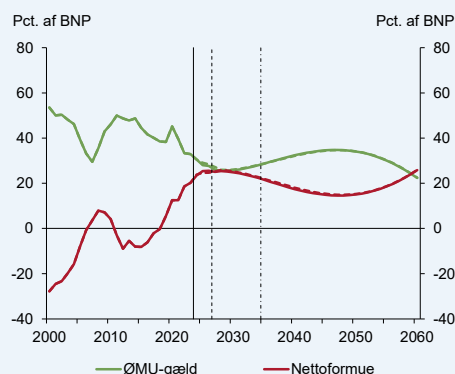
Den demografiske udvikling er central for udviklingen i de offentlige finanser, og er årsagen til den såkaldte "hængekøjeprofil" i den offentlige saldo efter 2035, *jf. figur A.19*. I hele fremskrivningsperioden er den strukturelle saldo dog over underskudsgrænsen på 1 pct. af BNP fastsat i budgetloven.

Hængekøjeprofilen afspejles ligeledes i ØMU-gælden, som vokser frem til 2050 for derefter at aftage igen, *jf. figur A.20*. ØMU-gælden er det centrale gældsbegreb i budgetreglerne i EU's Stabilitets- og Vækstpagt, som tilsiger, at ØMU-gælden skal holdes under 60 pct. af BNP, hvilket er opfyldt i hele fremskrivningen.

Figur A.19
Den strukturelle saldo frem til 2060

Figur A.20
ØMU-gælden og den offentlige nettoformue frem til 2060

Anm.: De stiplede linjer i henholdsvis figur A.19 og 20 afspejler den strukturelle saldo, ØMU-gælden og den offentlige nettoformue i *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025. Den offentlige nettoformue opgøres som nettoformuen for den offentlige sektor under ét. De tre lodrette streger i figurene angiver henholdsvis 2024 (sidste datadækkede år), 2027 (sidste konjunkturår) og 2035 (sidste år indenfor planlægningshorisonten).

Kilde: Danmarks Statistik, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025, *Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029*, august 2025 og egne beregninger.

Den offentlige nettogæld/nettoformue er det relevante gældsbegreb i forhold til opgørelsen af den finanspolitiske holdbarhed. Den offentlige sektor har en positiv nettoformue i hele fremskrivningen. Udviklingen i den offentlige nettoformue afspejler ligeledes hængekøjeprofilen, dvs. nettoformuen reduceres frem mod 2050, hvorefter den igen øges som andel af BNP.

Den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) vurderes at være positiv med 1,2 pct. af BNP, *jf. tabel A.12*. Det er 0,2 pct. af BNP lavere end i august-fremskrivningen. Den lavere HBI i det nye forløb dækker over lidt lavere indtægter fra aktieskatten og højere udgifter til offentlige investeringer på langt sigt relativt til august-fremskrivningen.

Tabel A.12
Ændring af den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) siden august 2025

	HBI
Pct. af BNP	
1. Opdateret 2030-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2029, august 2025	1,4
2. 2035-forløb, februar 2026	1,2
Ændring fra august til december 2025 (2-1)	-0,2
– Heraf aktieskat	-0,1
– Heraf offentlige investeringer	-0,1

Anm.: Der er afrundet til nærmeste 0,1 pct. af BNP. Holdbarhedsindikatoren i udgiftsloftsforløbet skønnes også til 1,2 pct. af BNP.

Kilde: Egne beregninger.

I indeværende fremskrivning lægges det til grund, at folkepensionsalderen stiger i overensstemmelse med indekseringen i Velfærdsaftalen (2006). *Kommission om tilbagetrækning og nedslidning* foreslog i 2022 en lempeligere levetidsindeksering, som vil indebære en finanspolitisk holdbarhedsindikator på 0,4 pct. af BNP, dvs. finanspolitikken også er holdbar med den foreslåede lempeligere levetidsindeksering. Fastholdes folkepensionsalderen på 70 år fra 2040 og frem skønnes finanspolitikken ikke at være holdbar, med en holdbarhedsindikator på -1,0 pct. af BNP.

Bilag til appendiks. Opdateret demografisk træk

Beregningen af det demografiske træk på offentligt forbrug er opdateret med seneste oplysninger om prisniveauet samt virkningen fra opdateret skøn for indvandring frem mod 2035.¹¹

Væksten i det demografiske træk er et beregningsteknisk mål, der opgør, hvor meget ressourceanvendelsen til offentligt forbrug rent mekanisk vil ændre sig, hvis befolkningen ændrer sig, og det forudsættes, at den reale udgift pr. bruger er fastholdt uændret. Heri indgår en korrektion for delvis sund aldring, idet stigende levetid betyder, at en faldende andel i hver aldersgruppe vil være i de sidste leveår, hvor sundhedsudgifterne erfaringsmæssigt er størst.

Beregningen af det demografiske træk skal generelt fortolkes varsomt, hvilket særligt gælder væksten fordelt på delsektorer og udgiftsområder. Beregningen er blandt andet baseret på en række forudsætninger og skøn for befolkningsudviklingen mv., som er behæftet med usikkerhed. Justerede forventninger til befolkningsudviklingen vil således have betydning for væksten i det demografiske træk. Beregningen er baseret på *Befolkningsfremskrivningen 2025*, *DREAM* og *DST*.

Opdateringen indebærer, at væksten i det demografiske træk i perioden 2027-2030 skønnes at være 11 mia. kr. (2026-priser) og 24 mia. kr. i perioden 2027-2035, jf. *bilagstabel A.1.1*.

Bilagstabel A.1.1													
Væksten i det demografiske træk frem mod 2035													
	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2027-2030 (Akk.)	2027-2035 (Akk.)	2027-2030 (Gns)	2027-2035 (Gns)
Årlig vækst													
Pct.-vis vækst	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3			0,4	0,4
Vækst i mia. kr. (2026-priser)	2½	2¾	2¾	2¾	2¾	2¾	2¾	2½	2¼	11	24	2¾	2¾

Anm.: I beregningen af det demografiske træk indgår sektorfordelte nationalregnskabstal for det offentlige forbrug i 2024. Niveauer er derefter opregnet til 2026-niveau. Nationalregnskabstallene for det offentlige forbrug anvendt i beregningerne er korrigeret for engangsudgifter relateret til covid-19.
Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

Væksten i det demografiske træk fordelt på udgiftsområder og delsektorer

Det offentlige forbrug kan opdeles i individuelt og kollektivt offentligt forbrug, hvor det individuelle forbrug dækker over uddannelse (folkeskole, gymnasier og videregående uddannelse mv.), sundhedsvæsenet (medicin, hospitaler, plejehjem), social beskyttelse (daginstitutioner, hjemmehjælp, handicapområdet, børn og unge samt voksne med særlige behov) og fritid, kultur mv. Størstedelen af disse udgifter kan individualiseres på alder, køn og herkomstgrupper. Visse udgifter kan dog ikke

¹¹ Nye skøn for indvandring afspejler, at den supplerende beløbsordning og den aftalte overenskomstbaserede erhvervsordning er opdateret fra 2030 til 2035 for at tage højde for udvidelsen af planlægningshorisonten og udviklingen i den forudsatte bruttoledighed.

individualiseres, fx udgifter til fritid og kultur, der ligesom det kollektive offentlige forbrug fordeles lige-
ligt blandt alle borgere i beregningen.

Den beregnede vækst i det demografiske træk fordelt på overordnede udgiftsområder fremgår af bi-
lagstabel A.1.2.

Bilagstabel A.1.2
Væksten i det demografiske træk frem mod 2035 – fordelt på udgiftsområder

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2027- 2035 (Akk.)	2027- 2035 (Gns.)
Pct.-vis vækst											
Individuelt i alt	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4		0,4
– heraf undervisning	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,1	0,0		-0,3
– heraf sundhedsvæ- sen	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7		0,9
– heraf social beskyt- telse	0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2		0,3
– heraf fritid, kultur mv.	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2		0,3
Kollektivt i alt	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2		0,3
Vækst i mia. kr. (2026-priser)											
Individuelt i alt	2	2¼	2¼	2¼	2¼	2¼	2¼	2	2	19¼	2¼
– heraf undervisning	-½	-½	-¼	-¼	-¼	-¼	-¼	0	0	-2½	-¼
– heraf sundheds- væsen	2¼	2¼	2¼	2¼	2	2	2	1¾	1¾	18¼	2
– heraf social beskyttelse	¼	¼	½	½	½	½	½	½	¼	3¾	½
– heraf fritid, kultur mv.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	¼	0
Kollektivt i alt	½	½	½	½	½	½	½	½	¼	4	½

Anm.: I beregningen af det demografiske træk indgår sektorfordelt nationalregnskabstal for det offentlige forbrug i
2024. Niveauer er derefter opregnet til 2026-niveau. Nationalregnskabstallene for det offentlige forbrug anvendt
i beregningerne er korrigeret for engangsudgifter relateret til covid-19.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM, *Økonomisk Redegørelse*, december 2025 og egne beregninger.

Et groft skøn for væksten i det demografiske træk fordelt på offentlige delsektorer fremgår af bilagsta-
bel A.1.3. Beregningen af det demografiske træk skal særligt fortolkes varsomt for væksten fordelt på
delsektorer og udgiftsområder.

Bilagstabel A.1.3
Væksten i det demografiske træk frem mod 2035 – fordelt på delsektorer

	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2027- 2035 (Akk.)	2027- 2035 (Gns.)
Pct.-vis vækst											
Kommuner	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5		0,5
Regioner	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3		0,5
Stat	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1		0,1
Vækst i mia. kr. (2026-priser)											
Kommuner	1½	1½	1¼	2	2	2	2	2	1¼	16¼	1¼
Regioner	1	1	¾	¾	¾	¾	½	½	½	6½	¾
Stat	¼	¼	0	0	0	0	0	0	0	¾	0

Anm.: Det demografiske træk er som udgangspunkt ikke sektorfordelt på kommuner, regioner og stat. Finansministeriet foretager imidlertid med usikkerhed en grov fordeling af udgiftsområderne på det individuelle offentlige forbrug (Kommuner: Folkeskole, dagtilbud, hjemmehjælp, plejehjem, handicapområdet, personer med særlige behov, beskæftigelsesindsats samt kommunal sundhed. Regioner: Hospitaler, sygesikring og medicin. Stat: Undervisning (bl.a. gymnasier og videregående uddannelse, men ekskl. folkeskole) og kultur, fritid mv). Ved hovedrevisionen af nationalregnskabet i 2024 er visse individuelle udgifter, som tidligere var klassificeret under hjemmehjælp, nu klassificeret som hospitalsudgifter. Det kollektive offentlige forbrug fordeles med 2/3 til staten og 1/3 til kommunerne. Der indregnes således ikke kollektivt offentligt forbrug til den regionale sektor. Kollektivt forbrug til forsvar indregnes under staten. Endeligt er øvrige sociale udgifter og øvrige sundhedsudgifter beregningsteknisk fordelt mellem sektorerne. Det bemærkes desuden, at fx kommunernes serviceudgifter vedrører de offentlige udgifter i budgetmæssig/regnskabsmæssig sammenhæng, mens det offentlige forbrug er en udgiftspost i nationalregnskabsmæssig sammenhæng. Der er således ikke en direkte sammenhæng mellem opgørelsen af kommunernes serviceudgifter og opgørelsen af det offentlige forbrug – og dermed det demografiske træk – i nationalregnskabet.

Kilde: Danmarks Statistik, DREAM og egne beregninger.

DK2035
Et stærkt Danmark i en usikker verden

Februar 2026

Finansministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Tlf. +45 3392 3333
E-mail: fm@fm.dk

ISBN 97887-85420-04-6 (digital version)
ISBN 97887-85420-05-3 (trykt version)
2025/26:04

Design BGRAPHIC
Foto iStock
Tryk Stibo

Publikationen kan hentes på
fm.dk / regeringen.dk

Finansministeriet

Christiansborg Slotsplads 1

1218 København K

Tlf. +45 3392 3333

E-mail: fm@fm.dk